

Nisan

Mayıs

Haziran

08

birlik

T.C. MARMARA VE BOĞAZLARI BELEDİYELER BİRLİĞİ YAYIN ORGANIDIR

Yıl 7 ★ Sayı 9

YALOVA | YALOVA'DA HAYAT GÜZELDİR

**Yalova Belediye Başkanı
Barbaros H. Binicioğlu ile söyleşi**

**Göç Dosyası
Prof. Dr. Ahmet İçduygu ile söyleşi**

**Baharın Adı Lale Olacak
İskender Pala ile Söyleşi**

Başkan'dan

Küresel Korku: Susuzluk

16-22 Mart 2009 tarihinde İstanbul'da gerçekleştireceğimiz 5. Dünya Su Forumu'nun ana teması olarak, "Su İçin Farklılıkların Birleştirilmesi" sloganı seçildi.

Her üç yılda bir düzenlenen Dünya Su Forumu'nun ilki 1997 yılında Fas'ta, sonrasında Hollanda, Japonya ve 2006 yılında da Meksika'da gerçekleştirildi. Dünya Su Forumu'nun beşincisi 16-22 Mart 2009 tarihlerinde İstanbul'da gerçekleştirilecektir. FORUM, küresel su politikalarında etkili olan kuruluşların bilgi ve tecrübelerine dayalı olarak, işbirliği, ortaklık ve yenilik ilkelerini benimseyen bir girişimdir. 5. Dünya Su Forumu çerçevesinde, "Bakanlar Konferansı", "Yerel Yönetimler Konferansı" ve "Devlet ve Hükümet Başkanları Zirvesi" yapılması planlanıyor. Bu konferanslara, 200 ülkeden bakanların veya temsilcilerinin, mega şehirler belediye başkanları ile 15 ülkenin devlet başkanının katılmasını bekliyoruz.

Değerli Belediye Başkanları ve yerel yöneticiler,

Doğal kaynaklar içinde "su" ekolojik dengeyi sağlayan en önemli faktördür. Canlıların ve bitkilerin yaşamlarını sürdürebilmesi için suya ihtiyaçları vardır. İnsanoğlu ilk yerleşme merkezlerini ve kentlerini genellikle nehir, göl, deniz gibi su kaynaklarının kıyısına veya yakınına kurmuştur. Su kaynaklarına yakın yerleşmeler, medeniyetlerin gelişmesini hızlandırırken, tarihte yaşanan çok sayıda savaşın, çatışmanın da nedeni olmuştur.

Kentlerimize ve beldelerimize içme suyu sağlama, atık suları arıtma ve geri kazanma görevi belediyelerimize verilmiştir. Belediyeler olarak, en önemli kentsel hizmet olan su ve sanitasyon hizmetlerini yerine getirebilmemiz, kıt olan su kaynaklarımızı en etkin şekilde kullanabilmemiz için, su kaynaklarının korunması ve sürdürülebilir kullanımı konusuna çok önem vermeliyiz. Su kaynakları ortak varlığımızdır, su kaynaklarının korunması için her düzeyde, özellikle bölgesel düzeyde, Marmara Bölgesi ölçeğinde işbirliği yapmalıyız. Birliğimizin kuruluş amaçlarının başında çevrenin ve çevresel kaynakların korunması gelmektedir. Çevrenin ve su kaynaklarının korunmasında en uygun ölçek bölge/havza ölçeğidir. Marmara Bölgesi'nde su kaynaklarının ve çevrenin korunması için, Birliğimiz ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Çevre Düzeni Planlarının hazırlanması ve mevcutların uyumlu hale getirilmesi için, Çevre ve Orman Bakanlığımızın da desteği ile önemli bir çalışma başlatmıştır.

5. Dünya Su Forumu'nda, dünyanın farklı bölgelerinden gelen belediye başkanları ve yerel yöneticiler olarak, küresel değişimler karşısında, su yönetim stratejilerinin uygulanmasını öngören "İSTANBUL KENTSEL SU MUTABAKATI"na katılacağız. Taslak olarak hazırlamış olduğumuz, "5. Dünya Su Forumu – Yerel Yöneticiler Bildirisi"ne üye belediyelerimizin katılması, FORUM'da belediyelerimizin sesinin duyurulmasını sağlayacaktır.

Belediye başkanlarımızı, şimdiden, 5. Dünya Su Forumu'na davet ediyor, Yerel Yöneticiler Bildirisine katılmanızı bekliyorum.

Üye belediye başkanlarımıza ve meclis üyelerimize saygılar sunar, çalışmalarınızda başarılar dilerim.

Kadir TOPBAŞ
Birlik Başkanı
İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı

SAHİBİ

T.C. Marmara ve Boğazları
Belediyeler Birliği adına
Kadir Topbaş

GENEL YAYIN YÖNETMENİ

Doç. Dr. Recep Bozlağan

YAYIN KURULU

Yayın Kurulu Başkanı
Yrd. Doç. Dr. Aynur Can
Yrd. Doç. Dr. Nail Yılmaz
Av. Halil Ünlü
Hakan Şişman
Mehmet Akar
Murat Daoudov

SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ VE EDITÖR

Mehmet Akar

MUHAİRLER

Osman Serkan Bozlağan
Osman Erol İnce

SANAT YÖNETMENİ

Kenan Özcan

TASARIM

Serhat Demirbağ
Gonca Yıldırım

KAPAK FOTOĞRAFI

Yalova Belediyesi
Arşivi

İLETİŞİM ADRESİ

Zindankapı, Değirmen Sokak,
No:15, 34134 Eminönü - İstanbul
Tel: (0212) 513 56 50
Faks: (0212) 523 52 76

YAPIM

Hayat Yay. İlet. Yap. Eğit.
Hiz. Tic. Ltd. Şti.

BASKI

Bilge Yay. Eğit. Sağ.
Hiz. Tic. A.Ş.
Yılanlı Ayazma Sokak No:8
Kat:1 Davutpaşa, Zeytinburnu -
İstanbul
Tel: (0212) 483 15 16
Faks: (0212) 483 30 55

Yerel Süreli Yayın

Dergide yayınlanan yazılardaki
görüş ve önerilerden yazarları
sorumludur.

İÇİNDEKİLER

T . C . M A R M A R A V E B O Ğ A Z L A R I B E L E D

10 RÖPORTAJ

Yalova Belediye Başkanı Barbaros H. Binicioğlu

32 PLANLAMA

Belediyelerde Ölçek Reformu

14 KAPAK DOSYASI

Dış Göçe Muhatap Ülke: Türkiye

36 ULUSLARARASI PERSPEKTİF

Dış Etkenler ve Türk Yerel Demokrasisi

20 KENT ESTETİĞİ

Kent Estetiğine Adım Adım: İSMEK

40 MARMARA'DAN

Memleket İsterim Cahit Sıtkı Tarancı

28 ÇEVRE

Yeni Bir Doğal Kaynak Olarak: Yağmur Suyu

42 SÖYLEŞİ

Prof. Dr. İskender Pala ile Bahar Üzerine Söyleşi

4 HABERLER

23 TEKNOLOJİ

İSKİ Robotları

24 ÖRNEK PROJE - Zeytinburnu

Merkezfendi Tıbbi Bitkiler Bahçesi

26 ÖRNEK PROJE - Akyazı

Oyuncak Silahını Getir Bir Kitabın Olsun

46 KENT VE YAŞAM

Kartpostal Gibi Şehir: Yalova

52 İZBIRAKANLAR

Evliya Çelebi

54 TARİH VE MEKÂN

Ahi Çelebi Camii

56 İSTANBUL'DA BAHARIN ADI LALE

İstanbul'da 3. Lale Festivali

58 ALTINOVA BELEDİYESİ

60 YEREL GELİŞİM

Yerelleşme ve Yerel Kalkınma

65 KÜLTÜR & SANAT

68 BİRLİK'TEN HABERLER

76 BİLİMSEL ETKİNLİKLER

Yerel Yönetimlerde Yeni Yaklaşımlar Konferansı

Yayın Kurulu'ndan

“Bir gün baharın adı lale olacak”

Birlik Dergisi'nin bahar sayısı için Emirgan'da laleler arasında öğrencilerine ders verirken görüştüğümüz Prof. Dr. İskender Pala'nın bu cümlesinden ilham alarak renkli bir sayı ile karşınıza çıkıyoruz. Bu yıl dikilen 12 milyon lale ve üçüncüsü düzenlenen Lale Festivali ile İstanbul gülümsüyor adeta.

Ahi Çelebi'den yola çıkarak, Evliya Çelebi'nin izinden gittik Yalova'ya. Bir ağacın dalı kırılmasın diye köşkü kaydıracak kadar çevreye duyarlı Atatürk'ün “Benim kentimdir” dediği Yalova'da yapılan çalışmaları Belediye Başkanı Barbaros H. Binicioğlu'ndan dinledik. “Hayat Güzeldir Yalova'da” sloganıyla yürütülen çalışmaların Yalova'yı daha güzel yaşanılır bir kent haline getirdiğini gördük.

Kapak dosyası olarak günümüzde kentlerimizin karşılaştığı en önemli sorunlardan birisi olan göç olgusunu, bu alanda yaptığı çalışmalarla tanınan Prof. Dr. Ahmet İçduygu ile konuştuk. Bu konuda yerel yönetimlerin de “göç yönetimi politikası” oluşturmaları gerektiğini ifade eden İçduygu, günümüzde demografi kavramının artık demokrasi kadar önemli olduğunun altını çizdi.

Türkiye'nin yerel yönetim sisteminde gerçekleştirilen ölçek reformunu ve birliğimize olan etkisine de yer verdik.

Bu sayımızda ayrıca, kentler arasında işbirliği boyutlarının genişlediği, yerel yönetimlerin de daha fazla öne çıktığı dönemde, Marmara ve Boğazları Belediyeler Birliği'nin aynı dinamizmin içinde yer aldığını göstermeye çalıştık. AB Bölgeler Komitesi'nin önemli bir toplantısının Birliğin de destekleri ile İstanbul'da gerçekleşmiş olması, bu yaklaşımın bir parçasıdır. Ayrıca, dünyada yerel demokrasi ve yerel yönetimlerin kavramsal çerçevesinin hızla geliştiği dönemde, Avrupa Yerel Yönetim Özerklik Şartı'nın Türkiye'de yürürlüğe girmiş olmasının 15. yıldönümünü önemli bir kilometre taşı olarak gören Birliğimiz, bu konuyu da bahar sayısında ele aldı.

Bu sayımızda da bizi yalnız bırakmayan, yazılarıyla destek veren akademisyen ve uzmanlarımıza teşekkür ederiz.

Yaz sayımızda buluşmak dileğiyle.

İstanbul Dünyaya Brüksel'den Tanıtılacak

İstanbul Büyükşehir Belediyesi Türkiye'nin AB'ye katılım sürecini desteklemek amacıyla Brüksel'de "İstanbul Merkezi" açtı. Başkan Topbaş, 8 Nisan'da açılan merkezin AB ile Türkiye ilişkilerini geliştirmesinin yanı sıra, birçok kültürel ve sanatsal etkinliğe ev sahipliği yaparak İstanbul'u dünyaya tanıttacağını açıkladı.

İstanbul'un, yatırımlarla dünyayı etkileyen bir şehir haline geldiğini, bu yıl İstanbul'da uluslararası boyutta 43 kongrenin düzenleneceğini ifade eden Başkan Kadir Topbaş, büyük organizasyonlar için kongre salonlarının yetersiz hale geldiğini, dünyanın artık İstanbul'u konuştuğunu ve küresel sermayenin İstanbul'u odak noktası haline getirdiğini söyledi.

Brüksel'de tam donanımlı bir merkez oluşturma fikrinin İstanbul'un 2010 Avrupa Kültür Başkenti seçilmesinin doğal bir sonucu olarak geliştiğini belirten Başkan Topbaş, "İstanbul Merkezi, Avrupa Birliği'nde İstanbul'u temsil etmeyi, şehrin iyi uygulama örneklerinin daha geniş çevrelerce algılanması-

Büyükşehir Belediye Başkanı Kadir Topbaş, çok amaçlı bir merkez olarak tasarlanan İstanbul Merkezi'nin, AB ülkelerindeki yerel yönetimlerin

İstanbul Merkezi'nin açılış konuşmasını İBB Başkanı Kadir Topbaş yaptı.

yanı sıra AB kurum ve kuruluşlarıyla İstanbul arasında çok boyutlu ve sürdürülebilir ilişkilerin yürütülebileceği bir platform oluşturacağını, Brüksel'de yerleşik yerel ve bölgesel temsilcilikler ile farklı alanlarda

nın sağlanmasını ve bu kapsamda Avrupalı paydaşları ile ortak etkinlikler çerçevesinde buluşmayı amaçlamaktadır. İstanbul Merkezi, 2010 Avrupa Kültür Başkenti kapsamında AB'de yürütülecek faaliyet ve etkinlikleri destekleyecektir. Türkiye'nin AB'ye tam üyelik sürecinde kamuoyları tarafından ortak değer ve sorunların anlaşılmasının önemine inanıyoruz. Merkezin öncelikli görevi, kapsamlı ve farklı hedef kitlelere hitap edebilecek bir etkinlik programının hayata geçirilmesini oluşturmaktadır. Bu amaçla İstanbul Merkezi, sergi alanı, toplantı odası, konferans salonu, İstanbul ve Türkiye hakkında değerli kaynak ve arşiv merkezlerinin de yer aldığı kütüphane ve idari birimlerden oluşmaktadır" dedi.

iş birlikleri kurulacağını kaydetti. Merkezin aynı zamanda İstanbul'un, AB'deki iş birliği ve ortaklık ağlarına daha fazla dahil olmasını ve bu ağlarda daha aktif bir rol üstlenmesini sağlayacağını dile getiren Başkan Kadir Topbaş, merkezde gerçekleştirilecek etkinlikler kapsamında AB kurumları, yerel ve bölgesel temsilcilikler, medya, akademi, sivil toplum ve düşünce kuruluşları, mesleki ve diğer çıkar gruplarıyla yakın ilişki içinde çalışmalarını yürüteceğini anlattı. Başkan Topbaş, merkezin yürütülecek projelere gençliğin katılımına da önem vereceğini, bu sayede AB-Türkiye ilişkileri ve İstanbul hakkında Avrupalı genç bakış açısının değişmesine katkıda bulunacağını vurguladı.

Yeşil Dalga Balıkesir’de

Belediye tarafından sinyalizasyonu bitirilen kavşaklar arasında kırmızı ışığa takılmadan seyahat etme imkânı veren “Yeşil Dalga” sistemi, Balıkesir’de uygulanmaya başlandı.

Zabıta Müdürlüğü Trafik Zabıta Ekipleri tarafından uygulamaya konulan sistem, taşıtların birbirini izleyen kavşaklardan durmadan geçmesini sağlamayı öngörüyor. Araçlar yeşil dalga uygulamasının olduğu kavşakların birinde kırmızı ışıkta bekletildikten sonra, Yeşil Dalga başlatılıyor ve belirtilen hızda gidildiğinde güzergah üzerindeki tüm kavşaklardan tekrar kırmızı ışığa yakalanmadan seyahat edebiliyorlar.

Trafik akışının düzenlenmesi ve ortalama bir hız kazandırılması, güzergah boyunca araçların duraklama sayılarının en aza indirilmesi, zaman ve enerji tasarrufu sağlaması ve kavşaklarda oluşan kısmi hava kirliliğinin azaltılması gibi pek çok avantajı bulunan Yeşil Dalga sisteminde kavşaklar arasındaki koordinasyon, GPS uydu bağlantısıyla sağlanıyor.

Sistem iki güzergah üzerinde, toplam 18 kavşakta, farklı hızlarda aktif olarak çalışıyor.

Balıkesir’de kurulan bu sistemle trafik rahatlayacak.

Bağcılar Belediyesi’nden Şehit Polis Ailelerine Yardım

Bağcılar Belediyesi ile Emniyet Müdürlüğü personeli ‘Polis Gecesi’nde bir araya geldi. Bağcılar Belediyesi Bağcılar Halk Sarayı’nda düzenlenen gecede, şehit ailelerine ve görevi başında yaralanan polis memurlarına yardımda bulunuldu. Gecede konuşan İlçe Emniyet Müdürü Yusuf Yüksel, Emniyet Teşkilatı’nın bir ferdi olmaktan her zaman gurur duyduğunu belirterek, çalışma arkadaşlarıyla birlikte Bağcılar’ın güvenliği için gece gündüz ça-

lıştıklarını söyledi. Polis Teşkilatı’nın kuruluşunun 163. yıldönümü dolayısıyla düzenlenen gecede konuşan Bağcılar Belediye Başkanı Lokman Çağırıcı, Yüzyıl Mahallesi’nde bir polis merkezinin temelini atılacağını ifade etti. İlçe halkının güvenliğinin her işin başında geldiğini kaydeden Çağırıcı, bu desteğin devam edeceğini ifade etti.

Bursaray Yıldırım Etabında Dikey Seferler Başladı

Bursa Büyükşehir Belediyesi'nin Nisan ayında ücretsiz deneme seferleri başlattığı Bursaray Yıldırım etabında, günlük yolcu sayısı elli bine ulaştı.

Bursaray ile şehrin batısında, işyerlerinden gelen vatandaşların Arabayatağı istasyonundan mahallerine ulaşımını kolaylaştırmak için, iki güzergahta dikey sefer başlatıldı. UKOME kararı ile başlayan bu seferlere önümüzdeki günlerde ek dikey hatların eklenmesi hedefleniyor. Diğer taraftan Gürsu ve Kestel ilçelerinden 40 dakikada bir Merinos'a kadar yapılan 2 G ve 1 K seferleri de önümüzdeki hafta başından itibaren Bursaray'ın kullanılması için ilçelerden Şevket Yılmaz Hastanesi'ne kadar yapılacak. Böylece Polis Okulu kavşağında inen yolcular şehir merkezine doğru Bursaray'ı kullanacaklar.

Bursaray Yıldırım etabında günlük yolcu sayısı 50 bine ulaştı

Eyüp Belediyesi Kütüphanesi İnternette Hizmet Vermeye Başladı

Eyüp Belediyesi Kültür Sosyal İşler Müdürlüğü'nün bulunduğu tarihi ahşap binada bulunan kütüphane 10 bine yaklaşan seçkin kitap dermesiyle artık internette de hizmet veriyor.

205 adet Osmanlıca eserin de bulunduğu kütüphanede daha çok şehircilik ve şehir tarihi konulu kitaplarla birlikte edebiyat, sanat tarihi, din ve toplum bilimleri alanında eserler mevcut.

Kütüphaneye gelmeden önce hangi eserin olup olmadığını anlamak isteyenler internette excel formatında hazırlanan listeyi kontrol edebilirler. Kütüphanede kayıtlı kitaplar listesine "Eyüp'te Kültür Sanat-Kültürevi Arşiv ve Kütüphanesi" bölümünden ulaşabilirsiniz.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi İTB Berlin 2008 Fuarı'nda

İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kültür Dairesi Başkanlığı-Turizm Müdürlüğü ve İstanbul Turizm Atölyesi işbirliğiyle katılım sağlanan, ITB (Uluslararası Turizm Borsası)-Berlin 2008 Fuarı Berlin Messe Fuar Merkezi'nde düzenlendi. 5 Mart-9 Mart 2008 tarihleri arasında tüm dünyadan profesyonellerin ve halkın katılımıyla gerçekleşen fuarda İstanbul Standı büyük ilgi gördü. İki yüz ülkenin bin standla katıldığı dünyanın en büyük fuarında İstanbul Büyükşehir Belediyesi, İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti kapsamında yapılan çalışmaları tanıttı. 2004 yılından bu yana katıldığı 8 fuarın 4'ünde; En İyi Tanıtım, 'En İyi Stand' ve 'En İyi Tanıtım Materyalleri' dallarında birincilik alan İstanbul Büyükşehir Belediyesi, 2007 yılında 839 bin 685 kişiye birebir ulaşarak İstanbul'un tanıtımını gerçekleştirdi.

Fuarda İstanbul'un tanıtımı geniş şekilde yapıldı

İstanbul Standı

Yemek Yarışması Başladı

Sakarya Büyükşehir Belediyesi tarafından düzenlenen 'Sakarya 4. Yemek Yarışması' başladı. İlk olarak Büyükşehir sınırları içerisindeki ilçelerde gerçekleştirilecek olan güzel yemek yapma yarışmasının ilki Yenikent'te gerçekleştirildi.

Ana yemek ve tatlı kategorilerinde yarışan Yenikentli hanımlar, yaptıkları birbirinden güzel yemeklerle beğeni topladı. Yenikent'te gerçekleştirilen yarışmaya tatlı kategorisinde 13, ana yemek kategorisinde ise 20 kişi katıldı. Jüri üyelerini; Büyükşehir Belediye Başkanı Aziz Duran'ın eşi Nesrin Duran, Gıda Öğretmeni Saadet Sürgit, Yemek Uzmanı Seda Arslan, Yemek Uzmanı Emine Yazıcı, Restoran sahibi Emel Çelikel ve Ev Hanımı Gülsen Yıldız'ın yaptığı yarışmada, dereceye girenler ödüllendirildi.

Tatlı kategorisinde; sütlü yassı kadayıfı ile Mübaccel Temiz birinci, çikolata meyve ile Hatice Temel ikinci ve kabaklı pasta ile Fethiye Özden üçüncü oldu. Ana yemek kategorisinde de çekişme yaşandı. Jürinin yaptığı değerlendirme sonucunda; İstakoz Salatası ile

Victoria Çakar birinci, Hamsili Köfte ile Sümeyye Li-man ikinci ve Patatesli Sepet yemeğiyle Kübra Muti üçüncü oldu. Dereceye girenlere ödülleri jüri üyeleri tarafından verildi. Yarışmada maharetlerini sergileyen hanımlar yarışma sonrasında müzik eşliğinde gönüllerince eğlendi. İlçelerde dereceye girenler, Mayıs'ta yapılacak büyük finalde yarışmaya hak kazanacaklar.

Maharetli eller en iyi yemek için yarıştı

Dilovası Tamamen Yenileniyor

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi, Dilovası'nda gerçekleştirdiği altyapı çalışmalarını nedeni ile bozulan Mimar Sinan, Bağdat, Necip Fazıl, Mehmet Akif Ersoy ve İstiklal Caddesi'ni yenilemek için ihale yaptı. Caddelerin bağlantı yollarının da elden geçirileceği

çalışmada, yollara asfalt, kaldırımlara ise parke döşenecek. Yıllarca hizmetten yoksun kalan, su akarları için kanalları dahi bulunmayan Dilovası, altyapı çalışmalarıyla rahat bir nefes alacak. Hayata geçirilecek altyapı çalışmalarında 16 bin ton asfalt, 20 bin metrekare parke ve 26 bin 700 metrekare trotuar döşenecek. Toplam uzunlukları 6 bin 600 kilometre olan caddeler, yapılacak çalışma sonrası modern bir görünüme kavuşacak.

Dilovası'ndan bir görünüm

İBB'nin 2008 Ümraniye İzci Yaz Kampı Kayıtları Başladı

İBB Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı Gençlik ve Spor Müdürlüğü'nün, Başkanlık programları çerçevesinde yürüttüğü İBB İzcilik faaliyetlerinde bu yıl toplam 40 bin izciye ulaşılması bekleniyor. 2004 yılından 1.100 izciyle başlayan izcilik kamp ve faaliyetinin,

2008 yılı sonu itibarı ile 40 bin izci sayısına ulaşması bekleniyor. Ücretsiz olan İBB İzcilik Kampları'ndan yararlanmak isteyenler www.ibb.gov.tr üzerinden kayıtlarını yapacaklar.

İBB Başkanı Kadir Topbaş minik izcileri selamladı

Hendek Atıksu Arıtma Tesis Devrede

ADASU'nun Hendek II. OSB sahasında 30 bin metrekare alan üzerinde inşa ettiği Hendek Atıksu Arıtma Tesis'i'nin yapımı tamamlandı. ADASU Genel Müdürü Rüstem Keleş atık suyun doğaya yeniden kazandırılmasının çok önemli olduğunu belirterek bundan sonra Hendek ve II. OSB'nin atık sularının arıtılarak Dilsiz Deresi'ne verileceğini böylece kullanılan suyun doğaya kazandırılmış olacağını söyledi. Süreçle ilgili bilgi veren Keleş "Tesis inşaatı İller Bankası'nca ihale edildi, yüklenici firma tarafından yürütülen inşaat, İller Bankası ve ADASU kontrollüğünde tamamlandı. Bir kaç ay içinde tam kapasite ile çalışacak tesis saatte 1000 metreküp atık suyu arıtacak. Böylesine modern bir tesisi

Hendek'e kazandırmaktan sevinç duyuyoruz" dedi. Tesiste kaba ızgara, ince ızgara, kum ve yağ tutucu, biyolojik arıtma için havalandırma havuzu, çökeltme havuzu, çamur üniteleri ve pompa üniteleri bulunmaktadır.

Adapazarı Büyükşehir Belediyesi'nin yaptığı arıtma tesisi

Yalova'da Hayat Güzeldir

Büyük şehirlerin hava kirliliğinden, kulağı rahatsız eden gürültüsünden ve kalabalığından uzak, deniz kıyısında uzanan, İstanbul'un Ege'ye ve Akdeniz'e doğru açılan bir kapısı, kartpostal gibi bir şehir Yalova.

Büyük şehirlere yakın ama sorunlarından uzak, huzurlu, sessiz yazları küçük bir Bodrum'a dönüşen bir şehir Yalova. İstanbul'dan deniz otobüsüne binip 45 dakika sonra Yalova'ya adım attığınızda, büyük bir kaosun içinden durgun, samimi bir atmosfere girdiğinizi hissediyorsunuz. İstanbul, Bursa ve İzmit'e 1'er saat uzaklıkta daha doğrusu yakınlıkta olmasına rağmen bu özelliğini koruyabilmesi bu küçük şehirde yaşayanların özverisiyle açıklanabilir şüphesiz. Atatürk'ün "Yalova benim kentimdir" dediği, İstanbul'un arka bahçesi görünümündeki bu şehri Belediye Başkanı Barbaros H. Binicioğlu Birlik Dergisi için anlattı.

Öncelikle bize zaman ayırdığınız için çok teşekkür ediyoruz. Bize biraz Yalova'nın herkes tarafından bilinen ve bilinmeyen yönlerinden bahsedebilir misiniz?

Yalova yeni bir kent. Atatürk ile birlikte bir kent olmuş. Evvelen 1929'da Atatürk Yalova'ya geldiğinde nahiyeymiş ve ilçeye çevrilmiş. Atatürk Yalova ile ilgili planlar yapmış ve kendi kenti gibi sevmiş ve sahiplenmiş Yalova'yı. Atatürk ile birlikte başlıyor Yalova'nın tarihi. O günden bu yana Yalova bir turizm kenti, İstanbul'un çok yakınında olması dolayısıyla, günübirlik turizmin yapıldığı bir yer olmuş. 1970'lerde de özellikle de Ankaralıların tercih ettiği sayfiye, bir tür yazlık bir kent olarak kullanılmış. Yurtdışından özellikle Ortadoğu'dan termal olması dolayısıyla turist

çekmektedir. Ama bir bütünlük içerisinde Yalova'da bir turizm olmamış. Yalova'nın 110 km. deniz kıyısı olduğunu söylesem şaşıracaksınız. Ayrıca Yalova'nın %60'a yakını da ormandır. Bunlar Yalova'nın avantajları. Yalova'da şu an atık su arıtması yapılıyor ve 2008'in sonunda bitmiş olacak. Deniz kıyısının ve denizin avantajlarını daha kullanabilir hale gelecek Yalova. Yalova'nın başka bir avantajı da üç büyükşehir (İstanbul, Kocaeli, Bursa) arasında olması. Çok önemli endüstri ve ticaret yerlerinin arasında teneffüs alanı gibi bir şehir Yalova. Son zamanlarda Yalova'nın doğusunda tersane yatırımları başlamıştır. Yat limanımız bitmiştir ve işletmeye açılacaktır. Tersanelerin dinamizme sebep olacağını düşünüyoruz. Köprü'nün ihalesi çıkmakta ve köprü ile birlikte Yalova, İstanbul'a çok daha yakın hale gelecek.

"Köprü Yalova'yı canlandıracak"

Körfez köprüsünün tamamlanmasıyla Yalova'nın hem ekonomik, hem sosyal, hem de kültürel hayatı çok daha ileri boyuta gelecek. Bizim bu projeye verdiğimiz önemi hükümetimiz de veriyor. Yaklaşık 1-2 aylık bir süreç sonrasında yap-işlet-devret modeliyle ihaleye çıkacak Körfez Köprüsü Projesi kentimizin kalkınması konusunda önemli gelişmeler sağlayacak

Başkanlığınız döneminde gerçekleştirdiğiniz; şehrin kentsel, ekonomik ve sosyo-kültürel bakımdan gelişmesine katkı sağlayan büyük ve önemli projeleriniz nelerdir?

En önemli 3 çevre sorununu hallettik. Bunlar denizi varsa eğer, olmasa da bir kere atık suyun bir kere arıtılması lazım. Atık su tesisimizin inşaatı kolektör sistemiyle birlikte başlamıştır. 2008 sonunda bitecek ve 2009 da işletmeye alacağız. İkincisi doğalgazdı ve yönetime geldiğimizde Yalova'da doğalgaz yoktu. Yalova'da şu an da bütün mahallelere doğalgaz götürüldü. Bu da hava kirliliği ile ilgili çok önemli bir yükü kaldırmış oldu. Üçüncüsü de katı atık ile ilgili sorundu. Vahşi depolamayı 2004 senesinde kapattık. Yeni katı atık düzenli depolama tesisi yaptık ve onu da yakında açacağız. Bir taş ocağını düzenli depolama tesisi haline getirdik. Bir takım hukuki sorunları aştıktan sonra bu tesisimizin de açılışını gerçekleştireceğiz. Dolayısıyla hava, deniz ve katı atıkla ilgili olan sorunlar çözüme kavuştu.

Bundan sonra ne var?

Bizim önemli bulduğumuz ve iyi ki yaptık, bu proje çok önemliydi dediğimiz şehirlerarası otobüs terminali var, onu yakında açacağız. Başka; TOKİ ile işbirliği içinde 1150 toplu konut yaptık. KİPTAŞ işbirliğiyle de 200 konut yaptık. Biliyorsunuz çok önemli bir tarihi eser var Yalova'da. Yürüyen Köşk'ü gündeme getirdik. Yalova'nın bir kimlik binası haline getirdik Atatürk'ten kalma bu binayı. Bunun dışında 600 kişilik bir konser salonu olan kültür merkezini de Akkök Grubu'na yaptırıyoruz. 2008'in sonunda ise bu kültür merkezi bitmiş olacak.

Yalova'ya kazandırdığınız kültürel projeler nelerdir?

Konservatuarın yanında Yalova'ya şehir tiyatrosunu kazandırdık. Güzel sanatlar merkezimizle birlikte binden fazla öğrencimiz

Yalova Belediye Başkanı Barbaros H. Binicioğlu

bu gibi imkânlardan yararlanıyor. Üniversitemiz ise bu sene içerisinde kuruluyor. Onunda fakülte binalarını hibe yoluyla yaptırabilmek için potansiyelimiz var. Üniversite her kentte olması gereken bir kurum. Bir kere bir kentin sosyal hayatını çok değiştiren bir olgudur. Ekonomik olarak da birçok faydası var ama sosyal etkisi ve kültürel etkisi daha fazla olacak kente. Kısaca Yalova'nın sosyal ve kültürel hayatını yükseltecek üniversite. Üniversitemiz TİGEM arazisi içerisinde kurulacak. Bir de biz TİGEM'le tatil köyü açtık. Bu sene inşallah İstanbulluları bekliyoruz. Beş yüz kişinin kalabileceği, muazzam doğada, yeşillikler içinde, 2 km plajı olan, Aquapark'ı ve bungalow evleri ile güzel bir tatil köyü yaptık. İstanbulluların bu sene ona çok fazla rağbet edeceğini düşünüyorum. Çünkü Marmara'da kıyıda böyle bir yer yok.

Marmara'da bir teneffüs alanı

Yalova, Marmara ve Boğazları Belediyeler Birliği'nin kurucu üyesidir. Ayrıca İstanbul, Kocaeli ve Bursa metropollerinin kesiştiği noktada bulunan bir kent. Bu bağlamda "İstanbul Metropolen Alanı ve Marmara Bölgesi Bütününe Yönelik Gelişme Stratejileri" çerçevesinde Yalova'nın gelecek vizyonu sizce nasıl şekillenecektir?

Yalova'nın geleceği aslında İstanbul'la birbirine çok bağlı. Tabi

İstanbul bunu mutlaka makro düzeyde yaptığı çalışmalarla düşünüyor. Bir kere Yalova bir teneffüs alanı İstanbul için. İnsanların nefes alabileceği bir kent. Denizden ve yeni yapılacak köprüyle de çok kolay ulaşabilecekleri bir kent. İstanbul'un Ege'ye, Akdeniz'e doğru bir kapısı aslında Yalova. O açıdan İstanbul'un stratejik planları içerisinde Yalova'nın çok önemli bir yeri olduğunu biliyorum. İstanbul'da 2010 kültür başkenti olması vesilesiyle birçok kültürel faaliyet olacak ve bunların bir kısmının da Yalova'da yapılabileceğini düşünüyorum.

Bugün birçok belediye mali açıdan zor durumda. Siz Yalova gibi çok hızlı büyüyen ve gelişen bir ilin ihtiyaçlarını karşılayacak projeler geliştiriyorsunuz. Kendinize göre geliştirdiğiniz bir hizmet modeliniz var mı?

Bizim tabii ki İller Bankası'ndan veya sudan elde ettiğimiz gelirle böyle işleri yapmamız mümkün değil. Gelir olarak emlak, su ve İller Bankası'ndan imkânımız var. Emlak gelirleri olarak

Yalova

senede yaklaşık 6 milyon YTL topluyoruz. Su bizim için önemli bir gelir. On-
dan da yaklaşık 8-10 milyon YTL topluyoruz. İller bankası payımız var ama biz esas olarak kaynak oluşturmaya çalışıyoruz. Mesela TOKİ ve KİPTAŞ ile işbirliği yaparak konut piyasasında ciddi bir gelir sağladık. Belediye olarak arsa alıyoruz ve satıyoruz yani ticaret yapıyoruz. 17 milyon YTL olarak bütçe almıştık

geldiğimiz de biz. Yerel dinamikleri harekete geçirerek bütçemizi 52 milyon YTL'ye çıkarttık. Geçen sene de 44 milyon YTL civarındaydı. Bu gibi kalemlerle hizmet üretebilmek için çalışıyoruz.

“Reformlar belediyelere özgüven sağladı”

Son yıllarda “Kamu Yönetiminin Yeniden Yapılandırılması” amacıyla yürütülen “Yerel Yönetim Reformu” çalışmaları çerçevesinde Belediyeler Kanunu başta olmak üzere bir dizi yasal düzenleme hayata geçirildi. Bu yeni süreci ve bunun etkilerini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Gerçekten çok önemli çalışmalar yapıldı. Yıllardır yapılamayan şeyler çok radikal bir şekilde yapılmıştır. Belediyelerin yetkileri ve sorumlulukları artırılmıştır. Bir eksiği şimdi gelirler yasası çıkmadığı için vardır. Aynı imkânlarla çok sorumlulukları yerine getirmeye çalıştığınız için bunun maddi olarak da desteklenmesi gerekiyor çünkü. O da önümüzdeki günlerde meclise gelecek ve çıkacak inşallah. Bence en başta yerel yönetim reformları belediyelere özgüven getirmiştir. Bunu iyi kullanmak gerekiyor.

Yönetime geldiğinizden beri koyduğunuz hedeflere ulaştınız mı?

Bizim büyük bir turizm yatırımımız vardı. Onu idare mahkemesinin kararı sonucu gerçekleştiremedik. Orada aslında tatil köyü değildi bizim maksadımız bir ‘sağlık kent’ projemiz vardı. Sözleşmeler de yapılmıştı otel yapmak için büyük firmalarla ve her şey başladı ama idare mahkemesine takıldı. Bu projemiz şu an da Danıştay’da. Bu bizim üzerimize düşeni yaptığımız halde gerçekleştiremediğimiz bir projemizdir. Üniversite hedeflerimizin içerisindeydi ve o gerçekleşiyor. Bizim seçimden önce vaat ettiğimiz doğalgaz, arıtma tesisi, şehirlerarası otobüs terminali, toplu konut, kültür merkezi gibi hedeflerimizi gerçekleştirdik ayrıca bundan çok daha fazlasını yerine getirdik. Baştanbaşa sahil düzenlememiz başlıyor mesela. Yürüyen Köşk, bütün Türkiye’de tanınmaya başlandı. Deniz klâsikleri arasında girmiş, dünyadaki son 4 buharlıdan biri olan İnkılâp Vapur’unu satın aldık. Onu şimdi nikâh salonu haline getiriyoruz.

“Sosyal Belediyecilik” kavramı da son yıllarda en çok duyduğumuz kavramlardan biri. Biz Yalova Belediyesi’nin sosyal belediyecilik anlamında öncü ve örnek çalışmaları olduğunu biliyoruz. Bu çalışmalar nelerdir?

Bizim ödül almış “Benim Mahallem” projemiz var. Vatandaşın her şeyi kayıt altında ve sayısallaştırılmıştır. Her mahallede

“Yalova Belediyesi tarafından yürütülen “Benim Mahallem” projesi, Dünya Sağlık Örgütü’nün (WHO) bir alt kuruluşu olan Sağlıklı Kentler Ağı tarafından 2006 yılı Avrupa’nın en iyi projesi ödülüne layık görüldü.”

bir destek ofisimiz var. Benim Mahallem programı sağlık, sosyal destek ve kültür çalışmalarına büyük bir hızla devam etmektedir. Kentin kaynaklarından herkesin faydalanmasını sağlamak için bu programı hazırladık. Yalova'nın sağlık, sosyal durumunun analiz edilmesine yarayan çalışmayla, sesini bize duyuramayan ihtiyaç sahibi vatandaşımızın da kapısını çalarak onlara elimizi uzatıyoruz ve yalnız olmadıklarını hissettirmeye gayret ediyoruz bu projeye.

Benim Mahallem programı çerçevesinde yaşlı ile iletişim, diyabet ve hipertansiyon hastaları için eğitim ve tarama programları, kadınlara yönelik sağlık ve kültürel etkinlikler, okuma-yazma bilmeyenler için destek programı, engellilere ve yoksullara ilgili destek çalışmaları yapıyoruz. Yaşlı ile iletişim projesi adı altında yürüttüğümüz projeye de yalnız ve eşyle yaşayan 65 yaş ve üzerindeki yaşlılarımızı kaydediyoruz. Bu projede yer alan yaşlılarımıza ve yoksul halkımıza sağlık, refakat, danışmanlık, ulaşım ve temizlik gibi çeşitli hizmetler veriyoruz. Bu kapsamda 772 hanede 1192 kişiye iletişim ve destek çalışmaları devam etmektedir. Bugüne kadar 336 haneye, yoksul aile olarak da 15 haneye talep ettikleri bu çeşitli hizmetlerin verilmesi sağlanmıştır.

Ülkemizin Avrupa Birliği sürecini yerel yönetimler bağlamında değerlendirir misiniz?

Avrupa'da merkezi hükümetlerden ziyade yerel yönetimler çok daha ön planda. Biz Eurocitys üyesiyiz. Avrupa'da yerel yönetimlerin ne kadar önemli olduğunu bilmemizden dolayı Yalova Belediyesi olarak Brüksel de bir ofis açıyoruz. Nisan ayının başında açılışını yaptık. Bundan sonra AB ile ilgili projelerimizi hem oradan hem de buradan takip etme imkânımız olacak. Bu yönde adım atmış herhalde ilk belediye oluyoruz AB içerisinde ofis açabilen.

Deprem konusunda belediye başkanı olarak üzerinize düşen görevleri yerine getirdiniz mi?

Ben inşaat mühendisi olarak şunu söyleyebilirim; Marmara depremi gibi bir depremde şu anda yaptığımız binalar yıkılmaz. Belki hasar görebilir ama can kaybı olacağını zannetmiyorum. 1999'dan beri Yalova'da yapılan binaların depremde can kaybına yol açacağını sanmıyorum. 99 öncesi ile sonrasında Türkiye'de her şey farklı olduğu gibi Yalova'da da çok şey farklı. İnsanlar deprem denilen bir olgunun varlığını biliyorlar artık. 2004 senesinden beri Yalova'da bir tane kaçak yapı yaptırmadık.

Yalova'dan bir görünüm

“Geleceğin Yalova’sı bir butik kent”

Yalova’nın var olan özelliklerini ve potansiyelini göz önünde tutarak gelecekteki Yalova’yı bize anlatır mısınız? Düşlerinizden, hayallerinizden ve gerçekliğinden yola çıkarak geleceğin Yalova’sı neler söylüyor?

Geleceğin Yalova’sında vatandaşlarımızın kişi başına düşen milli geliri Türkiye ortalamasının çok üstünde, gene insanların çevre sorunları yüzünden sıkıntı çekmediği, üniversitesi bulunan ve eğitim seviyesi çok yüksek vatandaşlara sahip olan bir kent olarak düşünüyoruz Yalova’yı. Çok kalabalık ve göç alan bir yer değil, ayrıca yaşayan insanların Batı Avrupa niteliğinde yaşayabildiği bir kent resmini düşünüyoruz. Biz bunun çalışmasını 2004 yılında İstanbul Teknik Üniversitesi ile bir kitap hazırlayarak gerçekleştirdik. Burada bir SWOT analizi yaparak Yalova’nın dezavantajlarını ve avantajlarını bir kenara koyarak bir resim oluşturduk. Şimdi gerçekleştirdiğimiz projelerle o resmin yap boz gibi parçalarını bir bir tamamlıyoruz. Söylediğimiz Yalova’da hayat güzeldir sloganının altını doldurmaya çalışıyoruz.

MBB yönetimi ve üye belediyelere yönelik önerilerinizi alabilir miyiz?

Daha fazla diyalog, daha fazla ilişki, daha fazla faaliyet talep ediyoruz. Daha evvel Marmara ve Boğazları Belediyeler Birliği’nde “burası budur, bunun dışında da bir şey olmaz” diye bir anlayış vardı ama şimdi hiç olmazsa o anlayış yok. Artık bu bir ideolojisinin kalesidir, yeridir denilmiyor. Dediğim gibi kültür aktivitelerinin, diyalogun artması lazım. Örneğin şu yaptığımız röportaj da bunlardan bir tanesi.

Prof. Dr. Ahmet İçduygu ile göç üzerine söyleşi

Köprü Olmaktan Hedef Olmaya Doğru, Dış Göçe Muhatap Ülke: Türkiye

Bu sayıdaki röportajımızda Koç Üniversitesi, Uluslararası Göç Programı Direktörü, Prof. Dr. Ahmet İçduygu ile günümüz dünyasının önemli dinamiklerinden biri olan “dış göç” olgusunu konuştuk. Bu tür göçlerin Türkiye’yi nasıl etkilediği ve bu konuda neler yapılması gerektiği üzerinde duran İçduygu, göçün sadece, bir problem olmadığını, tersine bir fırsat olarak da değerlendirilebileceğini ifade etti. Bunun için de başta yerel yönetimler olmak üzere devlet kurumları, üniversiteler, sivil toplum örgütleri vb. kurumların üzerine düşeni yaparak iyi bir “göç yönetimi politikası” geliştirilmesinin gerekliliğinin altını çizdi.

Sayın İçduygu Türkiye’nin aldığı dış göçle ilgili olarak genel bir değerlendirme yapar mısınız?

Memnuniyetle. Türkiye Cumhuriyeti başından beri dış göç alan ve dış göç veren bir ülkedir. Alınan göç ulus devlet yapısını da korumak için çoğunlukla Türk veya Müslüman ülkelere yani bağlarımızın olduğu yerlerden gerçekleşmiştir. Bunlara örnek olarak Balkanlardan, Kafkaslardan, Bulgaristan ve Yugoslavya’dan aldığımız Türk ve Müslüman göçünü verebiliriz. Nüfus mübadelesi olan dönemde yaklaşık 1,5 milyon göçmenin Türkiye’ye geldiğini biliyoruz bunlar yine Türk ve Müslüman kökenli kişilerdir.

Bir başka göç hareketi 1979 sonu 1980 başında İran’daki rejim değişikliği sebebiyle ülkesini terk eden İranlıların Türkiye’yi bir geçiş ülkesi olarak kullanmasıyla başlar. Bu kişilerin Türkiye’ye geliş sebebi Türkiye’nin vize uygulamaması ve üçüncü ülkelere yapacakları başvuruları buradaki elçiliklerde güven içinde yürütme istekleridir. Bu anlamda hedef ülkeler sadece Avrupa ülkeleri değil aynı zamanda Kuzey Amerika ülkeleridir. Uluslararası göç konusunda güvenilir rakamlar elde etmek biraz zordur ancak 80’lerden

günümüze kadar 1 milyon İranlı'nın ülkemizden geçtiği yazılır. Ben bu rakamı abartılı buluyorum ve rakamın yarım milyon ile bir milyon arasında olduğunu düşünüyorum. İlk dönemler daha kalabalık gruplarla geliyordu. Hatta o dönem basınından hatırlarız. Tarabya'da kalabalık gruplar halinde evler kiralar buralarda yaşıyorlardı. Ancak tekrar söylemeliyim ki bu insanların büyük bölümü ya Kuzey Amerika'ya ya da Avrupa'ya özellikle de İskandinavya'ya gittiler.

Göç tarihine baktığımızda pek çok gelişmenin de göçle birlikte olduğunu görüyoruz. Mesela İslam tarihini Hicret ile başlatırız. Amerika'nın bulunuşu, Türklerin Anadolu'ya geliş göçle olmuştur. Yani biz göçe olumsuz bakmak yerine hayatı, insanları, ülkeleri ve gelişmeleri ortaya çıkaran bir olgu olarak bakmalı ve onu iyi yönetmeliyiz.

Türkiye'ye yönelen bir başka göç dalgası, Saddam'ın Irak'ta Kürtlere uyguladığı baskılardan sonra Iraklı Kürtlerin gruplar halinde Türkiye'ye kaçmalarıyla gerçekleşmiştir. Özellikle 1988'de büyük bir grup geliyor, daha sonra 1991'de ilk Körfez Savaşı sırasında hükümetin de izniyle yarım milyon civarı Kuzey Iraklı Kürt Türkiye'ye geliyor. Bunlar genelde sığınma talebinde bulunuyorlar ayrıca çoğunluğu da yine Türkiye'yi geçici bir durak olarak değerlendirilmekteler.

Bulgaristan'dan göç eden vatandaşları da eklediğimizde, buraya kadar anlattıklarımızın Iraklı, İranlı ve benzeri dahi olsa kültürel bağlarımızın olduğu kesimlerden gelen göçler olarak değerlendiriliriz.

Yani bu alınan göç daha çok Osmanlı'nın Balkanlar ve diğer topraklarındaki bakiyesinin Türkiye'ye geliş mi?

Evet, aynen öyle. Bu anlamda bir yabancı göçünden çok fazla bahsedemeyiz.

Peki, Türkiye'nin gerçek anlamda yabancı göçüne muhatap olması ne zaman başlar?

Türkiye'nin gerçek anlamda yabancı göçü alması 70'lerin ikinci yarısından sonra özellikle de 80'lerde başlar. Çok bahsedilmez ancak 70'lerin ikinci yarısında bavul ticareti Polonyalı'larla başlamıştır. Bu dönemde turist vizesi ile Türkiye'ye gelen Polonyalıların İstanbul Kapalı Çarşı'da fotoğraf makinesi ve benzeri ürünleri satıp, buradan aldıkları ürünleri Polonya'da sattıklarını görüyoruz. Bu tip hareketler çoğunlukla tesadüfen başlar. Bir kişi gelir ve ardından daha büyük kitleler gelir.

Yabancı göçünün Türkiye'de hissedilir bir olgu olması 90'lı yıllarda komünist rejimlerin dağılması ile birlikte başladı diyebiliriz. Daha önce bahsettiğimiz Polonya örneğinin bu dönemde Doğu Avrupa'dan, Rusya'dan, Ukrayna'dan, Moldova'dan ve benzeri ülkelerden Türkiye'ye yönelik göç hareketi ile yaygınlaştığını görüyoruz. Bu insanların göç tarzına mekik göçü diyoruz. Yani onlar yılın bir bölümünü kendi ülkelerinde, bir bölümünü de Türkiye'de geçirmektedirler. Türkiye'den aldıkları ürünleri kendi

ülkelerinde, kendi ülkelerinden aldıkları ürünleri Türkiye'de satmaktadırlar. Bavul ticareti zamanla yerini belli sektörlerde çalışmaya bırakıyor. Bu insanların çoğunlukla fuhuş, genel anlamda eğlence sektöründe çalıştıkları bilinir; ancak bunun yanında tekstil, ev işleri, inşaat gibi yoğun emek gerektiren işlerde de fazlasıyla boy göstermektedirler. Bu dönemde orta sınıf için Moldova, Azerbaycan, Ukrayna hatta Ermenistan gibi ülkelerden gelen kişileri evlerinde çalıştırmak bir tür sosyal statü göstergesi olmaya başlamıştır. Ayrıca bu göçmenlerin geçici tarım işçisi olarak Bursa'da seralarda, Iğdır'da pamuk tarlalarında ve ülkenin diğer yerlerinde çalıştıklarını görüyoruz. Gıda sektöründe de hizmet ettiklerini biliyoruz ve bu insanlar genellikle daha kalifiye insanlar oluyor. Hemşire, öğretmen ve benzeri meslek gruplarından insanların bu işlerde çalıştıklarına şahit oluyoruz.

Hocam, bu göç hareketleri genellikle kayıtlı olmayan göçmenleri kapsamaktadır. Peki, Türkiye'ye yönelik kayıtlı göç ne durumda? Bu konuyu da genel bir değerlendirmeye tabi tutabilir misiniz?

Tabii ki. Türkiye'de kayıtlı göçün daha ziyade küreselleşmenin yayılmaya başladığı 90'ların sonlarında çok uluslu şirketlerin Türkiye'de yaygınlaşması ile beraber arttığını görüyoruz. Bu dönemden itibaren Türkiye'ye çalışma izniyle gelenlerin ve öğrencilerin sayısında sürekli bir artış olmuştur. Şu anda Türkiye'de 150.000 civarında kişinin oturma izni ile bulunduğunu biliyoruz. Bunların 30. 000 civarı çalışanlardan, kalanı ise bu kişilerin aileleri veya okumaya gelen öğrencilerden oluşmaktadır.

Bunlarla beraber 2000'li yıllarda gelişen yeni bir göç çeşidinden bahsetmemiz gerekiyor. O da Batı Avrupa ülkelerinden Türkiye'ye yönelen emekli göçü veya güneş göçü diye nitelendirebileceğimiz bir göç. Bugün Alanya'ya, Bodrum'a, Marmaris'e, Antalya'ya gittiğinizde oralarda yoğun bir yabancı nüfusunu görebilirsiniz. Alanya'da Ruslar, Antalya'da Almanlar ve Hol-

landahlılar, Bodrum ve Marmaris'te İngilizlerin yoğunlaştığını biliyoruz. Bu insanlar ülkemize gelip emekliliklerini geçirdiklerini, bazılarının iş kurduklarını görüyoruz. Bu insanların neredeyse hepsi yasal olarak oturma izniyle Türkiye'de bulunuyorlar.

Yerli nüfusla yabancılar arasında bir karşılaşma olduğunda her zaman kötü anlamda demiyorum ama bir çatışma olur. Yani farklı kültürlerden insanlar birbirini sorgular, birbirlerini anlamaya çalışırlar, bu durum zaman zaman kişilerin birbirinden hoşlanmamasıyla sonuçlanabilir. Ne mutlu ki Türkiye'de bu büyük bir sorun durumunda değildir.

AB müktesebatına uyum için yapılan çalışmalar alman dış göçte etkili oluyor mu?

AB sürecinin Türkiye'nin dünya çapındaki imajını daha iyi bir noktaya getirdiğini söyleyebiliriz. Dışarıda insanlar görel olarak Türkiye'nin sosyal ve ekonomik olarak daha yaşanır bir ülke olduğunu düşünmekte. Bütün bu süreci ben şöyle görüyorum; Yunanistan, İspanya ve Portekiz gibi ülkelerin göç geçmişi Türkiye'ye çok benzer. Onlar da Almanya gibi sanayileşmiş Avrupa ülkelerine işçi gönderiyorlardı; daha sonra AB'ye üye oldular ve şimdi milyonlarca göçmenin yaşadıkları ülkeler oldular. Ben Türkiye'nin de Avrupa'nın Akdeniz ülkelerinin geçtiği yoldan geçtiğine inanıyorum. Türkiye AB üyesi olursa belki bu göç daha farklı karakterlere bürünebilir, ancak Türkiye'nin göç alan ülke konumunu her halükarda da devam edecektir.

Türkiye'ye yönelen yasadışı göçün boyutu hakkında bilgi verebilir misiniz?

Türkiye'de 1 milyon civarı kaçak göçmen olduğu söylenir ancak ben bu rakamı aşırı buluyorum, çünkü bu

insanların büyük bir bölümünün İstanbul'da olmaları gerektiğini, sonuçta da İstanbul'da her 15 kişiden birinin yabancı olması gerektiğini çıkarabiliriz. Fakat böyle bir şey söz konusu değil. Bu rakamlara akış ve stok olarak bakmak gerekiyor. Ben Türkiye'deki stokun 1 milyon olabileceğini düşünmüyorum. Bu hareketli bir nüfus; giriyorlar-çıkyorlar, bazısı geçmeye çalışıyor, yakalanıyorlar. İşte bu hareket belki 1 milyon kişiyi kapsayabilir. Birkaç rakam daha vermek isterim. Mesela 1995-2005 arasında emniyet güçlerinin yakaladığı kaçak göçmen sayısı 600 bindir. Bunların yakalanmayan daha büyük kesimini göz önünde bulundurduğumuzda, son on yılda Türkiye'yi geçiş alanı olarak kullanan kişilerin sayısının yaklaşık iki milyon civarı olduğunu tahmin ediyoruz.

Türkiye'yi genelde hangi ülkelerin vatandaşları geçiş ülkesi olarak kullanıyor?

Görünür olarak Afrikalıların kullandığını biliyoruz. Bunun yanında Pakistanlıların, Afganların, İran ve Iraklıların, dünyanın her milletinden insanların geçiş için Türkiye'yi yoğun olarak kullandıklarını biliyoruz.

Son dönemlerde 50 bin Pakistanlı'nın son iki buçuk ayda ise 2 bin 500 Burmalı'nın -ki orada da bu dönemde siyasi karışıklıklar var- emniyet kuvvetlerince yakalandıklarını biliyoruz.

AB Kopenhag kriterlerinden bahsederken hep demokrasi kavramı gündeme geliyor. Şimdi ise demografi kavramı gündemdedir. AB müzakerelerinin en önemli konularından biri göç.

Peki, bu insanların nitelikleri nelerdir?

Aslında toplumun her tabakasından insandan bahsediyoruz ancak genellikle Rusya gibi ülkelere gelen göçlerin nitelikli insanlar tarafından gerçekleştirildiğini biliyoruz. Aynı ABD'ye giden Türklerin örneğin mühendis olduğu halde taksi şoförlüğü yapması gibi bu kimseler de niteliklerini değerlendiremiyorlar. İran, Irak gibi ülkelere de ilk zamanlar daha nitelikli insanlar geliyordu ancak son zamanlarda daha niteliksiz insanlar olduklarını görüyoruz.

Hocam şu ana kadar konuştuklarımızdan Türkiye'nin yavaş yavaş göç köprüsü niteliğinden göç alan bir niteliğe doğru büründüğünü çıkarabilir miyiz?

Öncelikle şunu belirtmek isterim ki artık dünyanın bütün ülkelerinde benzer bir eğilim var. Eskiden ülkeleri göç alan ve göç veren ülkeler olarak sınıflandırmak daha kolaydı ancak mesela eskiden göç alan ülke diye bildiğimiz Avustralya, şimdi aldığı kadar göç de veriyor. Bu durum Kanada için de böyle. İsmi duymadığımız Afrika ülkeleri bile çoğunlukla göç veriyorlar ancak göç de alıyorlar. Bu kapsamda Türkiye'nin de göç verdiği gibi göç almaya başladığını söyleyebiliriz.

Türkiye'nin aldığı göçün artması ile beraber Türkiye'de de Avrupa ülkeleri ve Amerika'daki gibi gettolaşmalar yaşanır mı, böyle bir eğilim var mı?

Aynı şeyin hem iyi hem kötü yönü vardır. Üzülerken söylüyorum ki Türkiye yabancı göçüne hazır bir ülke değil. Buna yönelik politikaları olan bir ülke değil. Bunun sorduğunuz soruyla alakalı yanı şu. Eğer bir ülkenin gelen göçle ilgili bilinçli bir tavır yoksa bazen bu göçü emmek daha kolay olabiliyor Avrupa'daki anlamıyla da bir gettolaşma eğilimi görülüyor. Ancak buradan bütün yabancılara iyi davrandığımız da anlaşılmasın. Mesela Afrikalıların kültürel yakınlığımız olmaması; çeşitli imaj problemleri ve benzeri nedenlerle Türkiye'de çeşitli sıkıntılar çektiğini biliyoruz. Ancak bu kimselere yönelik Avrupa'daki gibi bir ırkçılık olduğu söylenemez. Göç zinciri dünyanın her yerinde şöyle çalışır; Örneğin İranlı bir kişi Türkiye'ye göç ettiğinde İranlıların olduğu yere gelir ve bir takım yerlerde yoğunlaşma göçün kendi akışı içinde vardır. İstanbul'da Beyoğlu Eminönü, Aksaray, Laleli alınan göçün yoğun olduğu yerler.

Peki, hocam alınan dış göçün kent kimliğine etkisi nasıl oluyor? Yerel yönetimlerin bu kimselere dönük hizmetleri var mı? Varsa bu hizmetler neler?

Öncelikle şunu söylemek isterim ki ulus devletler homojen yapılarıdır ve bu yapıdaki ülkeleri yönetmek daha kolaydır. Kentler için de aynı durum söz konusudur. Mesela 19. yüzyılın başlarında İstanbul daha kozmopolit bir şehirdi. Farkı kültür ve dinlerden insanlar daha yoğun olarak yaşamaktaydılar. Cumhuriyetle birlikte daha homojen bir yapıya yöneldik. Günümüzde ise küreselleşme ve ekonomik gelişmeyle birlikte İstanbul eski çok kültürlü yapısına geri dönmeye başladı. Bu çerçevede İstanbul'da artık günlük hayatın içinde yabancılar var ve bu artan bir eğilim. Sokakta yürürken, otobüse binerken, evimizi kiraya verdiğimizde, günlük hayatın içinde yabancılarla iletişime geçmekteyiz. Bunun anlamı şu: ilk defa yabancı kültürlerle karşılaşyoruz. Yerli nüfusla yabancılar arasında bir karşılaşma olduğunda her zaman kötü anlamda demiyorum ama bir çatışma olur. Yani farklı kültürlerden insanlar birbirini sorgular, birbirlerini anlamaya çalışırlar, bu durum zaman zaman kişilerin birbirinden hoşlanmamalarıyla sonuçlanabilir. Ne mutlu ki Türkiye'de bu büyük bir sorun durumunda değildir.

İlginç bir diğer nokta ise uluslararası göç sonucu Türkiye'ye gelen kimselerin yaşadıkları yerlerin iç göçle gelenlerle aynı

yerler olduğunu görüyoruz. Yani, iç ve dış göçle gelen kimseler iç içe yaşıyorlar. Daha önce saydığımız Eminönü, Aksaray, Laleli, Beyoğlu gibi yerlerde. Göçle gelen insanlara hizmet ulaştırılması lazımdır. Bu anlamda hem yerel yönetimler bu kişilerle hem de bu kişiler yerel yönetimlerle iletişime geçmek zorundalar.

Hocam Türkiye'nin yeni bir göç politikası şekillendirmek için idari ve yasal olarak yaptığı bir şeyler var mı?

Aslında AB, göç olayına çok önem veriyor. Benim sürekli verdiğim bir örnektir AB Kopphenag kriterlerinden bahsederken hep demokrasi kavramı gündeme geliyor. Şimdi ise demografik kavramı gündemdedir. AB müzakerelerinin en önemli konularından biri göç. Sadece Türkiye'ye gelen veya Türkiye'den giden göç değil aynı zamanda geçiş ülkesi olarak Türkiye'nin sınırlarının iyi korunup korunmadığı vb. Sonuçta 2002'den itibaren hem hayatın zorlaması hem de AB'ye uyum gereksinimleri ile çeşitli düzenlemeler yapıldığını biliyoruz.

Örneğin ilk defa vatandaşlık kanununda bir değişiklik yapıldı. Kuzey ülkelerden gelen kadınlar düzmece evlilikler yapıp vatandaşlık kazanıyor burada daha kolay yaşıyorlardı. Bunu engellemek için bir düzenleme yapıldı ve bir Türk ile evlenen yabancının Türk vatandaşlığı kazanması için evliliğin üç yıl sürmesi zorunluluğu getirildi. Bir başka düzenleme insan kaçakçılığı ile ilişkili. 2002 yılından sonra insan kaçakçılığı cezalarında büyük bir artış görüyoruz. Göçle ilgili en önemli gelişmelerden birisi 2003 yılında yabancılara Türkiye'de çalışmaları ile il-

gili çıkan yasadır. Bundan önce yapılan düzenleme 1940 yılından kalmaktaydı ve o zamanın mantığıyla yabancılar için bazı işler kanunla yasaklanmıştı. Evet, her ülkede kanunla yasaklanmış işler vardır. Mesela devlette çalışmak için pek çok yerde vatandaş olmanız gerekir ancak bu yasaklanan işler arasında sokak satıcılığı, ev işlerinde çalışmak veya berberlik gibi işler vardı. 2003'te çıkan yasayla yabancıların Türkiye'de çalışmaları daha rasyonel ölçütlere getirildi. Bütün söylediklerimden çıkan şu: Türkiye gelen göçle ilişkili kapsamlı bir yasal boyut oluşturmalıdır. Yabancılar artık Türkiye'ye daha yoğun ilgi gösteriyor, burada çalışmaya başlıyorlar ancak ben bunun siyasilerce kamuoyuyla paylaşamayacağını düşünüyorum. Çünkü hâlihazırda % 10 işsizlik olan bir ülkede yaşıyoruz. Yabancı göçüyle ilgili hep şu sorun vardır. "Yabancılar ülkemize gelip işlerimizi çalışıyorlar". Mesela hükümet yabancı doktorların Türkiye'de çalışmasını gündeme getirdi ve ben böyle bir düzenleme yapılmasının uygun olacağını düşünüyorum. Fakat her ülkede olduğu gibi buna bir reaksiyon oldu. Karşı çıkanların bir argümanı "bizde doktorlar iş bulamıyor biz yabancı mı alacağız" idi. Yani bunun siyasi bir süreç olduğunu bilmemiz gerekiyor. Ancak artık hazırlanmalıyız. Çünkü göç gün be gün artmakta ve artık dünyanın hiçbir ülkesi sınırlarını kapatıp göçten uzak yaşayamıyor. Sadece Küba Kuzey Kore gibi baskıcı rejimler diğerleri kadar göçten etkilenmiyorlar.

Hocam göçle ilgili bir diğer önemli konu da veri yönetimi. Uluslararası göçle ilgili verilerin toplaması ve yönetilmesi konusunda yeterli çalışmalar var mı? Üniversiteler, araştırma merkezleri, sivil toplum örgütleri ve belediyeler gibi kuruluşlar göç konusuna yeterince eğiliyorlar mı?

Bu konuda maalesef elimizde yeterli bilgi yok. Sadece üniversiteler değil verileri toplama yükümlülüğü olan devlet kurumlarında, istatistik kurumunda

veya belediyelerde de yeterli bir veri çalışması yok. Uluslararası göç verileri, iyi örgütlenmiş ve konuya odaklı kuruluşlar tarafından daha etkin toplanabilir. Ancak bilim adamları olarak da bu konuda bir zaafımız olduğunu düşünüyorum. Veri toplamadaki yetersizliğin bir sebebinin göçün Türkiye'de henüz siyasal bir gündem maddesi olarak ortaya çıkmamasından kaynaklanıyor. İleriki yıllarda özellikle planlama yapmak istiyorsak, gelen göçle ilgili bir politika oluşturmak istiyorsak, bu verilere çok ihtiyacımız olduğu aşikâr. Tüm aktörlerin (üniversiteler- devlet-belediyeler) hem kurumsal olarak tek başlarına hem de işbirliği içinde veri üretme konusunda daha yoğun çalışması gerekmektedir.

Göçün temel sebepleri yoksulluk ve siyasi karışıklıklardır. Eğer gelişmiş ülkeler bir şekilde yardım ağlarını bu ülkelere uzatabilseler, uluslararası kalkınma politikaları oluşturulsa bu insanlar da yerinden yurdundan kalkıp göçün her türlü zorluğuna katlanmazlar.

Siyasilerin göç politikası karşısındaki tutumunu biraz daha açabilir misiniz?

Türkiye'de henüz göç Kuzey Amerika ve Avrupa'daki kadar siyasal bir gündem maddesi değil. Örneğin ABD'de başkanlık seçimlerinde oyları en çok etkileyen konulardan biri de göç konusu hakkındaki politikalarıdır. Türkiye'de ve dünyada da bazı insanlar siyasal görüşleri sebebiyle göçe çok sıcak yaklaşmazlar. Ancak bizim artık konuya daha rasyonel yaklaşmamız gerekiyor. Göç her durumda ne iyidir ne de bir felakettir. Göç bir çeşit hastalıktır ama hastalıkla iyi geçinmek gerektiği gibi göç de kaçamayacağımız bir olgu ve bununla birlikte yaşamayı öğrenmeli ve gerekli politikaları üretmeliyiz. Her olgu sorunlarıyla birlikte gelişir. Göç tarihine baktığımızda pek çok gelişmenin de göçle birlikte olduğunu görüyoruz. Mesela İslam tarihini hicretle başlatırız. Amerikanın bulunuşu, Türklerin Anadolu'ya gelişi göçle olmuştur. Yani bizim göçe olumsuz bakmak yerine, hayatı, insanları, ülkeleri ve gelişmeleri ortaya çıkaran bir olgu olarak bakmalı ve onu iyi yönetmeliyiz. Göçün bu can alıcı noktasını gözden kaçırmamalıyız.

Göçün bu çeşit faydaları çok güzel ancak yasadışı göçün olumsuz sonuçları da meydanda. Türkiye yasadışı göçle mücadele için neler yapıyor?

Özellikle küreselleşmeyle birlikte iletişim ve ulaşım hizmetlerinin yaygınlaşması ile birlikte geçmişte de var olan yasadışı göç olgusu tüm dünyayı etkileyen daha yaygın bir olgu haline gelmiştir. Türkiye de özellikle coğrafi konumundan da dolayı bundan payını almaktadır ve alacaktır. Bizim gibi doğal koşulları olan ülkelerin sınırlarını korumak çok da kolay değil. Bu sebeple Türkiye yasadışı göçten transit ülke olarak yoğun bir şekilde etkileniyor. 2003'ten bu yana Emniyet Genel Müdürlüğü bu konuyu daha da ciddiye alarak çalışmalarını genişletti. Yalnız burada bir şeyi unutmamak lazımdır. Dünyadaki gelir dağılımı bu kadar adaletsiz olduğu sürece, fakirlik ve siyasi kargaşalar içinde yaşayan insanların, hemen

diplerinde zenginlik içinde yaşayan Avrupa'ya gitme rüyası her zaman olacaktır. Yasadışı göçmenlere, cezası neyse verilmeli evet ama aynı zamanda daha insanca yaklaşmalı. Bu bir ticarettir. Yoksul insanları hayallerine ulaştıran çeteler var.

Konunun bir başka boyutu her ne kadar gelişmiş ekonomiye sahip insanlar nitelikli iş gücüne ihtiyaçları olduklarını bildirseler de niteliksiz olarak buralara yasadışı yollardan giden insanların da bu ekonomiler içinde emildiklerini biliyoruz. Bu da geldikleri ülkelerdeki insanları cesaretlendiriyor. O ülkelerdeki arkadaşları akrabaları o kişinin iş bulduğunu bilerek göç etme niyetini güçlendiriyorlar. Bu olgu da göçü körükleyen bir olgudur. Göçün olmadığı ideal bir dünya düşünemeyiz. Bizim bu konuyu daha insani ölçütler çerçevesinde yönetmemiz gerekiyor. Göç sonuç olarak ülkelere bir dinamik getiriyor.

Hocam yasadışı göçün yönetilmesi için atılan somut adımlardan da bahsedebilir misiniz?

Aslında maalesef özellikle 11 Eylül'den sonra güvenlik ile göçün birbirine ilintilendirmesinden sonra duvar örerek göçü önleme eğilimi arttı. Ben bunun doğru olmadığını düşünüyorum. Dünya ülkeleri zamanında duvarları ördü ancak sonra da yıktı. Dünya, yıllar boyu Demir Perde'yi yıkmak için uğraşmışken şimdi tekrar perdeler kurmanın anlamı yok. Göçün temel sebepleri yoksulluk ve siyasi karışıklıklardır. Eğer gelişmiş ülkeler bir şekilde yardım ağlarını bu ülkelere uzatabilseler, uluslararası kalkınma politikaları oluşturulsa, bu insanlar da yerinden yurdundan kalkıp göçün her türlü zorluğuna katlanmazlardı. Bununla ilgili düşünceler ve küçük projeler var. Bu konu gündeme ilk kez 1960'larda gelmişti. Şimdi, tekrar konuşmaya başlandı. Dünya bankası bu konunun üzerine düşüyor. Yapmamız gereken duvarlar örmek yerine göçü daha yararlı hale nasıl getirebiliriz bunun çalışmalarını yapmaktır. Çünkü insanlar da sonuçta yerlerini isteyerek terk etmiyorlar. Biraz siyasi bir söylem olacak ama biliyoruz ki dünyadaki büyük güçler bazı bölgeleri karmaşık hale getiriyorlar. Irak, Afganistan, Pakistan, İran, Filistin vb. gibi ülkeler büyük güçlerin etkileriyle oluşan savaşlar ve iç karışıklıklar sebebiyle yaşadıkları yerlerin çekilmez hale gelmesi sonucu dünyadaki en büyük mülteci hareketlerinin kaynak ülkeleri olmaktadır. Bunu da politikalar üretilirken göz önünde bulundurmalıyız.

Kaçak göçle en aktif şekilde mücadele eden ABD'de bile 10 milyon kaçak göçmen çalıştığını ABD'nin yayınladığı rakamlarda görüyoruz. Şimdi ABD gibi bir ülke bile bu konuyu önleyemiyor veya "önlemiyorsa" bu konuda sosyal, demografik, ekonomik ve siyasal bazı noktalara bir soru işareti koymak gerekiyor.

O zaman son soruyu bu konu üzerinden soracak olursak, göç etmenin temel nedeni ekonomik mi, yoksa siyasi karışıklıklar dolayısıyla mı gerçekleşmektedir?

İkisi de çok önemli şüphesiz ancak biz en fazla aniden göç dalgasına maruz bırakan olayların, siyasi karışıklıklar olduğunu biliyoruz. Bu karışıklıklar sonucu beklemediğimiz bir anda, aniden çok büyük bir nüfusun göç ettiğini görmekteyiz. Son 10-20 yılda göçün daha büyük sebebi siyasi karışıklıklardır. Ancak şunu unutmamalıyız ki göçü güdeleyen faktörler daha iyi bir hayatta doğru bir yöneliştir. Yani ekonomik sebepler de çok önemlidir. Ancak ekonomik sebepli göçün siyasi göçe oranla biraz daha zincirleme ve görece sistematik bir yapı sergilediğini biliyoruz.

Hocam, çok teşekkürler.

Ben teşekkür ederim

Kent Estetiğine Adım Adım: İSMEK

Kentler, kırsal alandan içinde üretildiği şeyler açısından farklılaşır. Özgün mekânsal formlar ile silüette izlenen kentlerde felsefe, bilim ve sanat üretilir. En azından bu ihtiyaçlar kentte hissedilir ve arayışa gidilir. Bu anlamda geleneksel el sanatlarında Osmanlı kitap sanatlarının organik parçaları olarak hat, tezhip ve ebru başta olmak üzere kent ve sanat ilişkisi kendisini İSMEK üzerinden yeniden kurmaya çalışıyor. Halktan artarak gelen talep doğrultusunda bu sanatlara artan ilgi ve rağbet bir yandan usta sanatkarların yetişmesinde itici unsur olurken diğer yandan çağdaş yorum ve uygulamalara perde aralıyor. Bu çerçevede İSMEK İstanbul estetiğinin özgün ve çağdaş yorumuna, geçmişle yüzleşmeyi göze alarak ulaşma gayreti sergiliyor. İşte bu nedenlerle kent estetiğine farklı bir perspektifle bakarak, bu sayımızda, İBB İnsan

Kaynakları ve Eğitim Daire Başkanlığı Eğitim Müdürü Mehmet Doğan'a ilgili sorularımızı yönelttik.

İSMEK uygulamalarını dikkatle ve hayranlıkla izliyoruz. Yerel kültür politikasının üretilmesinde ve biçimlenmesinde İSMEK incelenmeye değer bir yer ediniyor. Bu çerçevede İSMEK'ten bahseder misiniz?

İstanbul Büyükşehir Belediyesi Sanat ve Meslek Eğitim Kursları (İSMEK) örgün eğitim sistemi dışında planlı ve programlı olarak yürütülen bir eğitim organizasyonudur. Yaygın eğitimin ilkeleriyle gerçekleştirdiğimiz bir yetişkin eğitimidir. İstanbul Büyükşehir Belediyesi İnsan Kaynakları ve Eğitim Daire Başkanlığı Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı olarak bu organizasyon yürütülmektedir. 1996 yılında dönemin İstanbul Büyükşehir Belediyesi Başkanı şimdiki başbakanımız Sayın Recep Tayip Erdoğan döneminde üç kurs merkezi, sekiz öğretmen, 141 kursiyer ile yerel yönetimler tarihinde bir ilk olarak İSMEK adı altında başlamış oldu. İSMEK, yerel yönetimlerin yaygın eğitim kapsamında sosyal doku çerçevesinde başlattığı bir hizmettir. O açıdan bu kurs merkezlerinin bu şekilde hizmete başlamış olması bir ihtiyaçtan doğmuştur. Bugün İstanbul'da 1 milyondan fazla okumaz yazmaz vardır. İSMEK ola-

rak başka sorumluluğumuzda halkın eğitime katkıda bulunmaktadır. Bu anlamda biz okuma yazma kursları açtık ve açmaya devam ediyoruz.

İSMEK'in büyüme trendi nasıl seyrediyor? Bu anlamda bu uygulamalar bütünü bize neler söylüyor?

Üç kurs merkeziyle yola çıktığımız bu yolda büyüme her geçen gün daha da artıyor. İstanbul'un buna ihtiyacından kaynaklanıyor. Eğitimi çeşitli nedenlerden dolayı tamamlayamamış, devam edememiş kimseler başvuruyor. Kendilerini başka alanlarda özellikle sanat dallarında yetiştirmek isteyen emekliler başvuruyor. Çoğunluğunu 16 ile 28 yaş arasındaki kızlarımız meslek edinmek amacıyla başvuruyor. Ev ekonomisine, aile bütçesine katkıda bulunmak için başvuranlar var. 106 branşta hizmet veriyoruz. İstan-

bullular bu branşlarda kendilerini yetiştirmek için başvurabilirler. Biz kurs merkezlerimize gelen halkımıza branşları daha yakından tanısinlar diye branş rehberi kitapçığı hazırladık. Meslek seçimini bilinçli yapınlar diye bu kitapçığı bastırdık. Burada önemli olan bir şey var. Vatandaşımız bu kurslara isteyerek, arzu ederek geliyor ve bilinçli bir tercih yapıyor. Bu yüzden seçtiği branşa ruhunu veriyor, gönlünü veriyor. Bu yüzden başarı yüzde yüz artıyor. Örgün eğitimle yaygın eğitimi ayıran çizgi budur. Birisinde isteyerek bir tercih yapıyorsunuz. İşe sevak başlıyor. Halkın önü açıldığında ona rehberlik yapıldığında harika eserler meydana getiriyor. İster 16 ister 66 yaşında olsun en nadide eserleri ortaya çıkıyor. Çünkü sevak ve ruhunu katarak yapıyor, başarı da buradan geliyor. 204 kurs merkezimiz, 190 bin kursiyerimizle bir halk üniversitesi gibiyiz. Birçok şehirde nüfusundan fazla eğitim ordumuz var. O açıdan gelenleri bir sınava tabi tutmuyoruz.

Kuşkusuz sürekli bir değişim süreci yaşanıyor. İSMEK değişime kendini nasıl uyarlıyor? Değişimi yönetme konusunda bir hazırlığınız var mı?

Biz geleneksel kültürümüze demokratik bir açılım getiriyoruz.

İBB Eğitim Müdürü Mehmet Doğan

Gelişmeyi amaçlayan katılımcı bir açılım getiriyoruz. Planımız ve programımızı sağlıklı bir gelişme sağlıklı bir büyüme üzerine kuruyoruz. Bu sadece eğitimde değil bütün alanlarda böyle olursa çok daha güzel sonuç elde edebiliriz. Büyümenin gelişmenin ve değişime ayak uydurmanın, gelişmeleri, çağdaş teknolojiyi takip etmenin sırrı da burada yatıyor zaten.

Kurulduğu 1996 yılından bu yana 550 binden fazla insana ulaşan İSMEK, hayata geçirdiği projelerle sadece Türkiye'ye değil diğer ülkelere de model oldu.

Uygulamalarınızı değerlendirirken yabancı ülke deneyimlerinden yararlanıyor musunuz? Nasıl?

Özellikle sayın başkanımız Kadir Topbaş döneminde, son 4 yılda eğitim alanında büyük bir gelişme yaşadık. Başkanımızın bize ifadesi şudur; "Eğitimde tasarruf yoktur. Çünkü eğitim bir milletin geleceğidir". Biz de başkanımızın bu talimatı çerçevesinde İstanbul'un ihtiyaçlarını analiz ederek bir çalışma yapıp kurslarımızı bütün ilçelere götürdük. Bizim bir farklı bir anlayışımız

var. İnsanları merkeze davet etmiyoruz biz hizmeti onlara götürüyoruz. Merkezden taşraya doğru bir yapılanma tarzı içerisinde kurslarımızı genişletiyoruz. “Biz bir aileyiz” parolasıyla aile anlayışına dayalı sosyal bir projeyi hayata geçiriyoruz. Burada ekip ruhu, takım ruhu var ve yönetimden yönetişim anlayışı var. İşte çağdaş veriler böyle giriyor eğitim alanına. İstanbul’da 81 il var ama 81 ilde İstanbul yok Hakkâri’den, Hatay’dan, Trabzon’dan Edirne’den ta Adana’ya kadar herkes İstanbul’da. Bu insanlar kursumuza geliyor, yeni bir çevre kuruyor, dostluklar kuruyorlar. Dayanışma, kaynaşma ve birliktelik kuruyorlar.

İstanbul yerel otoritesinin zihni yapısında önemli bir yer edinen kentlilik ve kentlilik bilincinin geliştirilmesi meselesinde İSMEK’in rolü ve kapasitesi nasıl değerlendirilebilir?

İstanbul’da yaşamının bir bedeli var. İstanbul 200 yılı aşkın bir çok medeniyete başkent olmuş, dünyada hem deniz yoluyla hem de karayoluyla açılabilen tam 120 sultan, padişaha ve krala ev sahipliği yapmış muhteşem bir şehir. Bu şehri korumak için her bir kişiye önemli sorumluluklar düşüyor. Her alanda bize düşüne görevler var. İSMEK’te bu noktada insanımıza kentlilik bilinci noktasında eğitimler ve seminerler veriyor. Böylece insanımızı bir kültür programı çerçevesinde İstanbul’a olan aidiyet duygusunun nasıl olması gerektiği konusunda bilgiler veriyoruz.

İSMEK’in başlıca sorunları nelerdir?

Sorunumuz yok. Görev ve sorumluluklarımız var sadece.

Kurs merkezi olarak mekân bulma ve mekân seçme konusunda sorunlarınız var mı?

Hiçbir sorunumuz yok. Talep olunca gidiyoruz ilçe belediyelerimizle işbirliğiyle yapıyoruz.

İstanbul’un kültür başkentliğine hazırlanma sürecinde İSMEK nasıl bir sorumluluk ve rol üstleniyor? Bunun sizin için anlamı nedir?

Biz 2010 İstanbul Kültür Başkenti programı çerçevesinde İstanbul’un sanat yönüyle dış dünya tanıtımı noktasında daha doğrusu İstanbul’un kültürel mekânlarını tanıtım noktasında yarışmalar düzenliyoruz. Bu yarışmalarımızda dereceye giren eserleri dış ülkelerde fuarlarda sergiliyoruz. Böylece sanatımızı, kültürümüzü ve İstanbul’umuzu tanıtıyoruz. Uluslararası konferanslara katılarak el sanatlarına verdiğimiz önemi anlatıyoruz. İSMEK İstanbul sınırlarını aşmıştır. Bizi örnek alan birçok belediye İSMEK benzeri yerler açıldı. Avrupa ile işbirliğine başladık. Hollanda, Finlandiya, Almanya gibi ülkelerle görüştük. Ortadoğu ülkeleriyle görüştük. Bu ilişkileri zamanla genişleterek devam ettireceğiz.

Marmara Bölgesi’nde örnek oluşturan İSMEK deneyiminden hareketle MBBB üyesi belediyelere ve yöneticilerine yönelik önerileriniz nelerdir?

Biz Marmara Bölgesi’nde başta İzmit ve Bursa olmak üzere Büyükşehir belediyelerle görüşmeler yaptık. Bursa ve İzmit’te çalışmalar başladı. Diğer üyelere belediyelere Birlik Dergisi aracılığıyla diyoruz ki, İSMEK projesini size anlatmaya, uygulamaya, kurgulamaya kısacası paylaşmaya hazırız.

İSKİ Robotlarıyla Kazı Çilesine Son

İSKİ, Türkiye’de bir ilki gerçekleştirerek ince-uzun kanalizasyon borularında dolaşarak temizlik yapan ve borularda yaşanan arızaları tespit edip onarımını gerçekleştirebilen teknoloji harikası kameralı robotları hizmete aldı. Kanalizasyonları, sokakların kazılmasına gerek kalmadan temizleyip; tamir, bakım ve onarımını sağlayacak olan robotlar İstanbulluların yaşadığı kazı işkencesine son veriyor.

Yaşanan kanalizasyon sorunlarından kaynaklanan hoş olmayan kazı manzaralarına son veren robotlar Türkiye’de bir devrim niteliği taşıyor. Öncelikle Beyoğlu, Şişli, Fatih, Eminönü ve Zeytinburnu gibi, su baskınlarının sık yaşandığı ilçelerde başlatılacak olan uygulama ile şehir estetiğini bozan kazı görüntülerinin sona erdirilmesi ve çalışmaların hızla neticelendirilmesi hedefleniyor.

Daha önce arızanın bulunması için sokağın tamamı kazılırken robot sisteminin devreye girmesiyle hiç kazı yapılmadan yılda 70 km uzunluğundaki kanalizasyon hattı kontrol altına alınabilecek.

İlk örnek çalışma: Yer altında sessiz operasyon

İstanbul’un turizm, medya ve idari merkezlerinin kurulum bölgesi olan Bab-ı Ali, Kapalıçarşı ve Yerebatan Sarnıcı bölgelerinde uzun yıllardır tarihi dokunun zedelenme ihtimaline karşı kazı işlemi yapılamıyor, bölgenin yetersiz olan atık su sistemi bir türlü yenilenemiyordu.

İSKİ, İstanbul’u bu kötü durumdan kurtarmak gayesiyle dünyada alt yapı sisteminde kullanılan son teknoloji Tranceless Technology’i Türkiye’ye getirerek hizmete sundu.

Ülkemizde ilk defa hizmete alınan sistem sayesinde İstanbullular ve turistler Kapalıçarşı’da alışveriş yaparken, Yerebatan Sarnıcı’nda tarihi sarnıçları incelerken ya da Bab-ı Ali’de kahvelerini yudumlarken, o bölgenin altında çalışan robotlarla yüzlerce metre uzunluğunda atık su hattı döşendi. Sistem sayesinde çevreyi rahatsız edecek ya da tarihi dokuyu zedeleyecek hiçbir kazı işlemi yapılmadan Bab-ı Ali Caddesi’nde 277, Yerebatan Caddesi’nde 310 ve Kapalı Çarşı Nuruosmaniye Caddesi’nde 405 metre olmak üzere toplam 992 metre atık su hattı döşenerek söz konusu bölgelerin tüm atık su sorunu çözüme kavuşturulmuş oldu.

Bab-I Ali, Nuruosmaniye ve Yerebatan Sarnıcı Caddelerinin atık su kanalları yenilendi.

Robotlar nasıl çalışıyor?

Alman ve Fransız teknolojisinin ürünü olan, “TV Inspection” adlı robot, öncelikle tıkanan kanalda incelemeler yapıyor. Robotun kaydettiği görüntüler incelendikten sonra kanalizasyon; betonu parçalayacak güçte basınçlı su uygulaması ile temizleniyor. Bu işlem gerçekleştirilirken diğer taraftan bir vakum borusu, kanalları tıkayan balçık ve kum yığınlarını başka bir araca çekiyor. Vakum borusunun ardından tekrar devreye giren “TV Inspection”

robotu, kanaldaki arızanın yerini belirliyor. Hasarlı bölgeye giden başka bir robot da epoksi elyaf karışımı kaplamayı, basınçlı balon şişirilerek borunun çeperlerine yapıştırıyor. Böylece hiçbir çukur kazılmadan, çevreye zarar verilmeden, çirkin kazı görüntüleri oluşturulmadan kısa ve etkili bir şekilde kanalizasyon tamirati gerçekleştirilmiş oluyor.

Robot teknolojisi, her anlamda avantajlı ve takdir toplayan bir teknoloji. Bu kulvarda geride kalmak istemeyen İSKİ bu çalışmayla hem kaza riskini hemen hemen sıfıra indirdi hem de işçi güvenliğini sağladı. Robotların faydaları bunlarla sınırlı değil. Maliyetleri azaltması, zamandan tasarruf sağlaması, yer üstü kazı gibi artık çağ dışı kalmış, şehir estetiğini bozan görüntüleri ortadan kaldırması, yeraltına işçi indirilmesine gerek kalmadığı için sağlığa zararlı mikroorganizmaları işçilerden ve şehirden uzak tutması, personel ihtiyacını en aza indirmesi de önemli avantajları arasında sayılabilir.

İstanbul'un şifa bahçesi; Merkezefendi Tıbbi Bitkiler Bahçesi

Tıbbi bitkilerin kullanımı insanlık tarihiyle başlar. Hastalıklardan kurtulmak isteyen insanoğlu çareyi uzunca bir süre doğada aradı. Bu arayışlar neticesinde tıbbî özellikleri keşfedilen bitkiler, yüzlerce yıl tedavinin vazgeçilmez kaynağı oldu. Bilim ve teknolojinin hızla geliştiği modern çağda doğayla birlikte bitkileri de unutan insanoğlu, son yıllarda tekrar doğal olana yöneldi.

Eğer siz de şifalı bitkileri merak ediyorsanız Zeytinburnu'ndaki Tıbbi Bitkiler Bahçesi ilginizi çekecektir. Bizans ve Osmanlı'nın sağlık merkezi olan Merkezefendi'de 2005 yılında 14 bin metrekaresel bir alanda kurulan bahçede, 68 ada, 1 sera, 1 kaya bahçesi, 1 fidanlık, kurutulmuş bitki koleksiyonu (Herbarium), bitki laboratuvarı, kütüphane ve Sağlık Araştırma Merkezi yer alıyor.

Tıbbi bitkileri araştırmak, üretmek, tanıtmak, etkin ve güvenli kullanımlarını teşvik etmek ve biyolojik çeşitliliğin korunmasına katkıda bulunmak amacıyla kurulan bahçede, ekinezyadan kahveye kadar 450 çeşit bitki yetişiyor.

Ziyaretçilerin bitkiler hakkında bilinçlenmesi amacıyla bitkinin ekili olduğu yerde Türkçe ve Latince adı, hangi hastalığa iyi geldiği, nerede yetiştirildiği, nasıl tüketilmesi gerektiği ve nelerin yapımında kullanılacağını yer aldığı etiketler bulunuyor.

Doğal ve geleneksel sağlık imkânlarından faydalanmanın, doğru beslenmenin, sağlık israfını önlemenin ve "ev tıbbını" canlandırmanın yollarını araştırarak, geleneksel ve modern tıbbın birarada kullanımı için güvenilir bilgi üretecek kurumlara ihtiyaç olduğunu belirten Yrd. Doç. Dr. Murat Çekin, bu bahçeyle çok önemli bir boşluğun doldurulduğunu ifade ediyor.

Veryüzünde 25 bin - 75 bin arasında bitki türü yaşadığının tahmin edildiğini ifade eden Çekin, ülkemizin bu konuda çok zengin olduğunun altını çizerek "İklim tiplerinin biraradılığı, jeolojik ve jeomorfolojik çeşitlilik, zengin su kaynakları, yükseklik farkları, habitat çeşitliliği dolayısıyla zengin bir floraya sahip olan Türkiye'de yaklaşık 10 bin bitki türü yetişmektedir ve bunların üçte biri endemiktir" diyor.

Zeytinburnu Belediyesi ve Merkezefendi Geleneksel Tıp Derneği'nin yürüttükleri projenin sorumlusu Çekin, biyolog, ziraat mühendisi, çevre mühendisi, sağlık eğitimcisi, sekreter, hizmetli ve güvenlikten oluşan 12 kişilik bir ekiple ellerinden gelenin en iyisini yapmaya çalıştıklarını ifade ediyor.

Bahçede yer alan Sağlık Araştırmaları Merkezi'nin çalışmalarını değerlendiren Çekin, "Yerel ve doğal sağlık mirasımızı değerlendirmek, tıbbi girişimlerin etkilerini ortaya koymak, insan ve tabiatın dengesine duyarlı, erişilebilir ve adil çözümler sunmak üzere

kurulan merkezimiz ihtisas kütüphanesi, yayınları, kursları, atelye çalışmaları ile bir referans ve danışma merkezi olacaktır” diyor.

Merkez efendi

“Merkez efendi” ismiyle halk arasında tanınmış ve sevilmiş Musa bin Muslihiddin bin Kılıç bey bin Haydar’ın künyesi “Ebû’s-sakâ”, lakabı “Muslihiddin”dir. 865–70/1460–65 yılları arasında doğduğu tahmin edilmektedir. Doğum yeri, Denizli ili Buldan ilçesine bağlı Sarımahmutlu köyüdür. İlk eğitimini babasından aldıktan sonra İstanbul’a giderek Hızır beyzade Ahmed paşadan tahsil görür. Bir süre sonra, Etyemez tekkesi şeyhi Mirza babanın kızıyla evlenir ve kayınpederinden kemer kuşanıp bu tekkede riyazetle meşgul olmaya başlar. Bu dönemde, Halvetiyye tarikatına mensup olan ve Kocamustafapaşa dergahı postunda oturan Sümbül Sinan efendiye intisap eder. Sümbül efendi, “dairemizin merkezine vasil oldunuz” diyerek kendisine “Merkez” lakabını verir.

2000 yılından beri her yaz başında kutlanan Merkez Efendi Geleneksel Tıp Festivali bu yıl 30 Mayıs -12 Haziran tarihleri arasında düzenlenecek

Manisa’da bir külliye inşa ettiren Kanuni Sultan Süleyman’ın annesi Hafsa Sultan Sümbül efendiden burada faaliyette bulunmak üzere bir halifesini göndermesini isteyince Merkez efendi Manisa’ya döner. Burada bulunduğu dönemde, halkı külliye etrafına çekmek ve şehrin gelişmesini sağlamak amacıyla, 41 çeşit baharat ihtiva eden “mesir macunu”nu hazırlatır ve her yıl nevrüz ayında halka dağıtılmasını gelenek haline getirir.

Merkez efendinin Manisa’da bulunduğu sıralarda Sümbül Efendi hastalanıp ölüm döşegine düşer ve taşradan gelecek ilk halifesinin yerine geçmesini vasiyet eder. Merkez efendi, şeyhinin vefatının sabahında İstanbul’a gelince vasiyeti hatırlayan müridler Merkez efendiye intisap ederler.

Tenha yerlerde, yalnız dolaşmaktan hoşlanan Merkez efendi,

bugün cami ve türbesinin bulunduğu yerde dolaşırken yeraltından akan bir su sesi duyar. Müridler, şeyhlerinin gösterdiği yeri kazdıklarında eski devirlerden kalma tarihi bir kuyu ve akarsu kaynağı bulurlar. Merkez efendinin ve müridlerinin gayretleriyle buraya bir cami, tekke ve hamam inşa edilir. Bölge kısa sürede dolar ve halk arasında “Merkez vilayeti” diye anılmaya başlar.

Şahsiyeti, dini ve tasavvufi ilimlerdeki bilgisi ile devrin meşhur mutasavvıflarından biri olan ve ömrünü ibadet, zikir, irşad, hasenatla geçiren Merkez Musa Muslihiddin efendi, Kocamustafapaşa dergahında 23 yıl şeyhlik yaptıktan sonra, 959/1552 yılında, 92–97 yaşlarında vefat eder. Naaşı, kendisi tarafından yaptırılan tekkesinin bulunduğu yere defnedilir. Böylece Merkezefendi semti bir yandan şifa bahçesi ile çağdaş insanın doğa ile kopan ilişkisine bir çözüm sunarken diğer yandan mistik bir mekan oluşu ile İstanbullulara huzur vermektedir.

Merkez efendi

“Oyuncak silahını getir, bir kitabın olsun”

Sakarya iline bağlı Akyazı Belediyesi, çocuklara yönelik düzenlediği örnek projeyeyle barış ve mutluluk dolu bir geleceğin temellerinin atılmasına katkıda bulunuyor. Belediye, “Oyuncak silahını getir, bir kitabın olsun” isimli projeyele geleceğin büyüklerinin silahlar yerine kitaplara sahip olmalarını hedefliyor.

Son yıllarda giderek artan bireysel silahlanma oranı istenmeyecek sonuçlarla karşımıza çıkabiliyor. Telifisi Olmayan sonuçlar doğurmakta olan ve çoğu çocuk olmak üzere birçok insanımızın ölmesi veya sakat kalmasıyla sonuçlanan olayların meydana gelmesine ve büyük acıların yaşanmasına sebebiyet veren bu hassas konuda, yerel yönetimler de harekete geçiyor. Sakarya Akyazı Belediyesi de sosyal sorumluluk gerektiren böyleleri önemli bir konuda büyük bir

adım attı. En büyük silahın “bilgi” olduğunu vurgulamak amacı ile “Oyuncak silahını getir, bir kitabın olsun” kampanyası başlatan belediye, bugüne kadar gelen tepkilerden oldukça memnun.

Ülkemiz genelindeki, eğlence amacıyla kullanıldığında bile ölüm ya da yaralanmalarla sonuçlanan bilinçsiz silahlanma faaliyetleri, birçok ailenin canını acıtıyor. Öyle ki, oranların arttığı, Emniyet Müdürlüğü verilerinden daha da iyi anlaşılıyor ve sonuç olarak ruhsatlı ya da ruhsatsız silahlar kasıtlı ya da kasıtsız zararlara yol açıyor. Bu sorunun farkında olan ve “Ağaç yaşken eğilir” felsefesinden yola çıkan Sakarya Akyazı Belediyesi de, çocuklar ellerinde oyuncak silah yerine kitap taşıсын diye, bir kampanya başlattı: **“Oyuncak silahını getir, bir kitabın olsun.”**

Silahlar her zaman bilinçli bir saldırı sonucu zarar oluşmasına neden olmuyor. Öyle ki aile büyüklerinin sahip olduğu silahların yanlışlıkla ateşlenmesi sonucu hayatını kaybedenlerin ya da yaralananların sayısı azımsanmayacak derecede fazla. Akyazı Belediyesi’nin, hayata geçirdiği proje, silahların tehlikelerinin çocuklar tarafından daha erken farkedilmesini ve bu sayede daha dikkatli olunmasını sağlıyor.

Kampanya sürecine ilişkin ilginç bir kare:

Kampanyaya katılmak isteyen ancak oyuncak silahı olmayan bir çocuk, ağabeylerinin kampanyaya katıldığını göreyerek kendi harçlığı ile bir tane oyuncak silah alıp kampanyaya katılım sağlamış ve silahını Akyazı Belediyesine getirerek kitabını almıştır.

Yapılan kampanya çalışmalarında, öncelikle Akyazı ve çevresinde bulunan tüm okul öğrencileri kampanya ile ilgili bilgilendirildi. Bu sayede hem öğrenciler hem de diğer çocukların kampanyaya katılması sağlandı. Bunun yanı sıra, ilçede yaşayan halk da kampanyaya yoğun bir ilgi gösterdi. Kampanyada şu ana kadar yaklaşık 3500 oyuncak silah toplandı. Buna karşılık dağıtılan kitap sayısı ise 5500'ü buldu. Dağıtılan tüm kitaplar Milli Eğitim Bakanlığı onaylı ve tavsiyeli hikaye, roman, masal ve eğitici-öğretici kitaplardan seçildi.

İlçede yaşayan halkı bilinçlendirme çalışmalarına devam eden Akyazı Belediyesi, projenin bir ayağında da esnafa yönelik çalışmalar gerçekleştirdi. Bu çerçevede Akyazı'da bulunan ve oyuncak silah satan işletme sahipleri ile toplantılar yapıldı. Bunun sonucunda kampanya çerçevesinde hazırlanan broşürler işletmelere asılarak; "Bu işyerinde oyuncak silah satılmamaktır" ibaresi ile oyuncak silah satışları engellendi.

Projenin içeriği şu şekilde belirlendi:

- İlçede oyuncak silah satan esnafa kampanya tanıtımı yapıp, kampanyaya destek vermeleri istendi.
- Bir toplantı ile basın mensuplarına ve halka silahtan mağdur olmuş kişilerin mağduriyetini gösteren sinevizyon gösterimi yapıldı.
- Şehir merkezine afişler asıldı, el broşürleri dağıtıldı ve kampanyanın uzun süreli devam etmesine yönelik çalışmalar gerçekleştirildi.
- Şehir merkezinde belirli yerlere standlar kurularak; oyuncak silahını getiren çocuklara kitap, oyuncak ve top dağıtıldı.
- Kampanyanın halka duyurulması amacıyla şehir merkezinde bir sinevizyon gösterimi yapıldı ve düzenlenen konserle kampanyaya destek istendi.

"Kitle iletişim araçlarında bazen dikkatsiz, bazen de teşvik edici mahiyette yer alan haber ve yapımlar hatta çeşitli yörelerimizdeki bazı âdet ve geleneklerde yer alan silah atma merakını anlatan programlardaki özendirici haberler, ruhsatsız silah kullanımına verilen cezaların caydırıcı olmaktan uzak olması, ülkemizde silah bulundurma özentsinin artmasına ve silah kullanılan ortamların genişlemesine neden olmuştur." diyen Akyazı Belediye Başkanı Yaşar Yazıcı, sözlerine şöyle devam ediyor: "Bu nedenle başta devlet olmak üzere, çeşitli sivil toplum örgütleri ile bazı kurum ve kuruluşlar bu yönde birtakım tedbirler alma veya gönüllü olarak bazı faaliyetlerde bulunma ihtiyacı duymuştur. Biz de Akyazı Belediyesi olarak, üzerimize düşeni yerine getirmek

Oyuncak silahlarınızı Verip Kitaplarınızı teslim alabilirsiniz.
Teslim Yeri: Belediye Zabıta Amirliği

için, en büyük silahın bilgi olduğunu vurgulamak amacı ile "Oyuncak silahını getir, bir kitabın olsun" kampanyasını başlattık."

Bu silahlarla 2002 yılından 2004 yılının Temmuz ayına kadar 11.249 suç işlendiği ve bu silahların dolaylı olarak karıştığı suç adedinin 4.283 olduğu tespit edilmiştir.

İstanbul Emniyet Müdürlüğü verilerine göre ise; kurusıkı silahların İstanbul'da 2006 yılının ilk 9 ayında, sadece polis bölgesinde karıştığı olay sayısı 2475'tir.

Kurusıkıdan çevrilen gerçek silahlarla 33 kişi öldürülmüş, 566 kişi yaralanmış, 391 adet gasp olayı gerçekleştirilmiştir.

Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından yapılan bir çalışmaya göre, ülkemizde 2004 yılı itibarıyla resmi kayıtlara girmiş yaklaşık olarak 356.218 adet kurusıkı olarak tabir edilen silah bulunmaktadır.

Yeni Bir Doğal Kaynak Olarak; Yağmur Suyu

Tasarruf, geri dönüşüm ve yöntemler

Bu yazıda yağmur suyundan yararlanmak için infiltrasyon (toprağa sızma), toplama alanları, tanklar, filtreler, teknikler de-taylar, yönetmelikler, maliyetler, verimlilik, suyun kalitesi ve tüketimi, atık sular veya yeşil alan sulaması konularında örnekler yer almaktadır.

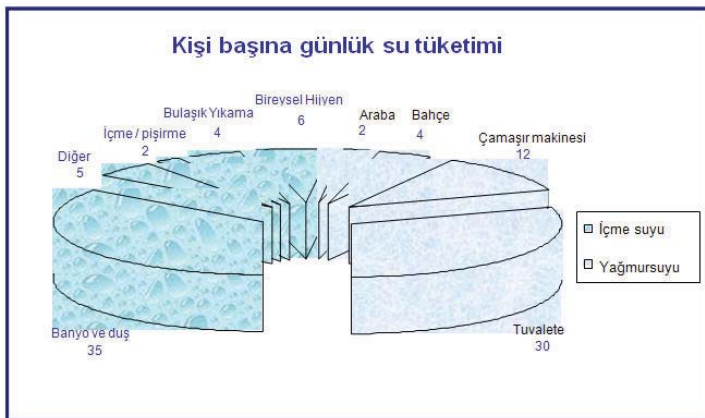
Potansiyel Yağmur Suları

Öncelikle yılda 1 m²'ye ne kadar litre yağmur yağdığını çok iyi araştırmak gerekiyor. Yağan Yağmur suyunun yarısı buharlaşır, diğer yarısı ise yeraltı sularına karışır ya da ırmaklar tarafından toplanır. Tahminler ~ 100 milyar cm /yıl, yağıştan gelen su olduğunu gösteriyor.

Taşkınlar, uzun vadede ya da etkili yağışlarda yağmur suyunun nehirlere veya barajlara taşınmasıyla ilgili bir çok sorun ortaya çıkarabilir. Sel ve taşkınlar aynı zamanda su kirliliği (kontaminasyon) risklerini de artırmaktadır.

Bu konuda yapılan araştırmalar ve çalışmalar göstermiştir ki; kent sakinlerinin yağmur suyunu ev işlerinde kullanmalarıyla, yağmur suyu hacminin ve dolayısıyla risk ve dezavantajının azami olarak %30 dolaylarında azaltılması mümkün olabilmektedir.

Kişi Başına Günlük Su Tüketimi ve Yağmur Suyunun Olası Kullanım Alanları

Yağmur suyu, içme suyuna alternatif olabilir.

Söz konusu suların kullanımı, Avrupa Birliği'nin 76/160/EEC sayılı Yüzme Suyu Yönetmeliği'nin hükümlerine uygun olarak gerçekleştirilmelidir. Yağmur suyu içme suyu olarak kullanılmı-yacaksa sadece bu yönetmeliğe uymak yeterlidir. Bu sular yeşil

alanların sulanmasında, tuvaletlerde, araba yıkanması v.b. birçok amaç için kullanılabilir.

Yağmur Suyu Kalitesi

Birçok araştırmalar, yağmur suyunun toplandığı ve depolandığı tanklarda ölçülen mikrop miktarının ilgili AB Yönetmeliğinde öngörülenden daha az olduğunu hatta gıda işlemeye ilişkin AB Yönetmeliğinde öngörülen limitlere göre daha da az olduğunu göstermektedir.

Tanklarda toplanan yağmur sularının kalitesinin iyi olması için sağlanması gereken ön şart, teknik standartlara uymaktır. Tankların tasarımı ve yapısındaki hatalar, yağmur sularının kendine has bir koku ile anlaşılabilen düşük kalitede olmasına neden olmaktadır.

Yağmur Suyu Toplama Tankları

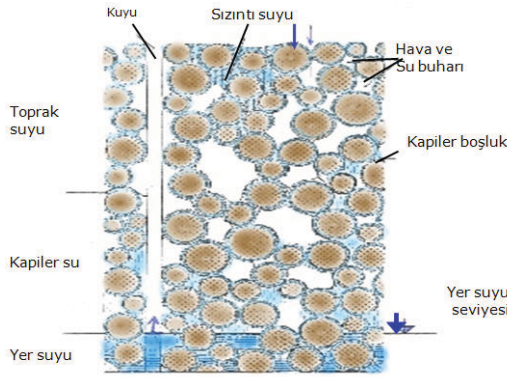
- Yağmur suyu toplama tanklarının kullanılması halinde birçok fayda sağlanabilmektedir.
- Yağmur sularının kullanma verimliliği
- Yeraltı su kaynaklarının korunması
- Yağmur sularının kanalizasyon sisteminde toplanarak kirlenmesinin engellenmesi
- Sel ve taşkın riskinin azaltılması
- Yüzey sularının kirlenmesinin önlenmesi

Yağmur suyundan sızdırma, yeşil alan sulaması, tuvalet temizliği, çamaşır makinesi, araba yıkamalarında yararlanılabilir

Sızdırma Nedir?

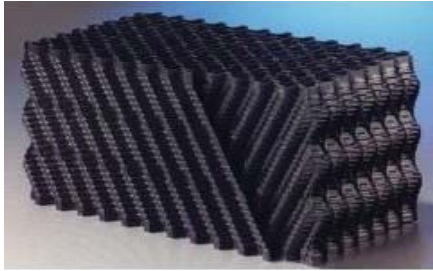
Sızdırma, yağmur suyunun en kolay kullanım şeklidir ve aynı zamanda yer altı sularının rejenerasyonu ve ko-

runmasında doğal bir yöntemdir. Aynı zamanda yer altı suyunu başlangıçtaki seviyesine yeniden ulaştırmanın en kolay yoludur. Yer altı suyunun doğal yollarla kendini yeniden oluşturması %20 – %50 oranında yağmur suyuna dayanmaktadır. Suyun geri kalanı buharlaşır ya da ırmaklara toplanır.

Toprağın doğal olarak sızdırmaya uygun olduğu tespit edilmelidir. Uygun koşullar (Alman mevzuatı ATV standartı A138 de) öngörülmüştür.

Tanklarda toplanan yağmur sularının kullanılması için sağlanması gereken temel şart, suyun saflığını bozan maddelerin bulunmamasıdır.

Yağmur suları bu “sızdırma kulvarları” sistemi yoluyla yeraltı suyuna yönlendirilirler. Bu sistem yoluyla yeraltı suları yeniden yapılandırılabilir.

Yeraltı sularının doğal olarak yeniden yapılandırılması

Sızdırma oranını artırmak için bir diğer olanak da park alanlarında ya da kamusal alanlarda bazı özel taşların kullanılmasıdır. Bu taşlar yüksek geçirgenlik oranına sahiptir ve sağanak yağmurlarda bile yağmur suyunun süzülüp yeraltı suyuna karışması için uygun ortam oluştururlar. Taşların geçirgenliğinin sağlanması sırasında önemli bir önkoşul da “temiz” üretim tekniklerinin sağlanmasıdır.

Günümüzde inşaat ruhsatları verilirken dikkate alınması gereken en önemli husus bina-ev-fabrika-işyeri v.b. yapıların bahçe, otopark ve bina çevresindeki alanların yeşillendirilip, yağmur suyunun yer altı suyuna karışabilmesini sağlamak için bu ve benzeri taşlardan döşenmesi gereklidir. Kesinlikle zemin beton ile kapatılmamalıdır. Yağmur suyunun toprağa geçirgenliği sağlanmalıdır.

Sızdırmanın avantajları olarak kanalizasyon sisteminin seviyesinin önemi göreceli olarak azaltılmaktadır. Şebeke ve kanalizasyon sisteminin maliyetleri aşağıya çekilmektedir. Kanalizasyon şebekesine rasgele sızan sulara karşı daha fazla güvenlik sağlamaya gerek kalmamaktadır.

Sızdırmanın Ekonomiye Sağladığı Avantajlar

Yağmur sularının ve sızdırma sistemlerinin kullanımının direkt avantajları ise; Atık su arıtımı maliyetlerinin azaltılması, yağmur suyu tankı yapmanın kolay yolu, sel ve taşkınların verdiği zararın azaltılmasıdır. Örneğin: Almanya Recklinghausen'deki Elisabeth Hospital Hastanesi bu yöntemi kullanarak yıllık su arıtma maliyetlerini 35.000 EURO tutarında azaltmıştır.

Yeşil Alanları Sulama

Genellikle yağmur suyunun filtrelenmesi ve tanklara doldurulması ve yeşil alanlar ya da bitkilere doğru pompalanması yeterlidir. Öğlen saatlerinde yapılan çiçek-çim sulama işlemi suyun fazlasıyla buharlaşarak bitkilerin zarar görmesine sebep olduğundan bu sürecin sabah ve akşam saatlerinde yapılması bitkilerin korunması açısından önemli ve yararlı olmaktadır.

Tuvalette Su Kullanımı

Yağmur sularının başka bir uygulaması da dışkı naklidir. Bu amaçla otomatik çamaşır makinelerinden gelen atık sular da kullanılabilir. Örneğin: Bad Berka'daki bir hastane yağmur suyunu kullanarak su tüketim maliyetlerini %20 oranında azaltmıştır. (2000 yılında yaklaşık 36.144 metreküp). Şimdiye kadar (2006) elde edilen tasarruf yaklaşık 1.5 Milyon Euro .

Yıkama

Çamaşırların yağmur suyuyla yıkanmasına izin verilmiştir, ancak 01.01.2003 tarihinde yürürlüğe giren TVO yönetmeliğinde “yıkama amaçlı olarak yağmur suyunun kullanılıp kullanılmamasına tüketici tarafından karar verebilir” denmektedir.

Yağmur Suları - Alerjiler - Mikroplar – Çamaşır Makinelerindeki Çamaşırlar

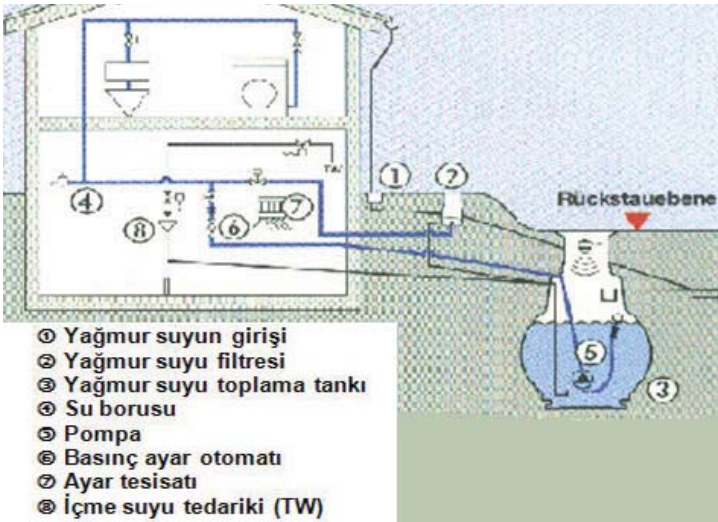
Dermatolojik araştırmalar, yağmur sularının ev işleri için de kullanılabileceğini göstermiştir. Yağmur sularının tetiklediği alerjiler sadece söylentilerden ibarettir. Bu alerjilerin nedenleri, bazı özel tekstiller ya da bazı kimyasal maddeler olabilir.

Titiz bir şekilde yapılan araştırmalar, yağmur suyuyla yıkanmış çamaşırlar ile içme suyuyla yıkanmış çamaşırlar arasında bakteriyolojik açıdan hiçbir farklılık olmadığını göstermiştir.

Çok sayıda vejetatif mikrobun nemli ortamda bulunup kurutma yapıldığında yok olmasına rağmen kurutulmuş çamaşırların enfeksiyona yol açma olasılığı az da olsa vardır. Sağlık uzmanları bu çamaşırlarda bulunan mikropların sayısının önemsiz olduğu kanısındadırlar.

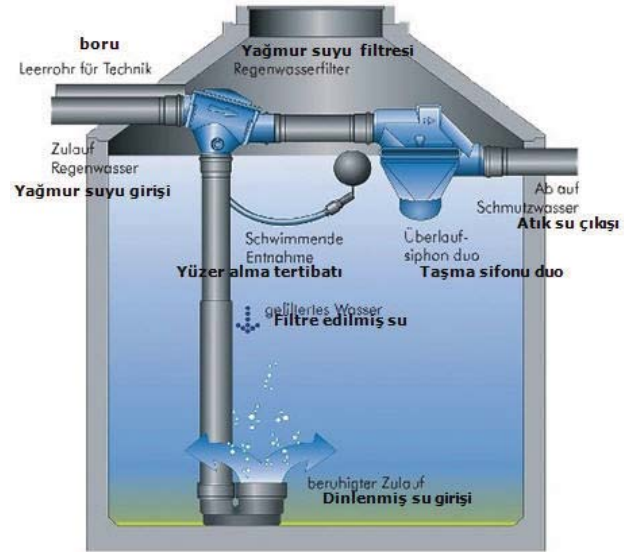
Yağmur suyu istasyonunun bileşenleri- Toplama Sistemleri - Yapısı

Yağmur suyu istasyonlarının işlemesi toplama, filtreleme ve depolama süreçlerini içerir. Tankın kontrol edilemez derecede taşmasını önlemek için bir sızdırma sistemi de bulunmalıdır.

Yüzeyden Su Toplama: Yağmur suyunun yüzeyden toplanmasına ilişkin Teknik konular ve Yapım türleri (Zift çatı-Asbest-beton çatı-Metal platform çatı) bulunmaktadır. Aşırı derecede kirli çatıları bulunan yapılardan toplanan yağmur suları, yağmur suyu toplama tankında toplanmamalıdır.

Bir ziftli çatıdan toplanan sular genellikle sarı renkli olup tuvalette ve bahçe sulamada kullanılmasının önlenmesine neden olacak şekilde özel bir kokuya sahiptir. Ancak, bu suların bakteriyolojik bakımından zararsız olduğu kanıtlanmıştır.

Çökeltme yöntemiyle arıtılan su, tüketim için pompayla transfer edilir. Su seviyesi otomatik olarak kontrol edilir.

Asbest-beton çatı çözülmeye eğilimlidir. Bu durumda toplanan sular, asbest yüzdesine bağlı olarak sadece tuvaletler için kullanılabilir. **Metal platform çatı:** Metal çatılardan, özellikle karışık metalle kaplanmamış çatılardan toplanan bu sular çamaşır yıkama ya da bahçe sulaması için kullanılmaya elverişli değildir. Bu sular yalnızca tuvaletlerde kullanılabilir.

Toplama Sistemleri – İşletme

Yağmur suyu toplama tankı su tedarikini sağlamakla birlikte çökeltme işlemi yoluyla yağmur suyunun arıtılmasını da sağlar.

Filtreleme Sistemleri

Son zamanlarda yapılan çalışmalar ile yeni filtreleme olanakları ortaya konmuştur. Çakıl taşı filtreleri, yakla-

şık 5 yıl önce üretilmiş olup, hiç bir bakım masrafı olmaması avantajı ile yeni filtre sistemlerindeki büyük gelişmeyi göstermektedir (yılda bir ya da iki kez temizleme gerektirir). Mekanik filtrelerle yağmur suyu, tuvalet temizliği, çamaşır makinesi ve bahçe sulaması için kullanılabilir. Filtreleme, yağmur suyunun kullanımı için önemli bir koşul olan büyük miktarlarda kirleticinin sudan ayrılmasını sağlayan teknolojik bir işlemdir. Filtreleme sisteminin kurulumunun erişilebilir bir yere yapılması çok önemlidir, bu şekilde periyodik muayene ve temizliğin yapılması garanti altına alınmış olur. Kolayca temizlenebilen ama böylece yaprak, kum gibi kirleticilerin su tankına girmesini önleyen filtrelerin kullanılması önerilmektedir.

Modüler Yapı: Yağmur suyunun kullanılmasıyla ilgili olarak modüler yapı fikri her zamankinden daha kabul edilir olmuştur. Yıllar önce tek tek parçalar karmaşık bir yolla birleştirilirken, şimdi önceden monte edilmiş yalnızca iki parçanın birleştirilmesi yeterlidir. Modüler sistemler sayesinde kolay montaj ve düşük maliyetler, sistemin bakımında bina bakımı için gereken malum diğer hizmetlere göre (örneğin ısı mühendisliği) daha kolay ve güvenilir hale gelmiştir.

- Birinci modül filtre, tank ve toplama borularını içerir.

- İkinci modül basınç kontrolü ve toplama borularını içerir.

Maliyetler ve Verimlilik

Müstakil bir eve uygun ve son teknoloji ile kalite standartlarına göre yapılmış bir ekipmanın maliyeti yaklaşık

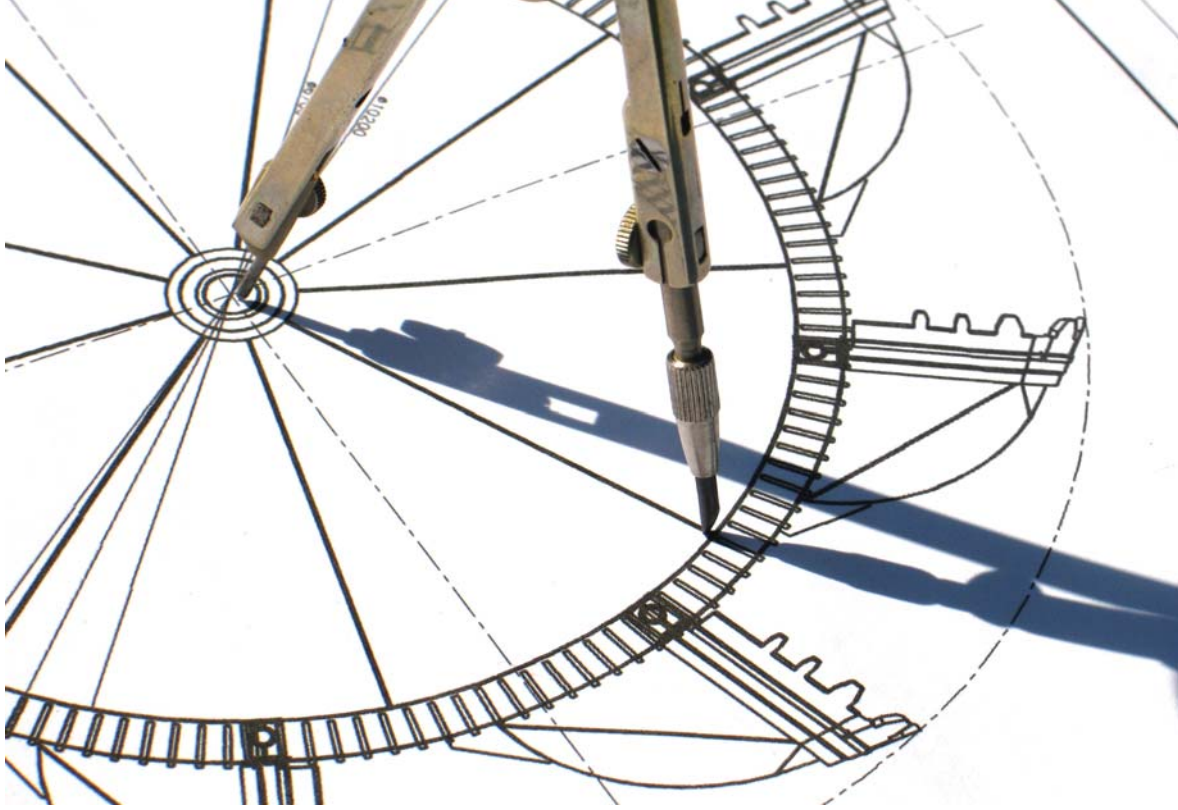
4000-5000 Euro'dur. İki ailenin yaşadığı evlerde ekipmanın amortisman süresi 15-20 yıl olacaktır. Daha iyi bir yağmur suyu kullanımı için bir istasyon sadece bir ekonomik yatırım olarak değil aynı zamanda geleceğe dair bir yatırım olarak da görülmüştür.

Endüstride yağmur suyu kullanımında azami 5 yıllık bir amortisman süresi öngörülebilir; çünkü daha geniş bir alandan yağmur suyu toplama olanağı vardır ve tüketim de çok daha yüksek miktarlardadır. Ancak, sadece yağmur suyu kullanımı, su kaynaklarının azalmasına ilişkin problemleri çözmeyecektir.

Yağmur suyunun kullanımı; İçme suyu (şebeke suyu) hacmini 20% azaltır. Yatırım değeri evler için 4.000, şirketler için 50.000 . Amortisman süresi ise evler için 3-4 yıl, şirketler için 7-8 yıldır.

Sonuç: Üretim maliyetleri ve su ihtiyacı daha fazla arttığı için içme suyu kaynakları daha da sınırlıdır. Yağmur suyu tedarik koşulları da artmaktadır. Son 10 yıl içinde içme suyu ve atıksu fiyatları iki katına yükselmiştir. Tüketicilerin tutumları yakından gözlemlenmeli ve mümkünse değiştirilmelidir. Kişi başına ortalama tüketim mevcut olan günlük kişi başına 128 litreden 100 litreye azaltılabilir. Evlerde yağmur suyu kullanımı ile 100 litreden günde 50 litre tasarruf edilebilir.

Yağmur suyunu değerlendirmek için yerel yönetimlere de önemli görevler düşmektedir. Şehrin kanalizasyon ve atık suyunun bağlı olduğu alt yapıya yağmur suyunun karışması önlenmelidir. Şehrin alt yapı çalışmalarında kanalizasyon ve atık suyunun ayrı bir hatla Atık su arıtma Tesislerine ulaşması ve Yağmur suyunun ise ayrı bir alt yapı ile barajlara ulaşması sağlanmalıdır. Böylece yağmur suyu kaçaqları da önlenmiş olur.

Belediyelerde Ölçek Reformu

5747 sayılı yasanın Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde kabul edilmesinin ardından, İller Bankası Genel Müdürü Hidayet Atasoy söz konusu yasayı, "Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin son 50-60 yılda yapmış olduğu en radikal, en reformist kamu yönetimi kanunu" şeklinde nitelendirdi. Ölçek reformu yasasına yönelik böylesi iddialı bir nitelemenin pek de yanlış olduğu söylenebilir. 5747 sayılı yasa, 5393 sayılı belediye kanunu kadar önemli bir reformdur.

Söz konusu yasa, kamuoyunda ve medyada daha ziyade 'kaldırılan belediyeler ve yeni kurulan ilçel-

er' bağlamında gündeme gelmiştir. Ancak bazı çevreler bu yasayı, iktidar partisinin "yerel seçimlere yönelik bir manevrası" olarak etiketlendirilmeye çalışmış ve yasayla ilgili büyük bir dezenformasyon oluşturulmuştur. Muhtemelen bu dezenformasyonun da etkisiyle Cumhurbaşkanı, yasayı uzun süre onaylamamıştır. TBMM tarafından 6 Martta kabul edilen yasa, 22 Martta Resmi Gazete'nin mükerrer sayısında yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu yazıda söz konusu yasanın kısa bir değerlendirmesi yapılacaktır. Yasanın üç temel ayağı bulunmaktadır.

Belde belediyeleri

5747 sayılı yasa, 2.000 nüfus eşiğinin altındaki belde belediyelerini köye dönüştürmüştür. Bu kapsamda 862 belde belediyesinin tüzel kişiliği kaldırılmıştır. Bir yerleşme biriminin belediye ya da köy olması arasında

mali açıdan önemli bir farklılık söz konusudur. Ülkemizde belediyelere genel bütçe vergi gelirlerinden pay verilmektedir. Bu paylar, nüfuslarına oranla belediyelere İller Bankası aracılığıyla gönderilmektedir. 2007 yılında belediyelere bu kapsamda 130 YTL gönderilmiştir. 2.000’den daha az nüfusa sahip olması nedeniyle köye dönüşecek olan belediyelerin söz konusu yasaya itirazları hatırlandığında, bu itirazların kentlilik bilinci, demokrasi vb. nedenlerden ziyade parasal nedenlerle daha çok ilgili olduğu söylenebilir. Aslında yasa, bu yerleşmelere tahakkuk edecek payların 10 yıl süreyle il özel idarelerine ödenmesini de öngörmüştür. Söz konusu düzenleme, hizmetin kalitesini ve yeterliliğini doğrudan artırmayan cari giderleri azaltmak suretiyle kaynak israfının önlenmesine ve hizmet etkinliğinin artmasına katkı sağlayacaktır. Diğer bir ifadeyle, köye dönüşen bu yerleşmelerin sakinlerinin, daha fazla bir hizmete kavuşmaları olasıdır.

Aslında 5747 sayılı yasa, iflas etmekte olan bir sistemi diriltmeye çalışmaktadır. Bunu anlamak için yasanın gerekçesine bakmak anlamlı olacaktır. Gerekçede, “Bu kanunla köye dönüştürülen belediyelerin resmi kurumlara olan 80 milyon YTL borcu 2006 yılında yapılandırılmasına rağmen, aradan geçen kısa süre içinde

55 Milyon YTL daha yeni borç birikmiştir. Ayrıca bu belediyelerin İller Bankasına 65 milyon YTL borcu bulunmaktadır. Dolayısıyla bu belediyelerin idari yapılarının değiştirilmesi hususunda tedbir alınmadığı takdirde bunların hizmet yerine borç üreten birer yapıya dönüşmeleri kaçınılmaz hale gelecektir” denilmektedir. Yasa, borçlanma ve hizmet üretme arasındaki kısır döngüyü kırmaya çalışmaktadır.

İlk kademe belediyeleri

5747 sayılı yasayla Büyükşehir Belediye (BŞB) sistemi içindeki ilk kademe belediyelerinin tüzel kişiliği kaldırılarak, bunlardan birçoğu mahalleleriyle birlikte en yakınlarındaki ilçe belediyesine

bağlanmış, bazıları ise ilçe belediyesine dönüştürülmüştür. Bu düzenlemenin birkaç sebebi söz konusudur. İlk kademe belediyelerinin üçte birinin nüfusunun 5.000'den daha az olduğu dikkate alındığında, yukarıda belde belediyeleri için belirtilen hususlar bunlar için de geçerlidir. Zaten yasanın gerekçesinde de, ilk kademe belediyelerinin büyük miktardaki borçlarından söz edilmekte ve "tedbir alınmadığı takdirde bunların hizmet yerine borç üreten birer yapıya dönüşmeleri kaçınılmaz hale gelecektir" denilmektedir.

Ancak ilk kademe belediyeleriyle ilgili düzenlemeler sadece mali kaynaklı nedenlerle açıklanamaz. İkinci sebep, büyükşehirlerdeki gereksiz idari parçalanmadır. 5216 sayılı yeni BŞB yasasıyla büyükşehir belediyelerinin sınırları genişletilmiş ve belde belediyeleri de BŞB sistemine dahil edilmişti. Bu iki düzenlemenin sonucunda BŞB sistemi içindeki (ilçe ve ilk kademe) belediye sayısı 88'den 384'e çıkmıştır.

altında idi. Büyükşehirlerde bu oranda küçük belediyenin varlığı bile tek başına önemli bir sorundur. Ancak bu belediyeler büyükşehir belediye meclisini oluşturdukları için, daha önemli bir sorun BŞB meclisinde ortaya çıkmıştı. 5216 yasayla birlikte, BŞB meclisleri "küçük belediyeler meclisine" dönüşmüştü. Örneğin 20 binden daha az nüfuslu belediyelerin BŞB meclisindeki oranı, Kayseri'de % 70, Adana'da % 68, Mersin'de % 56, Kocaeli'nde % 55'i bulmuştu. Bu durum önemli bir temsil adaletsizliğine yol açmaktaydı ve sürdürülemez nitelikteydi. Yasa ilk kademe belediyelerine ilişkin düzenlemeyle, deyim yerindeyse, bir taşla birkaç kuş birden vurmuştur.

Yeni ilçeler

Söz konusu yasa ile büyükşehir sınırları içinde yeni ilçeler kurulmuştur. Yasanın bu tasarrufunu daha iyi anlayabilmek için biraz gerilere gitmek gerekir. 1993'te kanun hükmünde kararnameyle (RG: 9.91993/21693) 7 ilde büyükşehir belediyesi kurulmuştu. Ancak bu büyükşehirler, önceki uygulamalardan farklı olarak, ilçeler temel alınarak değil, mevcut ilçe belediyesinin bölünmesi suretiyle 2 ila 4 alt kademe belediyesi temel alınarak kurulmuştu. Ölçek reformu yasası, öncelikle bu alt kademe belediyelerini ilçeye dönüştürdü. Yeni kurulan 43 ilçeden 25'i bu kapsamdadır.

Geri kalan 18 yeni ilçe ise, 1993 öncesinde BŞB statüsünü kazanmış olan büyükşehir belediyesi sınırları içinde

kuruldu. Bu ilçelerin temel gerekçesi, büyükşehirlerdeki nüfus artışıdır. Bu ilçelerden bir kısmı, yakın tarihlerde ortaya çıkan büyük yerleşmelerde kurulmuştur (İstanbul Esenyurt ve Başakşehir’de olduğu gibi), bir kısmı ise oldukça büyük ölçekli mevcut ilçelerin bölünmesi suretiyle kurulmuştur. Örneğin İstanbul’da 500 binden daha fazla nüfusa sahip Gaziosmanpaşa, Küçükçekmece, Kadıköy ve Üsküdar ilçelerinin bölündüğü ve bazı mahallelerinin yeni kurulan ilçelere bağlandığı görülmektedir. Eminönü ilçesi ise, yerinde bir kararla, Fatih’le birleştirilmiştir.

Yeni ilçelerin kurulması, bir taraftan büyükşehirlerdeki idari yapılanmanın daha sağlıklı bir zemine oturmasına katkı sağlayabilir, diğer taraftan da mülki idare hizmetleri-

nin daha etkin biçimde sunulmasını kolaylaştırabilir. Ayrıca büyük ilçelerin bölünmesi, hem bu ilçe belediyelerinin BŞB meclisinde eskisine kıyasla daha fazla oranda temsil edilmesini sağlayacaktır, hem de aşırı büyüklüğün yol açtığı sakıncaları giderecektir.

Değişiklik MBB’yi de etkileyecek

Marmara ve Boğazları Belediyeler Birliği, 11 farklı ilden 276 belediyenin üye olduğu bölgesel bir birliktir. Ancak gerek 2.000 eşiğinin altında kalan belediyelerin köye dönüştürülmesi, gerekse ilk kademe belediyelerine

yönelik düzenlemeler, birliğin üye sayısını da önemli oranda etkileyecektir. 2009 yerel seçimleri sonrasında geçerli olacak duruma göre, ölçek reformu yasasıyla birlikte birliğin üye sayısı 279’dan 189’a düşecektir. Diğer bir ifadeyle üye sayısı yaklaşık üçte bir oranında azalacaktır. Bunun Birlik üzerindeki etkileri zamanla ortaya çıkacaktır.

5747 ölçek reformu yasasıyla İstanbul’daki belediye sayısı 74’ten 40; Kocaeli’nde 34’ten 13’e inecektir. Bununla birlikte İstanbul ve Kocaeli illerinde belediyelerden hizmet alan kişi sayısı değişmeyecektir. Diğer bir ifadeyle, daha az sayıdaki belediyeye daha yeterli imkânlarla toplamda aynı sayıda kişiye hizmet sunmaya devam edecektir. Belediye ve ilçe büyüklüklerini yeniden belirleyen söz konusu düzenlemelerin en önemli katkısının hemşehriler üzerinde olacağı söylenebilir. Geçiş döneminin olası sancılarını takiben, söz konusu değişikliklerin, hizmet kalitesinde iyileşmeyi sağlaması ve bireylerin yaşam kalitesini artırması olasıdır. Diğer taraftan özellikle büyükşehir belediyesi sınırları içinde, belediye sayısının azalması, belediye başkanlığı ve meclis üyeliği seçimlerinde adaylar arasındaki rekabeti de önemli oranda artıracaktır. Artan rekabetle birlikte, kente daha iyi katkı sağlayabilecek nitelikteki adayların listelere girmesi imkânı doğmuştur. Bu durum, yaşam kalitesinin arttırılması çabasına, yasanın dolaylı bir katkısı olarak görülebilir.

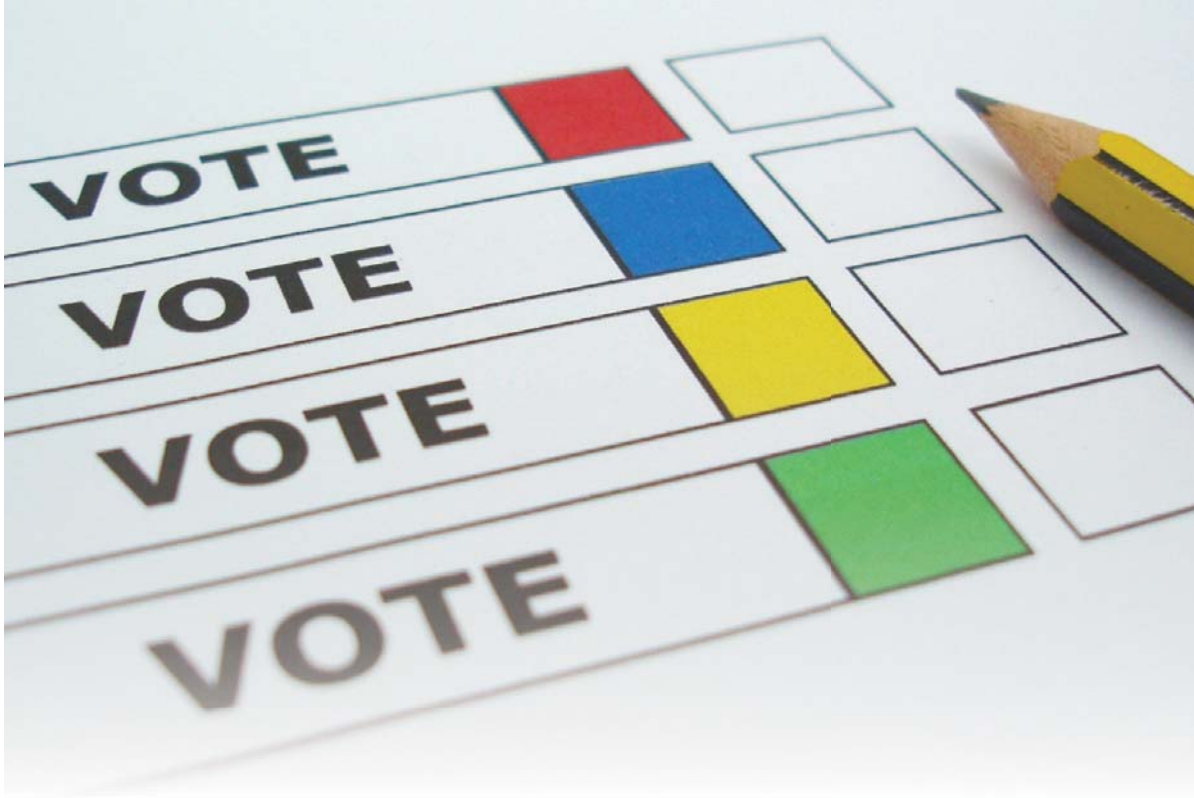
Dış Etkenler ve Türk Yerel Demokrasisi

Türkiye'nin demokratikleşmesinde dış etkenlerin şüphesiz önemli rolü olmuştur. Özellikle son yarım asırlık dönemde, demokratikleşme süreci Türkiye'de iç dinamiklerinin sonucu olarak gelişmekten ziyade, özellikle Avrupa ile coğrafi komşuluktan kaynaklanan "içiçelik" sayesinde oluşan etkileşim ile yol almıştır.

Aslında Birleşik Avrupa'nın ortaya çıkması ve genişlemesi tüm kıtayı ve komşu bölgeleri etkilemiştir. 2. Dünya Savaşı'ndan sonra başlayan süreçte demokrasi, insan hakları ve hukukun üstünlüğü kavramları Avrupa'da muazzam bir uygulama alanı bulmuş, yeni

yönetim yaklaşımlarının denendiği kıta çapında bir laboratuvar meydana gelmiştir. Bu laboratuvar, "yumuşak güç" diye tabir edilen etki ile komşu bölgelerde de değişimlere sebep olmakta ve kıtamızın çehresini değiştirmektedir. Demir Perde'nin yıkılması ile Doğu Bloku ülkelerinin özgürlüğe kavuşmalarına ve birçoklarının bugün Avrupa Birliği'ne üye olmaları sürecine tanık olduk. Sonuç olarak, 20. yüzyılın ikinci yarısında Avrupa kıtasında iki önemli "yumuşak güç" kaynağı ortaya çıkmıştır, Avrupa Konseyi ve Avrupa Birliği.

Türkiye'nin, kuruluş yılı itibariyle yani 1949'dan bu yana üyesi olduğu Avrupa Konseyi'nin, ülkemizde de demokrasi-nin ve insan hakları kavramlarının gelişmesinde büyük katkısı olmuştur. Bu noktada o döneme kısaca bakmakta yarar vardır. 1950-1960'lı yıllarda Türkiye, Avrupa Konseyi, NATO, Avrupa Ekonomik Topluluğu gibi Batı'nın önemli uluslararası kuruluşlarına üye olmuş ya da üyelik başvurusunu yapmıştır. Soğuk

Savaş ortamında şekillenen yeni dünya düzeninde ülkemizin bu güç odağı ile yakınlaşmasında güvenlik kaygıları etkili olmuştur. Bu yaklaşım, Türkiye gibi güvensiz bir komşuluk ortamında bulunan, bir anlamda coğrafi konumu itibarıyla bu yeni kamplaşmanın adeta fay hattında olan bir ülke için bir kampın güvenlik semsiyesi altına girmek anlamına gelmekteydi. Kısacası, demokrasi ve siyasi yapılanmanın yeni tasarım merkezi olan Batı Avrupa ile yakınlaşma, bir ideali benimsemekten ziyade geleceği teminat altına almak amaçlı olmuştur.

Ancak, o dönemde ülkemizin Avrupa Konseyi'ne üyeliğinin tartışıldığı Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde işte bu güvenlik söylemi hakim iken, bu oluşuma dahil olmanın farklı bir hedefe hizmet etmesi gerektiğini savunan söylem de çıkmıştır. Olaya farklı bir nokta-i nazardan bakan bu yaklaşım, bu oluşumlar neticesinde Batı Avrupa'da demokrasi ve insan haklarını uygulamada yeni bir alanın gelişeceğini; dolayısıyla Türkiye'nin mutlaka bunun içinde yer alması gerektiğini savunmuş, bir uzak görüşlülük örneğini sergilemiştir. Bir anlamda, bu kıtada muazzam bir laboratuvarın tesis olacağını; ışınlarının dünyaya yayılıp etkileyeceğini öngörebilmiştir. Güvenlik kaygılarının hakim olduğu o dönemde insan hakları ve demokrasi idealine dikkat çeken o basiret sahibi siyaset adamını, Adnan Menderes'i bu vesile ile rahmetle anıyoruz.

Avrupa Konseyi'nin Türkiye'ye etkisi

Bu yazıda iki "yumuşak güç" kaynağının ilki olan Avrupa Konseyi'ni ele alacağız. Konsey, altmış yıllık tarihinde Türkiye'ye,

demokrasi, insan hakları ve hukukun üstünlüğü anlamında önemli ölçüde tesir etmiştir. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Mahkemesi, bu kurumun işlevinin en önemli ve bilinir araçlarından olmuştur.

Genel olarak demokrasinin gelişmesinde olumlu rol oynayan Konsey, Türk yerel yönetimlerinin demokratikleşmesi ve özerkleşmesi yönünde de önemli etki yapmıştır. Bu etkinin, "çerçeve çizmek" ve "katılımı sağlamak" gibi iki önemli eksenidir. Bu yaklaşımlar ile bir yandan, yerel yönetimlerin hak ve özgürlükleri Avrupa Konseyi bünyesinde bir belgede (anlaşma, sözleşme...) belirlenir; sonrasında onu imzalayan devletler bu çerçeveyi uygulamaya koyarlar. Diğer yandan, yerel demokrasinin gelişmesini teşvik etmek amacıyla kurulan Yerel ve Bölgesel Yönetimler Kongresi sayesinde yerelin temsilcilerine söz ve katılım hakkı tanınır. Avrupa Konseyi'ne bağlı bu kurumun çalışmalarına belli sayıdaki Türk yerel yönetim temsilcileri katılırlar.

Daha çok yerel demokrasi

Yerel yönetimler günümüzde ciddi bir değişim süreci yaşamaktadır. Uzun süreli merkezîyetçi bir yönetim geleceğinden sonra dünyada esen liberalleşme rüzgarı, merkezi yönetimlerin kuşatıcı vesayetini adım adım hafifletmektedir. Yerel yönetimlere daha fazla hak ve yetki tanıyan bir düzenin yaygınlaşması için atılan en önemli adım, 1985 yılında kabul edilen Avrupa Yerel Yönetim Özerklik Şartı olmuştur. Bu belge, yerel yönetimlerin hak ve özgürlüklerini belirleyen ve bağlayıcı olan ilk ve tek uluslararası belge olma özelliğini taşımaktadır. Bir diğer önemli belge ise, Avrupa'da kentli hakları merkezli bir yönetimi teşvik etmek amacıyla geliştirilen; kentli haklarının doğuşu olarak da tanımlanan Avrupa Kentsel Şartı (1992) olmuştur.

Ancak dünyada yerel demokrasinin kavramsal çerçevesi o kadar hızlı gelişmektedir ki, 15-20 yıl önce çok ilerici olarak nitelendirilen bu düzenlemelerin yeniden çağımıza uyumlandırılması tartışılmaktadır. Örneğin, Avrupa Yerel Yönetim Özerklik Şartı Türkiye'de 90'lı yıllarda yürürlüğe girdiyse de, onun ruhu daha yeni anlaşılmakta ve son yılların reformlarıyla hayata geçirilmektedir. Oysa Avrupa'da bu Şartın artık modernize edilmesi gündemdedir. Şu görülüyor ki, gelişmiş ülkelerde yerel yönetimler üzerindeki aşırı vesayet sorunu çoktan aşılmış, artık gündemde daha fazla şeffaf ve katılımcı, daha çok kentli merkezli yönetim biçimi vardır.

Özerklik Şartı ve güncellenmesi

Avrupa Yerel Yönetim Özerklik Şartı, demokrasinin gelişmesi ve kökleşmesi için güçlü yerel yönetimlere ihtiyaç duyulduğu; güçlü yerel yönetimlerin ise mümkün olduğunca özerk

ve yetkilerle donatılmış olması gerektiği fikrinden hareketle hazırlanmıştır. Bu belge ile insan haklarının bekçisi ve demokratik yönetimin savunucusu olan Avrupa Konseyi, kıta çapında yerel özerliğin ve demokrasinin gelişmesini hedeflemiştir. Hemen hemen tüm Avrupa Konseyi ülkeleri bu şartı kabul etmiş olup, kendi yerel yönetim birimlerine idari, siyasi ve mali özerkliğin tanınmasını taahhüt ederler. Şarta göre, "özerk yerel yönetim kavramı yerel makamların, kanunlarla belirlenen sınırlar çerçevesinde, kamu işlerinin önemli bir bölümünü kendi sorumlulukları altında ve yerel nüfusun çıkarları doğrultusunda düzenleme ve yönetme hakkı ve imkanı anlamını taşır".

Avrupa Yerel Yönetim Özerklik Şartı Türkiye tarafından 1988 yılında imzalanmış, 1992 yılında ise onaylanmıştır. Yürürlük tarihi ise 1 Nisan 1993 olarak belirlenmiş olup, dergimizin bu sayısı çıktığı günlerde Türkiye'de Şartın yürürlüğe girmesinin 15. yıldönümüne girecektir. Türkiye'de bu belgenin tam anlamıyla hayata geçirilmesi yönünde her ne kadar son yılların reformlarıyla önemli mesafe kat edilmiş ise de özellikle yerel yönetimlerin mali yönden güçlendirilmesi açısından yapılacaklar vardır. Bu bağlamda, Meclisin gündeminde olan ve konu ile ilgili kanun tasarılarının bir an önce yasallaşması gerekmektedir.

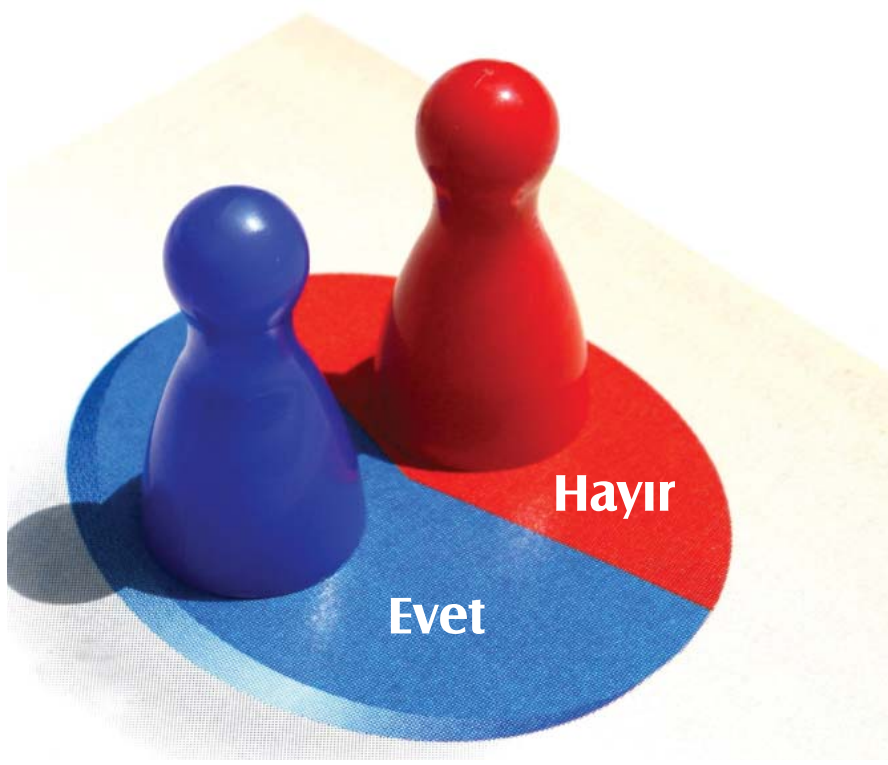
Valencia Deklarasyonu ve yeni ivme

Avrupa'da yerel demokrasi fikirlerinin hızlı gelişimi sonucu artık bu anlaşmanın sağladığı kazanımların da ötesine gidilmesi gerektiği savunulmaktadır. Bu amaçla Şartın modernize edilmesi ve bir Ek Protokol ile takviye edilmesi hususu, 15 Ekim 2007 tarihinde İspanya'nın Valencia şehrinde yapılan yerel ve bölgesel yönetimlerden sorumlu bakanları bir araya getiren zirvede görüşülmüştür. Konu ile ilgili çalışma gruplarının ve Avrupa Konseyi Genel Sekreterliği'nin uzun hazırlıklarının ardından Avrupalı bakanlar tarafından kabul edilen Valencia Deklarasyonu, bu yeni bir yapı arayışına yeni bir ivme kazandırmıştır.

Bu Deklarasyonun Özerklik Şartı'nı ilgilendiren kısmı şöyle özetlenebilir. Yerelde demokrasi daha fazla kökleşmeli; yurttaşların karar alma mekanizmalarına katılımını artırıcı politikalar daha fazla izlenmelidir. Bunun için kentlilerin katılım ve bilgilendirme hakları teminat altına alınmalı ve bu amaçla Avrupa Yerel Yönetim Özerklik Şartı'na bir Ek Protokol yapılmalıdır. Halihazırda bu ek belgenin taslak çalışmaları Avrupa Konseyi tarafından sürdürülmektedir.

Kentsel Şart ve Kentsel Şart II

Avrupa Kentsel Şartı, kentlilerin haklarını belirleyen; şehir planlama, konut, ulaşım, enerji, spor ve dinlenme alanları, kirlilik ve sokak güvenliği konularında yerel yönetimlere pratik yol gösteren bir belgedir. Avrupa Kentsel Şartı, hükümetlerin değil yerel yönetimlerin imzasına açılmış olup bu noktada diğer şartlardan farklıdır.

Kentte kentli ile barışık, her uygulamasında onu dikkate alan ve yaşam kalitesini yükselten bir yönetim anlayışı teşvik eden Şart bazı konulara ağırlık vermektedir. Bunlar fiziki kentsel çevrenin iyileştirilmesi; mevcut konut stokunun iyileştirilmesi; yerleşmelerde sosyal ve kültürel olanakların yaratılması ve toplumsal kalkınma ve halk katılımının özendirilmesidir. Avrupa Kentsel Şartı ilkeleri 13 başlıktan oluşmaktadır: ulaşım ve ulaşım; kentlerde çevre ve doğa; kentlerin fiziki yapıları; kentin mimari mirası; konut; kent güvenliğinin sağlanması ve suçların önlenmesi; kentlerdeki özürsü ve sosyoekonomik bakımdan dezavantajlılar; kentsel alanlarda spor ve dinlenme; kentlerde kültür; kentlerde çokkültürlü uyum; sağlık; katılım, kent yönetimi ve kentsel planlama; kentlerde ekonomik kalkınma. Şart, kendi sözleriyle “Avrupa’da hemen her ülkeye uygulanabilecek bir dizi yol gösterici evrensel ilke tanımlamaktadır”.

Kentsel Şart II taslak çalışmaları

Avrupa Yerel ve Bölgesel Yönetimler Kongresi, 2002 yılında Avrupa Kentsel Şartı’nı gözden geçirmeye karar vermiş olup, bu yönde çalışmalar başlatmıştır. Kentin istikrarlı şekilde gelişmesinin bir anahtarının da yaşam kalitesinin yükseltilmesinin olduğuna inanan Kongre, Şartın günümüzün ihtiyaçlarına göre yeniden gözden geçirilmesine ve modernize edilmesine önem vermektedir. Kongreye göre, bir kentin sosyal ve fiziksel çevrenin geliştirilmesi, bu kentin çekiciliğinin, refahın ve ekonomik gelişme düzeyinin yükseltilmesinde ve aynı zamanda toplumda zıtlaşmanın ve şiddetin önlenmesinde önemli faktör olarak görülmelidir.

Kentsel Şart’ın kabul edilmesinden on- onbeş yıl sonra, Avrupa’da siyasi, yapısal, sosyal ve ekonomik durumun artık değiştiği görülmektedir. Şart’ın yenilenmesi için yapılan araştırma ve hazırlık çalışmalarında, Avrupa’da kentlerin değişmekte ve karmaşılaşmakta, gelişim açısından da farklılaşmakta oldukları gerçeği ortaya çıkmıştır. Aynı çalışmalarda, kökleri tarihten gelse de, kimliklerinin sürekli değiştiği ve değiştiği kentlerin artık günümüzün yeni gelişmelerine açık olmaları gerektiği vurgulan-

mıştır. Kentlerin, değişen ve farklılaşan toplum, çevresel faktörler ve yükselen yaşam standartlarının şekillendirdiği yaşam biçimlerine ayak uydurmaları gerekmektedir.

Bütün bu gelişmeler, Kentsel Şart’ın yenilenmesi gerektiği kanaatini oluşturmuş, modernize etme çalışmalarının gerekçeleri olmuştur. Hâlihazırda, Avrupa Yerel ve Bölgesel Yönetimler Kongresi tarafından incelenmekte ve değerlendirilmekte olan taslak Kentsel Şart II, kentlere dört alanda yol göstermektedir: sürdürülebilirlik; küresel kent; çeşitlilik ve dayanışma; siyasi irade ve mesleki uzmanlık. Yapısı itibarıyla yeni Kentsel Şart taslağı, beş ana başlıktan oluşmakta olup, bu başlıklar bir takım konulara ayrılmaktadır. Konuların her biri için uygulanacak politikalar ayrıca önerilmekte ve ana başlıklarda yönetim, ekoloji, ekonomi, adalet ve şekil konuları ele alınmaktadır.

Sonuç

Göründüğü gibi, Avrupa Konseyi bünyesinde yerel demokrasinin daha da ilerlemesi yönünde birçok adım atılmaktadır. Bunun için Türkiye, Yerel ve Bölgesel Yönetimler Kongresi örneğinde katılım metodundan daha fazla yararlanmalıdır. “Etkileyeni etkileme yaklaşımı” ile, kabul edildiklerinde ülkemizdeki yerel yönetimlerin durumunu da etkileyecek olan bu araçların oluşması sürecinde aktif rol üstlenmelidir.

Günümüzde bu değişim rüzgarları karşısında ya onları kavramak ve hazırlıklı olmak biçiminde bir eylem ve tedbir planı yapılabilir, ya da bu gelişmeler akımı tarafından sürüklenmek pasif tutumu içinde kalınabilir. Bu anlamda, bir tercih ve seçim yapma özgürlüğümüze sahip çıkmalıyız.

Marmara'dan

Memleket İsterim

Memleket isterim

*Gök mavi, dal yeşil, tarla sarı olsun;
Kuşların çiçeklerin diyarı olsun.*

Memleket isterim

*Ne başta dert, ne gönülden hasret olsun;
Kardeş kavgasına bir nihayet olsun.*

Memleket isterim

*Ne zengin fakir, ne sen ben farkı olsun;
Kış günü herkesin evi barkı olsun.*

Memleket isterim

*Yaşamak, sevmek gibi gönülden olsun;
Olursa bir şikayet ölümden olsun.*

Cahit Sıtkı TARANCI

İstanbullu laleyi çok sevdi

Prof. Dr. İskender Pala ile Lale Üzerine Bahar Söyleşisi

Kültürümüzde lale çiçeğinin yeri ve onun özgün biçimi ve anlamı üzerine neler söylenebilir?

Lale, Allah ve Hilal kelimeleri hep aynı harflerle yazıldığı için bizim kültürümüzde kutsal sayılır. Lale estetikte kutsallık ifade eder. Hilal bayrakta kutsallık ifade eder. Allah zaten bizim kutsalıımızdır. Dolayısıyla bütün bu açılardan bakıldığında laleye bakarken insanlar biraz daha vahdaniyet, tevhit sırrıyla bakarlar. Mesela güle bakarken naat yazar insanlar, laleye bakar münacat yazarlar. Gülde Hz Peygamberi

görür ona göre bir dünya oluşturur zihninde. Bir gül ile laleyi genelde bir mezar taşının mesela yazılarının iki tarafında işlerler bu tarafında gül diğer tarafında lale olur. Sembolik değerleri itibariyle taşla yontulur ve hayatla ölümü buluşturur bu çiçekler.

Lale yetiştiricileri lale için uzun süre uğraşırlar. Bir lalenin macerası şöyle oluşur. Önce bir soğan vardır, bu soğanı siz eylül veya ekim aylarında toprağın sıcaklığına göre, sivri kısmı alta gelecek şekilde toprağa gömersiniz. Bunun için laleyi bir oka benzetirler. Eylüde ekimde gömdüğümüz lale bir müddet sonra soğuklar başlayınca donmamak ve kendini heder etmemek için toprağın altında yere doğru iner. Bazen yarım metre aşağıya gittiği olur. Mesela kar yağdığı yıllarda laleler daha canlı olur. Bir dal üzerinde çiçek açar. Bir lale soğanı beş ayrı soğan üretir. Bu soğanlar içerinden 3 tanesi en olgun soğandır. Onu alırsınız rutubetsiz bir ortam-

Prof. Dr. İskender Pala

da depolarsanız ertesi sene diktiğiniz soğan size tekrar çiçek verir. Böylece bir soğan eğer bakımı yapılırsa üçe katlar.

Lalenin geniş bir coğrafyada gezinmesinin bir öyküsü var değil mi?

16.yüzyıldaAvusturya-Almanyaİmparatorluğu'nunİstanbul'da bir elçisi vardı. Busbecq'in Türk Mektupları adında kaleme aldığı bir seyahatnamesi de var. Kendisi İstanbul'dan el yazması kitapları topluyordu. Her giden gemiyle iki sandık kitap götürüyordu. Bir gün Avusturya'daki dostuna, bu kitapların arasında bir lale soğanı gönderdi. Lalenin Avusturya'ya sıçraması böyle olmuştur. Hollanda bugün Busbecq'in gönderdiği soğanların torunlarını dünya-ya pazarlanıyor. Oysa asıl vatani burası.

Üçüncüsü yapılan bu festival dolayısıyla her yıl biraz daha dozu artarak belki de baharın adı lale olacak.

Lale bir yandan İstanbul'u güzelleştirirken diğer yandan İstanbulluyu tarihsel köklerinin zevk-i selimi ile buluşturuyor ve bu anlamda kentli bilincinin geliştirilmesine katkı sağlıyor değil mi?

Ben geçen gün laleyle ilgili iki hadise yaşadım. Tramvayda gidiyorum. İki genç var. Bir tanesi yolun kenarındaki laleleri göstererek "Ne güzel değil mi? Şiir gibi" dedi. O şiir gibi sözünü ben çok anlamlı buldum. Bundan önce mesela 15 yıl önce bir şeyi şiir gibi tanımlayacak çok az parametremiz vardı. Ama şiir gibi dünyayı oluşturabilmek bu açıdan o çocukların zihnine, gönlüne bir şeyler katabildiğimizi gösterdi. İkincisi de yaşlıca bir beyefendi yanındaki delikanlıya şöyle anlatıyordu. "Benim çocukluğumda İstanbul'da laleler vardı. Bu kadar güzel miydi bilmiyorum ama laleler vardı. Ve ben şimdi o günlere geri dönmüş gibi hissediyorum". Bana bir de şunu gösterdi. Birilerine hatıralarını geri vermek çok güzel bir şey. Lalenin bizatihi kendisinde var olan bu doğu kültürüne ait

çiçek olma özelliği, bizi belki de bizim farkına varmadığımız ve hissetmediğimiz bir yerden yakalıyor. Belki bizim ruhumuz zaten ona aşına da birdenbire buluvermiş gibi oluyoruz. Hani çok özlersiniz de özlediğinizi hatırinıza getirmezsiniz. Özlediğinizin farkında değilsinizdir gördüğünüz an "Evet ya ben bunu ne kadar özlemişim meğer" dersiniz. Lale dünyamıza böyle giriyor. Üçüncüsü yapılan bu festival dolayısıyla her yıl biraz daha dozu artarak belki de baharın adı lale olacak. İstanbul gibi Konya, Bursa, Amasya diğer şehirlerin de laleyle ilgili bir şeyler düzenlediklerini bundan sonra bütün Türkiye genelinde laleyle yeniden buluşmamız, benim ifademle evden kaçan kızımız geri dönecek, o sevinci yeniden yaşıyoruz.

Toplum, simge dili, renkler ve gündelik yaşam desek, geçmişten bugüne lale kendi dilince neler söyler?

Lalenin bu tarihi perspektiften bakınca çok şey anlattığını görürüz. Lale sadece bir çiçeğin adı değil. O bizim imanımıza uzanan, inançlarımıza uzanan dokuma sanatlarımızdan, plastik sanatlarımızdan, taş ve maden sanatlarımıza kadar her açıdan çeşitlenerek bizi kuşatan bir şey. Bunun altında hiç

şüphesiz lalenin o ulvi izahıyla işte Allah, Lale, Hilal üçlemesiyle oluşan bir tarafı var ama onun haricinde de lale bir tek sap üzerinde bir tek çiçek açar. Bu vahdaniyettir bizim anlayışımızda, birliktir. Bu birlik iki kabul etmez. Yani aynı soğandan iki çiçek çıkmaz. Belki de her şeyin tekile indirgenebileceğine giden bir yolun başlangıcı olarak görüyor. Tasavvufi açıdan baktığımızda aslında lalenin bir olmak birleşmek bire doğru yürüyen bir macerası var. Laleyi biz mesela çininin üzerinde görürüz. Bir çininin üzerinde lale çini mavisidir. Tabiatın üzerinde mavi bir lale göremezsiniz. Ama çininin üzerinde mavi lale o kadar güzel durur ki. Siyah lale yetişmemiştir, laciverte olmamıştır. Tonları bellidir. Ama bunları diğer sanat dallarında uygulayarak insanların belki de dünyalarını tamamladıklarını da düşünebiliriz. Lalenin bir tek oluşu her şeyi kuşatması manasına geliyor. Se-

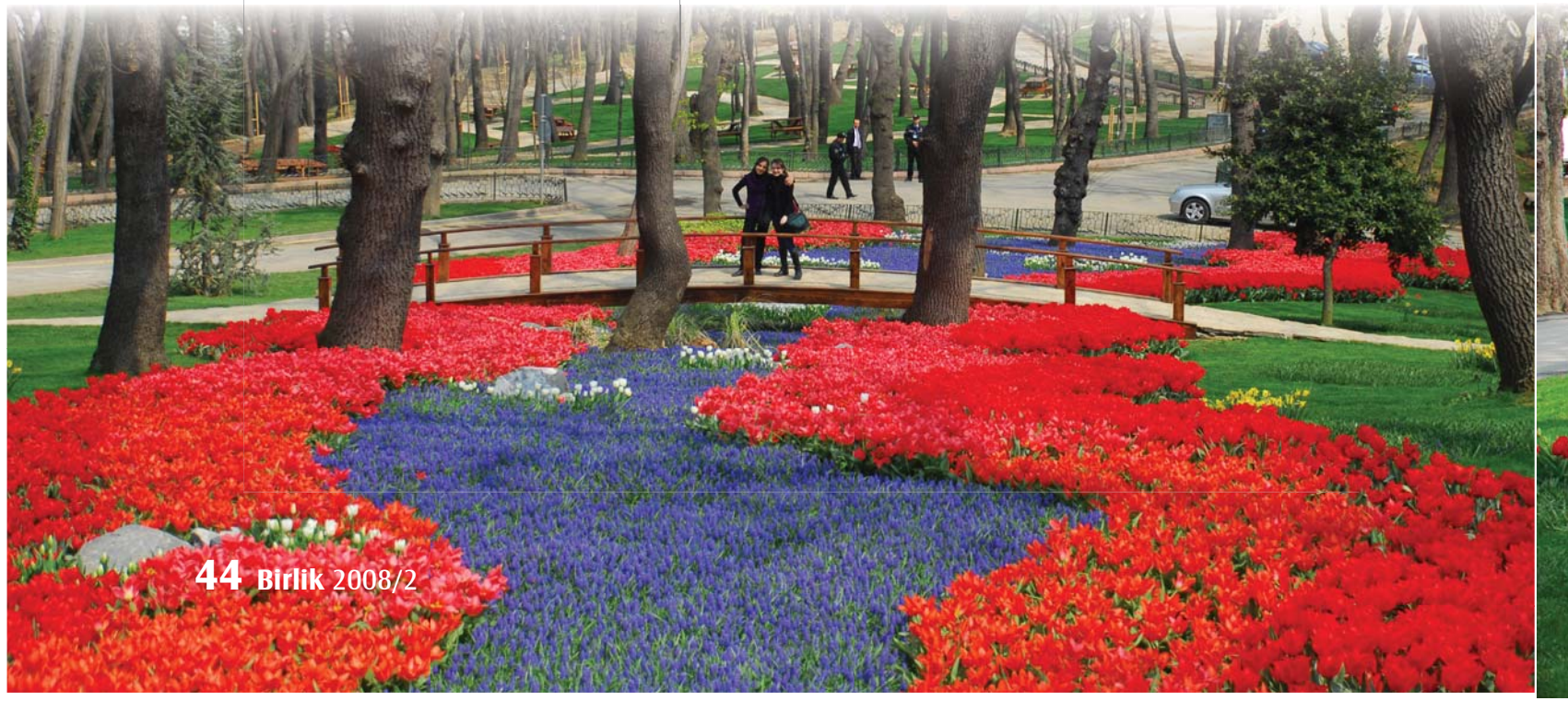
vilmeyebilirdi ama sevildi demek ki insanlar onu sevmeye kabule hazırdılar. Bu da onlarda bir zihni zemin, zihni alt yapı olduğunu gösterir ki bunu kabule hazır olduğunu gösteren bir zihni altyapı. İşte bunun temellerini biraz şiirde, biraz tasavvufta, İslam inancının etkisinde bu coğrafyanın etkisinde, hepsinde birlikte bulabilirsiniz. Ellerimizin parmaklarını birbirine kenetlediğimiz aman parmaklar birbirini nasıl kuşatırsa öyle birbirini kuşatan alanlar, toplanıp laleden birleşebiliyor.

Çok ilginçtir ki biz laleyi sadece sembolik değeri itibarıyla mezar taşının üzerinden sarayın başköşesine kadar, bir mihrabın köşesinden bir konağın tavan süslemesine kadar her alanda görüyoruz. Ölümle hayat arasındaki bütün katmanlarda laleyi görebilirsiniz. Sarayın ihtişamı içerisinde lale motifinin bulunması hayatın en yaşanılan kısmıdır. Biz mezar taşında lale motifinin bulunması ise hayatın en yaşanılmaz kısmıdır. En coşku dolu bir hayat ile en durgun, dingin bir hayat arasında tüm derecelerde lale var. Dini mekânlarda sosyal mekânlarda, çeşmelerde, mekteplerde, evimizde o var. O bizi alttan ve üstten sağdan ve soldan lalenin altı yaprağındaki altı yönü sembolize eder gibi bir kuşatma içerisinde. Bundan da ruhumuz çok hoşnut olmuş. Yani sevmişiz biz bunu.

Unutmuyorum, bir zamanlar Kadıköy'de 1 Mayıs gösterisinde bir kız çocuğu laleleri sopayla dövüyordu. O çocuk bizim çocuğumuzdu. Laleleri sopayla dövüp yok eden çocuk Lale Devri'nde de Sadabad'ta ki bahçelere düşman olan adamın torunuydu mutlaka.

Şehir ve lale ilişkisinde lalenin estetik boyutu kadar ekonomik bir boyutu var. İstanbul Büyükşehir Belediyesi açısından ve Marmara Bölgesi ölçeğinde bu konuda bir değerlendirme yapabilir misiniz? Marmara Boğazları ve Belediyeler Birliği üyelerine yönelik bu konuda önerilerinizi alabilir miyiz?

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Kadir Topbaş'ın bu alanda çok önemli ve üzerinde durulacak fikirleri var. Bu fikirleri gerçekleştirecek bir ekibi var. Sadece Emirgan'a bir yığın insan akın ediyor. Akın etmesini bırakın artık evlerinin bahçesinden, pencerelerinden baktıkları zaman laleyi görebilecek duruma

Pala, Emirgan'da laleler arasında öğrencilerine ders verdi

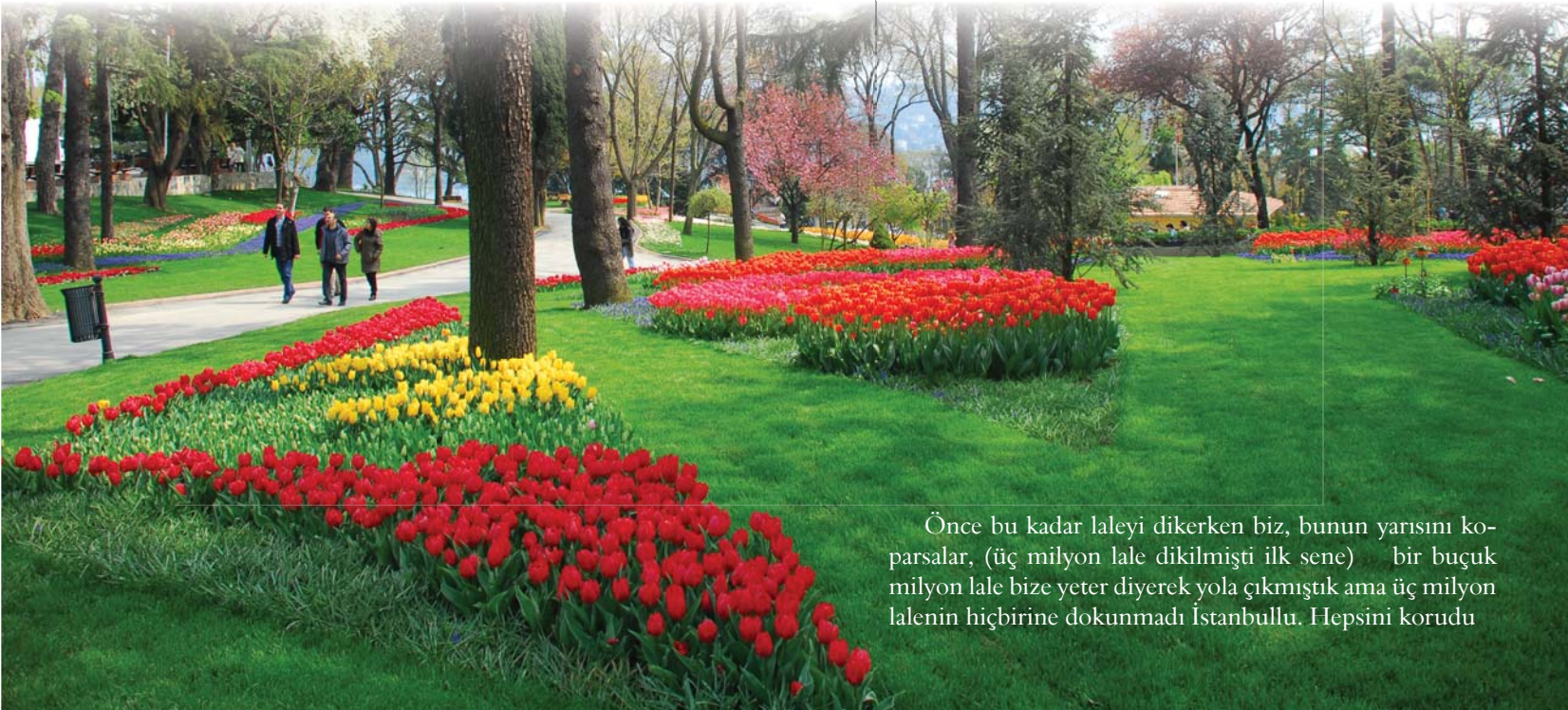
geldiler. Emin olun ilk önce bu kadar laleyi dikerken biz, bunun yarısını koparsalar, (üç milyon lale dikilmişti ilk sene) bir buçuk milyon lale bize yeter diyerek yola çıkmıştık ama üç milyon lalenin hiçbirine dokunmadı İstanbullu. Hepsini korudu. Bu çok önemli bir şeydi. Böyle bir perspektiften bakıldığında bu unsurlar hiçbir zaman şehir de laleyi dışlamaz. Hayır, bu şehirde lale olduğu müddetçe yüzler gülümser. Siz bulunduğunuz ortam size kimlik verir. Çiçekli, tabiat ortamında büyümüş bir çocukla bir apartman daire-sinde hiçbir ağaca tırmanmadan büyüyen bir çocuk arasında gerek tabiatla bakış açısından, gerek anlayış açısından, gerek dayatmalı düşünceler açısından fark vardır. Birinin yüzünde gülümsemeler çoğalır, diğerinin içinde hazımsızlıklar çoğalır. Bu açıdan baktığınızda da sadece lale ekseninde değil laleden yola çıkarak bütün bir tabiatla bütünleşmek zorundayız. Ayağımızı toprağa bastığımız zaman tevazu sahibi oluruz. Ama gökdelenlerin en üst katında oturursak kibirli oluruz.

Çatalca bölgesi lale yetiştirmek için çok güzel bir arazi. Bunu biliyorum çünkü belediye o bölgede bir araştırma yapmıştı. Marmara Bölgesi'nin lale yetiştirmek için uygun bir iklimsel zemini olduğunu biliyorum. Eğer Marmara Belediyeler Birliği'nin mesela önümüzdeki on yıl içinde İstanbul'da gelişecek olan lale sektörünün beklide borsasının oluşmasında çok önemli bir pay sahibi ola-

bilirler. Arazileri, İstanbul'a yakınlığı, ticari ve ulaşım ağına sahip oluşu, dünyanın her yerine buradan ulaşabilmek gibi avantajlar hesaba katıldığında MBB belki de bu işi ciddi olarak projelendirip yapması çok etkili olabilir. Bu bir kazanç kapısıdır, iki manada insanımıza yansıyacak bir kapıdır. Hem parasal anlamda siz laleden bir getiri elde edebilirsiniz hem de bakış açısı olarak da bir getiri elde edebilirsiniz. Benim için ikincisi önemlidir. Laleden para kazanmasak bile Hollanda'da insanlar laleye bakınca sadece para hesabı yaparlar. Bizde insanlar laleye bakınca "Allah" der. Bunda bir estetik boyut görür, bir medeniyet birikimi görür. Öbür tarafta bu dışarının getirdiği bir ticari metadan ibarettir.

Hatıralarımızı bize geri veren çiçek

Bu sene 13 milyon civarında lale açtı. Bunun belediyeye masrafı çok düşüktür. Bu geri dönüşümü olan bir şeydir. İsraf, Lale Devrini mi yaşıyoruz diyenleri haksız buluyorum. Bunu söyleyenler de laleyle resim çekilmekten geri kalmıyorlar. Bir genç kız bir delikanlı bir lale alsa eline ve evde oturan yalnızlıktan bunalan ninesine bir tek lale çiçeği götürse, o ihtiyar nineciğine kendi gençlik döneminin hatıralarını verse bu masrafa değmez mi?

Önce bu kadar laleyi dikerken biz, bunun yarısını koparsalar, (üç milyon lale dikilmişti ilk sene) bir buçuk milyon lale bize yeter diyerek yola çıkmıştık ama üç milyon lalenin hiçbirine dokunmadı İstanbullu. Hepsini korudu

Yalova'dan bir görünüm

Kartpostal Gibi Şehir: YALOVA

Yazın ayrı kışın ayrı bir güzel olan şehrin ve çevresinin yazgısı, Atatürk'ün 19 Ağustos 1929'da Yalova'ya gelişiyle değişir. Yalova'yı adeta yazlık bir başkent yapan Atatürk'ün isteğiyle 1930'da İstanbul'a bağlanan Yalova, 5 Haziran 1995 tarihli ve 550 sayılı Kararnameyle il yapıldı.

İstanbul'un ilçesi, Bursa'nın İstanbul'a bakan kapısıyken il olan Yalova, bir zamanlar Ortadoğu ülkelerinden gelen turistlerin gözdesiydi. Ortadoğu'daki gelişmeler turist sayısını azaltsa da, İstanbullular için hala yazlık evler mekânı olarak ilgi çekiyor Yalova.

Yalova'da turizm için her şey var

Deniz ve plajlar birlikte kentin sırtını dayadığı Samanlı Dağları, dağ yürüyüşü turlarının en gözde yerlerinden biri. Harika parkurlar, küçük şelalelerle denize kavuşan dereler ve lezzetli

pınarlar. Hemen yamaçlarda kır lokantaları. Geniş bahçeler içinde et-mangal veya alabalıkçılar. Geleceğe umutla bakmaması için hiçbir nedeni yok Yalovalı'ların. En büyük desteği de yine iç turizmden alacaklar gibi görünüyor.

Çiçek yetiştiriciliği...

Yalova aslında tarihin çok eski dönemlerinden beri kaplıca kenti ve bu özelliğini halen sürdürmekte. Atatürk de Yalova'yı çok sevmiş, Cumhurbaşkanlığı Köşkü yaptırmıştı ve burada çok zaman geçirmişti. Termal'de şimdi müze olan konutu gezebilirsiniz. Atatürk buraya sık gelirdi ve bazen hükümet toplantıları da Yalova'da yapılırdı. Kent merkezinde hâlâ denize girilebilmekteyse de denizin kirlenmesi bir deniz sayfiyesi olarak Yalova'nın keyfini biraz kaçırdı ama temiz havası, çevresinin yeşilliği, içme suları ve kaplıcaları ile günümüzde de bu özelliğini korumaktadır. İstanbul yönünden Yalova'ya gelirken yol boyunca çiçek seraları göreceksiniz. Yalova ülkemizin en büyük

çiçek yetiştiricilerindendir. Yolun solunda kalan yamaçlara doğru çıkarsanız çevredeki bütün köylerin yeşile boyalı olduğunu görürsünüz. Meyvecilik ve çiçekçilik yapan yamaç köyleri çevresi son yıllarda çiftlik evi yapan büyük kent insanlarının artan ilgisini çekiyor. Kurşunlu Kaplıcası ise sadece Yalova'dan değil çok uzaklardan gelenlerin de ilgi gözdesi.

İstanbul'un dibinde deniz otobüsü, vapur, feribot ve karayolu ile İstanbul'a çok yönlü ulaşımı da Yalova'nın hızlı yapılaşma ve kalabalıklaşmasının nedenleri arasında. Sürekli oturanlar veya yazlıkçılar, İstanbul'daki işlerine sabah gidip akşam dönebiliyorlar.

Şifa dağıtan Yalova kaplıcaları

Yalova'dan 11 km uzaklıktaki termal tesislere, tesislerin yakınındaki Termal ilçesine sürekli çalışan minibüs ve belediye otobüsleriyle ulaşabilirsiniz.

Termal tesislerin bulunduğu vadi, Atatürk'ün emriyle, bahçe peyzaj mimarı Pandelli tarafından düzenlenmiş. Pandelli, uzun süre çalışarak vadiyi adeta bir cennete çevirmiş. Özellikle mavi çamları etkileyici. Büyüleyici serası bugün Atatürk Arboretumu olarak hizmet veriyor ve binlerce bitki türünü barındırıyor. Vadide 1929 yılında bugün müze olarak kullanılan Atatürk Köşkü inşa edilmiş. 1930 yılında başlayan otel inşaatı ise 1938'de tamamlanmış. 59 derecelik kaplıca suyu, tarihi açık havuza ve 26 kişilik özel kabinlere veriliyor. Kaplıca suyunun romatizmal sendromlar başta olmak üzere, ameliyat geçirmiş hastalarda, kadın hastalıklarında, damar sertliği ve damar tıkanıklığında, diyabet, gut, obezite, idrar yolları ve kanda birikmiş olan kolesterine iyi geldiği söylenmekte. Termal yalnızca hastalar için değil, sağlıklı insanlar için de güzel bir tatil imkanı.

Çınarcık

Yalova'nın yanı başındaki Çınarcık, İstanbul çevresindeki en kalabalık sayfiye yeri idi. 17 Ağustos depreminde, yazlık sitelerin

bir bölümü yıkıldı, önemli bölümü ise hasar gördü. Çınarcık kent merkezindeki bir hasardan, çevre köyler, özellikle de dağ yürüyüşü parkurları üzerindeki köyler pek etkilenmediler. Doğa hoyrat kullanımı affetmiyor. Çınarcık eski canlılığına kavuşmaya başlıyor, Çınarcık çevresine yapılan dağ yürüyüşü turları aynı hızla devam ediyor. Çevrede daha keşfedecek çok şey var. Çınarcıktan öteye, Armutlu'ya doğru yola çıkmadan denize sırtınızı dönüp tepelere doğru tırmanın. Hangi yoldan giderseniz gidin hepsi sizi güzel ormanlara ve sık sık dağlardan süzülüp gelen pınarlarla götürür.

Ağaçlar arasından akan sular

Yalova'dan güneye doğru geziye devam etmek isteyenler için iki yol var. Biri Bursa yoluna çıkarak Gemlik üzerinden Armutlu sahiline çıkmak. Diğeri ise dar ama asfalt yolda makul bir hızla güzel bir yolculuk yapacağınız, biraz daha dolambaçlı ama keyifli bir yol. Çınarcıktan öteye, Armutlu'ya yöneldiğinizde yol deniz kenarından ayrılır. Önce Delmece, sonra da Samanlı yaylasına ulaşılır. Sık ağaçlıklı arazi birbirine paralel uzanan üç dere tarafından yarıyor. Darıdere, Sudüşen ve Delmece adlı derelerden Sudüşen'in

üzerinde küçük bir baraj var. Diğer bir dere de Erikli. Hoş şelaleler yaparak ağaçlar arasından akan suyun çağıtısını dinlemek için bu yola girmeye değer. Yalova-Çınarcık-Armutlu, hattı aynı zamanda bir trekking parkuru. Dereler ve şelaleler aşılarak yapılan doğa yürüyüşü, İstanbul'daki ilgili acenteler tarafından organize ediliyor.

Armutlu

Armutlu, Gemlik körfezinin çıkış noktasındadır. Bursa ve İstanbulluların sayfiye yeridir. Yenikapı'dan kalkan Mudanya deniz otobüsleri Armutlu'ya da uğradıkları için yol problemi pek bulunmuyor. Armutlu'ya Çınarcık ve Gemlik'ten karayoluyla ulaşılabilir. Artık çok katlı apartmanların yükseldiği Armutlu'nun eski şirinliği hızla yok oluyor. Ama yine de bir hafta sonu için gidilmeye değer. Aynı zamanda bir kaplıca merkezi olan Armutlu'daki Erdilli Tesisleri Türkiye'nin az sayıdaki iyi termal tesisleri arsında yer alıyor.

Yalova Ata Sarısı

Yalova'nın dünya pazarlarında artık bir markası var. Sarı üzüm yılda iki defa ürün veriyor. Üstün özelliklerine yaklaşan başka bir çeşit yok. Atatürk Bahçe Kültürleri Merkez Araştırma Enstitüsü Bağcılık Bölümünde 17 yıl süren çalışmalar sonunda elde edildi. Atatürk'ün saçlarından esinlenerek "Ata Sarısı" adı verildi ve Tarım Bakanlığı'na da tescil edildi.

Araştırma Enstitüsü Bağcılık Bölümü'nde geliştirilen üzüm özellikleriyle herkesi şaşırtıyor. İri tanesi, üstün verimi, ince kabuğu ve lezzeti ile dünyada rakip tanımayan çeşit, ikinci ürün özelliğiyle de üreticinin yüzünü güldürüyor.

Yalova kağıthanesi

Osmanlı Devleti'nde, varlığını kesin olarak belgeleyebildiğimiz ilk kâğıt imalathanesi, 18 nci yüzyılın ortalarında Yalova'da kurulan kâğıthanedir. İbrahim Müteferrika, 1741 yılında, Yalova'da bir Kâğıthane kurmak için teşebbüse geçmiştir.

Yalova Kağıthanesi için yer seçildikten sonra, Lehistan'dan kâğıt ustaları getirildi ve çalışmalar başladı. Ne var ki, 1760 senesinden sonra, kâğıthanenin faaliyetini sürdürüp sürdürmediği kesin olarak bilinmemektedir. Elimizde kâğıthanenin üretim bilgilerini içeren belgeler bulunmadığı için de Yalakabad (Yalova) Kâğıthanesi'nin ülkenin ihtiyacına ne kadar cevap verdiği saptanamamaktadır.

Anlaşıyor ki, Yalakabad (Yalova) Kâğıthane, 10- 15 sene kadar çalıştıktan sonra kapanmıştır. Bunun Avrupa kâğıtları ile rekabet edememekten kaynaklandığı düşünülebilir. Ayrıca, Hırka Deresi suyunun yöre halkı tarafından kullanıldığı, böylece suyun kâğıthaneye yeterli olamamaya başladığı da olasıdır.

Yeryüzünde bir cennet

Karaca Arboretum'u Sn. Hayrettin Karaca tarafından 13,5 hektar arazi üzerinde kurulmuştur. Bugün yaklaşık 7000 civarında değişik bitki tür, alttür, varyete ve kültür formunu barındırmaktadır. Karaca Arboretum Türkiye'nin ilk özel Arboretumudur. Dikkate değer koleksiyonları Acer, Prunus, Malas, Magnolia, Quercus, Betula, Pinus, Ağabeyes, Picea cinslerine ait önemli birçok tür ve kültür formunu barındırmaktadır. Karaca Arboretumu senede 15.000 civarında yerli ve yabancı kişi ziyaret etmektedir.

Doyumsuz seyir zevkleri

Kaynaklarını Samanlı dağlarından alan küçük büyüklü akarsular kıvrılarak Marmara'ya doğru ilerlerken karşılaştıkları yüksek kayalardan kendilerini atarak tabiat harikaları oluştururlar. Yalova sınırları içerisinde 3 büyük ve önemli şelale vardır. Bunlar Sudüşen , Erikli ve Çaldere'dir. Her üç şelale de ziyaretçilerine doyumsuz seyir zevkleri yaşatırlar.

Hasan Baba Mesiresi

Yalova, kalabalığın kargaşasından kaçanların huzura kavuşabilecekleri mesire yerleriyle doludur. Bunların en çok bilineni Hasan Baba Korusu'dur. Koru, adını Yalova'da söylenen efsanelerde geçen Hasan Baba adlı bir ermiştenden alır. Koruya Yalova-Çınarcık yolundan ayrılarak çıkılır. Çınarcık'a yaklaşık 5 km uzaklıktadır. Yaz aylarında küçük gezintilere çıkmak ve piknik yapmak isteyenlerin uğrağı olur. Aşağısında uzanan ormanları ve sahili tepeden görebilmesiyle ziyaretçilerine doyumsuz manzaralar sunar. Binlerce kişiyi aynı anda ağırlayabilecek şekilde geniş ve ferah bir alanda kurulmuştur.

Görülmesi gereken yerler

- Yalova Termal Kaplıcaları

Atatürk köşkleri ve Atatürk müzesi, Âşıklar yolu, Göz suyu, Ayak suyu, Mide suyu, Niyet kemerleri, Kurşun-

lu banyo, Termal sauna, Çınar banyo, Açık havuz, piknik alanları, tarihi eserleri ve modern tesisleri ile yerli yabancı turistlerin en fazla rağbet ettikleri yerlerdir. Yalova'ya 12 km uzaklıkta bulunan Termal her mevsim Yalova'ya yolu düşenlerin mutlaka görmesi gereken yerlerin başında gelmektedir.

- Su Düşen Şelalesi

Termal'e 7 km uzaklıkta olan Sudüşen şelalesi piknikçilerin, gezgin ve dağcılarının uğrak yeridir. Doğa harikası Sudüşen şelalesi güzelliğini sergileyerek her mevsim konuklarını ağırlar. Arabanızla şelaleye kadar gidebilirsiniz.

- Erikli ve Delmece Yaylaları
- Kent Ormanı
- Çınarcık
- Yürüyen Köşk
- Çınarcık "Hasanbaba" Ormanı
- "Hayrettin Karaca Bahçeleri"

Karaca Arboretum

- Elmalık Kalesi kalıntıları
- Yalova Çoban Kale Kalıntıları
- Hersek'te "Helenopolis Su

Kanalları" kalıntıları

- Çiflikköyde "Kara Kilise" kalıntıları

Yalova'ya nasıl gidilir?

Yalova coğrafi konum itibarıyla İstanbul, Kocaeli ve Bursa illerine yakın bir ildir. Karayolu, denizyolu ve havayolu imkânları ile diğer illere bağlı olan Yalova, ulaşımında coğrafi konumu ve belirli merkezlerle olan yakınlığı ile birçok avantajlara sahiptir. İstanbul, Bursa ve Kocaeli illeri arasında yer alan kente karayolu ve denizyolu ile yoğun yolcu giriş çıkışı olmaktadır. Yalova, Avrupa ve İstanbul'un Ege ve Akdeniz'e geçiş yolu üzerinde önemli bir konuma sahiptir.

Yalova ilinin diğer bazı illere olan karayolu uzaklıkları şöyledir:

Yalova – İstanbul: 175 km

Yalova – Bursa: 69 km

Yalova – Kocaeli: 63 km

Yalova – Sakarya: 102 km

Yalova – Eskişehir: 206 km

Yalova – Balıkesir: 220 km

Yalova – Ankara: 407 km

Yalova – İzmir: 391 km

Atatürk ve Yürüyen Köşk

Cumhuriyetimizin kurucusu Atatürk, tarımda modern tekniklerin kullanılması, çevre üreticilere örnek olması ve onların nitelikli fidan, fide, damızlık ihtiyaçlarının karşılanması için kişisel mülki olan Yalova'nın doğusundaki 'Millet Çiftliği'ni bu amaca uygun olarak düzenletmiştir.

Çiftlik içinde, deniz kıyısında, ikameti için 1929 yılında bir çınarın yanında iki katlı mütevazı bir köşk yapılmıştır. Atatürk 11 Haziran 1937'de şahsına ait bütün taşınmaz mallar gibi bu Köşkü de Türk Milletine bağışlar. Diğer tüm köşkler gibi 'Yürüyen Köşk'de halen müze olarak korunmaktadır. Atatürk'ün bir dalının bile kesilmesini istemediği Ulu Çınar ve yanındaki köşk, ağaç sevgisi ve çevre bilincinin de bir anıtı olarak ziyaretçilerini beklemektedir. Yürüyen Köşk 'Atatürk Bahçe Kültürleri Merkez Araştırma Enstitüsü' arazisi içindedir. Enstitü, Atatürk'ün 1920'li yıllarda gösterdiği Türk tarımın ileri tekniklerle donatılması amacı doğrultusunda bilim, hizmet ve nitelikli materyal üretim amaçlı hizmetlerini sürdürmektedir.

"Ağaç kesilmeyecek, bina kaydırılacak"

Atatürk bir gün çiftliğe gittiğinde, Köşk'ün hemen yanındaki Ulu Çınar ağacının dallarını kesmeye çalışan bir bahçıvan ile karşılaşır. Hemen bahçıvanı yanına çağırarak bunun nedenini sorar. Görevli bahçıvanın cevabı şöyledir:

- Ağacın dalları uzamış, binanın duvarlarına dayanmıştır.

Aldığı cevaptan tatmin olmayan Atatürk, düşünülmesi bile imkansız olan bir emir verir.

- Ağaç kesilmeyecek, bina kaydırılacak.

Evliya Çelebi (1611-1682)

Büyüklerimizden dinlediğimiz ilk hikâyelerden öğrendik iki dam arasında atlarken havada donan kediye. Tam ortada donan bu kediye ne oldu sorusu, zihnimizi meşgul etmiştir hep. Peki, ama kim görmüştür bu kediye? Nerede ve hangi damda görülmüştür? Bunları her düşündüğümüzde hep bir başka senaryo üretmiş, ufukumuzda sırlarla dolu odalara bir yenisini eklemiştir hep. Bir merak sarar hayal ve gönül dünyamızı. Biraz büyüüp de öğrenmek için peşine düşünce bu habercinin kim olduğunu, Evliya Çelebi ismi fısıldanır kulağımıza. Bu hikâye, adeta bir sosyal bilimler hazinesi olan Seyahatname’de anlatılır.

Evliya Çelebi hakkında en doğru bilgileri yine kendi eseri Seyahatnamesi’nden öğrenmekteyiz: Evliya Çelebi bizden biridir, bizim Yunus gibi. İnsanları ve yeryüzünü tanımaya meraklı, iyi ata biner, iyi cirit oynar, gayet çevik ve hareketlidir. Herkesle iyi geçinir, hoş-sohbet ve nüktedandır. Hoşça vakit geçirmeyi seven zevk sahibi bir kimsedir. O, ince ruhlu, zarif ve çelebimesrep bir kişi, kendi ifadesiyle “Evliya-yı bi-riya”dır. Edip, şair, hattat, nakkaş, musikişinastır ve Karahisari tarzındaki hatları Harem-i Hümayun’a konmuştur. Her ne şekilde olursa olsun gördüklerini, bildiklerini yazmaktan asla çekinmeyen bir mizaçtadır. Kendisi de devlet ricali içinde olmakla beraber ikbal hırsına kapılıp makam ve mevkii peşinde koştuğu vaki değildir. Çelebice ve evliyaca hayatı, seyahat ve yazmak üzere kuruludur. O, kervanlara katılıp hayallerin ötesine yürümüş, bütün bir Osmanlı geleneğinin zamanı ve mekânı aşan hafızası olmuştur.

25 Mart 1611’de İstanbul Unkapanı’nda doğdu. Babası Kanuni devrinden Sultan İbrahim’e kadar olan padişahlara hizmet eden Saray’ı-Amire kuyumcusu Derviş Mehmed Zılli Efendidir. Aile fetihle birlikte Kütahya’dan İstanbul’a gelmiştir.

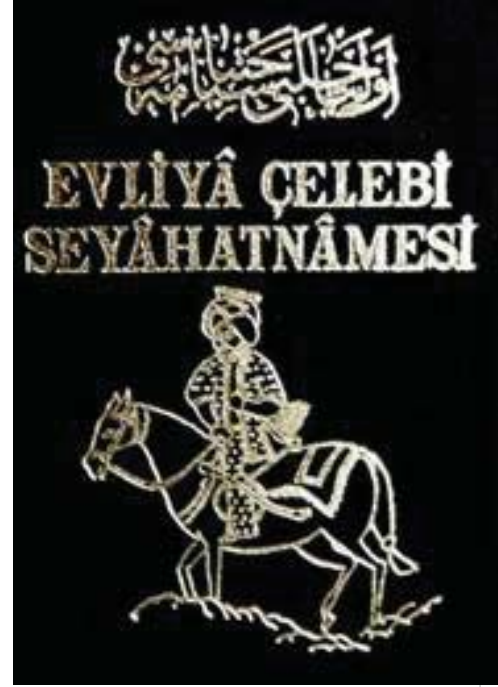
Evliya Çelebi, Enderun kökenlidir. Sultan IV. Murad'ın iltifatına haiz bir donanım ve konumdadır. Devlette memurdur.

Evliya Çelebi'nin Seyahatname'nin önsözünde “-ki helal para ile inşa olunmuş olup, duası kabul olunan eski bir camiidir” diyerek övgü ile belirttiği Ahi Çelebi Camii, bugünkü Eminönü Haliç İskelesi ile (meşhur adıyla Yemiş İskelesi) İstanbul Ticaret Üniversitesi ile Marmara Boğazları ve Belediyeler Birliği binasının arasında bulunan tek minareli ve tek kubbeli tarihi camiidir. Camii yıllarca metruk bir halde iken, 2007 yılı içerisinde Vakıflar Genel Müdürlüğünce restorasyonu tamamlanarak Diyanet İşleri Başkanlığınca ibadete açılmıştır. Hz. Peygamber hakkında meşhur bir beyit olan “Muhammedun Beşerun la-ke'l-Beşer, Bel Hüve Yakutun beyne'l-Hacer: Muhammed (s.a.v.) herkes gibi bir insandır, ancak O'nun insanların arasındaki durumu, taşların arasındaki yakut gibidir” beyitini, İstanbul'daki bu mütevazı caminin, diğer camiler içindeki yerinin önemini ortaya koyan bir nazire olarak da algılanması yerinde olacaktır. Çünkü millet olma olgusuna hizmet eden, kültürel kimlik ve hazinelerimizden birisinin simgesidir. Ortaöğrenim çağından itibaren tüm halkımızın bilmesi, İstanbul'da yaşayanların özellikle gelip görmesi gereken bir değerdir. Türk Kültür Tarihi adına on ciltlik bir külliyat olan Seyahatname'yi bu eserle hatırlıyoruz.

50 yıl süren gezileri sonucu ortaya çıkan ve kendinden sonrakilere bilhassa tarih ve coğrafya alanında büyük bir hazine olarak bıraktığı Seyâhatnâme on cilttir. Seyahatnamesi, bugün sadece bizim için bir kaynak niteliğinde olmayıp, bizzat gezip gördüğü, günlerce, aylarca, yıllarca kaldığı; Anadolu'nun yanı sıra Kafkasya, İran, Kırım, Arap ülkeleri, Balkanlar, Orta ve Kuzey Avrupa, Kuzey Afrika bakımından da önemli bir tarihsel coğrafya-kültür haritası niteliğindedir. Gezdiği tüm bu yerler o zamanki Osmanlı İmparatorluğu coğrafyasıdır. Seyahatname, bir 17.yy. gözlem ve

Evliya Çelebi, gezdiği yerlerde toplumların yaşama düzenini ve özelliklerini yansıtan gözlemler yapmıştır

incelemeleri olmakla beraber öncesine ait bilgileri de içermektedir. Geçmiş, gelecek, ve bugün değerlendirmesi iç içedir. İçinde; gidilen yerlerde dinlenen halk öyküleri, türküler, halk şiirleri, söylenceler, masallar, maniler, halk oyunları unsurları, giyim-kuşamla ilgili özellikler, düğün-cenaze törenleri, yerel bağlantıları, toplumsal davranışlar, sanat ve zanaat özellikleri, bölgelerdeki evler, cami, mescid, çeşme, han, saray, konak, hamam, kilise, manastır, kule, kale, sur, yol, havra, köprü gibi çevresel yapıların özellikleriyle idari yapılanma ve icraatları, ticareti, sanayi, sosyal yapı ve psikolojik unsurları bulunmaktadır. Tüm bunları benimsenen uslubuyla anlatmaktadır. Erzurumu'un soğuğunu iki dam arasındaki sığırayış esnasında havada donup kalan kedi ile izah ettiği gibi. 1682'de gezmek için gittiği son yer olan Mısır'dan dönerken yolda ya da İstanbul'da öldüğü sanılmaktadır. Kabrinin Şişhane'deki Lohusa Kadın Türbesi yanındaki Meyyitzade Mezarlığı'nda bulunduğu ileri sürülmektedir.

Evliyâ Çelebi Seyâhatnâmesi

Kaynakça

Mehmed Zıllıoğlu Evliya Çelebi, Yapı Kredi Yayınları; Tarihi Seyahatnameler; İstanbul, 1999

Evliya Çelebi, Tam Metin SEYAHAT-NAME, Üçdal Neşriyat, İstanbul, 1996.

DİA, “Evliya Çelebi” mad., XI. cilt

Hilmi Yavuz, ‘Evliya Çelebi Seyahatnamesi Okuma Sözlüğü’ (1), Zaman 22.09.2004

Ahi Çelebi Camii

Eminönü İlçesi'nde, Haliç'teki Yemiş (veya İzmir) İskelesi ve Zindan Hanı'nın yanında, Yoğurtçular ile Değirmen sokaklarının birleştiği köşede yer almaktadır. Birinci elden tanık sayılan inşa kitabesi olmadığı için kesin yapılış tarihi de bilinmiyor. Cami ile ilgili verilen tarih, bazı tahmin ve rivayetlere dayanılarak ortaya atılmıştır.

Yemişçiler Camii ve Kanlıfırın Mes-cidi adları ile de tanınan Ahi Çelebi Camii hakkında Ayvansarayî, Hadikatü'l-Cevâmî adlı kitabında önemli bilgiler vermektedir. Bunagöre, Mahmut Paşa'da dükkânı bulunan Ahi Çelebi Tabib Kemal adında bir hayırsever tarafından muhtemelen XV. yüzyıl sonlarında yaptırılmış, Yemiş İskelesi'nde çıkan yangınlarda iki kez zarar görmüştü.

Mimar Sinan'ın yaptırdığı eserlerin listesini veren Tezkiretü'l-Enbiye'de bu camii'nin adı da zikredilmektedir. Aslında Sinan öncesi yapılarından olan Ahi Çelebi Camii, 1539 yılında yandıktan sonra Mimar Sinan tarafından yenilediği için onun eserleri arasında gösterilmiştir.

Camiin banisi Reisü'l-etibbâ Ahî Mehmed Çelebi 1432 yılında doğmuştur. Fatih, II. Beyazıt, Yavuz Selim ve Kanuni devirlerinde yaşamıştır. Önce Candaroğulları hizmetindeyken, daha sonraları İstanbul'a gelerek Mahmutpaşa semtinde bir dükkânda tabiplik

yapmıştır. İlk bilgilerini babasından almış olan Ahî Çelebi, Fatih Darüşşifası'na hekimbaşı olmuştur. Ahî Çelebi 1524 yılında hac farızasından dönerken Kahire'de ölmüş ve İmam Şafii Türbesi'ne gömülmüştür. Hekimbaşı Ahî Çelebi'nin böbrek ve mesane taşları üzerine kaleme aldığı telifi ve tıbbı ait bazı eserleri ile biliniyor.

İstanbul'un en eski camilerinden biri kabul edilen Ahî Çelebi Camii'nin popüler olmasını sağlayan bir diğer husus, ünlü gezgin Evliya Çelebi'nin seyahatnamesini yazmasına vesile olan rüyasını bu camide görmüş olmasıdır.

Bir rüya ile ün kazanan cami

Evliya Çelebi'nin Seyahatnamesinde anlattığı rüyanın özeti şöyledir:

“Evliya Çelebi, bir Aşure gecesi rüyada kendini Ahi Çelebi Camii'nde görür. Cami'nin kapısı birden açılır ve içerisi nur yüzlü silahlı askerlerle dolar. Sabah namazının sünnetini kıldıktan sonra duaya geçerler. Evliya Çelebi, minber önünde bu güzel, nurani insanları hayran hayran seyrederek. Bir ara yanındaki zata, kim olduğunu sorar. “Sad ibni Ebi Vakkas” cevabını alınca heyecanla sarılıp elini öper ve tekrar sorar:

- Sultanım, ya bu sağ tarafta nura bürünmüş güzel cemaat kimlerdir? Sad ibni Ebi Vakkas (r.a.):

- Ön saftakiler, bazı peygamberlerin ruhları, arka saftakiler de evliya ruhlarıdır. Mihrabın sağındakiler Hazret-i Ebubekir (r.a.) ve Hazreti Ömer (r.a.), solundakiler de Hazreti Osman (r.a.) ile Hazreti Ali (r.a.)'dir. Senin önündeki ise Veysel Karani'dir. Ahi Çelebi Camii'nde toplanma sebepleri ise, Azak tarafında sıkıntıya düşen Müslüman Kırım askerinin yardımına koşmaktır, der ve şöyle devam eder:

- Şimdi Peygamber Efendimiz (s.a.v.) dahi Hz. Hasan, Hz. Hüseyin ve Aşere-i Mubessere ile gelip sabah namazının sünnetini kılacak ve sana kamet eyle diye işaret buyuracaktır. Sen dahi yüksek sesle kamet getirip sonra Ayetü'l-Kürsiyi oku. Sonra

Resulullah (s.a.v) Efendimiz mihrapta otururken elini öpüp şefaât ya Resulallah deyip yardım talep et!

Evliya Çelebi, bütün denilenleri yapar. Ancak Resulullah (s.a.v) Efendimizin elini öperken heyecandan şaşırıp “şefaât ya Resulullah” diyecek yerde, “Seyahat ya Resulullah” deyiverir. Peygamber Efendimiz (s.a.v) de gülümseyerek “Allah sıhhat ve selametle şefaâtımı, seyahati ve ziyaretini kolay kılsın” buyurur.

Uykudan derin bir inşirah ve büyük bir mutluluk içinde uyanan Evliya Çelebi, abdest alıp fecir namazını kıldıktan sonra Kasımpaşa’ya gider ve rüya tabircisi İbrahim Efendi’ye güzel rüyasını en ufak ayrıntıyı bile kaçırmadan anlatır. İbrahim Efendi’ye göre, Evliya seyyah olup bütün dünyayı dolaşacak ve öteki dünyada Resulullah’ın şefaatine nail olacaktır. Bu tabirle yetinmeyen Evliya, Kasımpaşa Mevlevihanesi Şeyhi Abdullah Dede’nin tabirini de merak eder ve huzuruna varır. Dede’nin rüya tabiri Evliya Çelebi’ye önemli bir görev de yüklemiş olur:

On iki imamın ellerini öpmüşsün, dünyada azim sahibi ve başarılı olacaksın! Aşere-i

Mübeşşere’nin ellerini öpmüşsün, cennete gireceksin! Dört seçkin halifenin ellerini öpmüşsün, dünyada bütün padişahların dostu olacak, sohbetlerinde bulunacaksın. Hazreti Resul’ün yüzünü görüp mübarek ellerini öpmüş, hayır dualarını almışsın, iki dünyada saadete ereceksin. İmdi, Sa’d Vakkas’ın nasihatı üzere önce bizim İstanbulcuğumuzu yazmaya başla, yürü işin rast gele!”

Mimarî özelliği

Ahî Çelebi Camii, iki yanında dar sahinlerle enlemesine genişletilmiş tek kubbeli orta mekân ve altı adet basık kubbenin örttüğü kapalı son cemaat yeri ile ilgi çeker. Caminin basık kubbesi, tuğladan dört sivri kemer üzerine oturtulmuştur. Kubbeyi taşıyan sivri kemerlerin sağ ve sol üstlerinde sivri kemerli pencere izleri çıkmıştır. Binanın kare şeklindeki kubbe kasnağı çepeçevre bir demirle çevrilmiştir. Yanlara doğru ikişer payandanın da sonradan ilave edildiği anlaşılmaktadır.

Büyük kemer içlerinde sağ ve solda dörder, kible duvarında üç üst pencere yer almaktadır. Tek minaresi sağdadır. Minarenin içerisindeki kapı yüksekte olduğu için, buraya merdivenle çıkılmaktadır. Minare kaidesi de bu geçide olanak vermek amacıyla dışarıdan kibleye doğru uzatılmıştır. Son cemaat yerinde minare tarafındaki duvardan bir kapı açılarak eklenti olan ilave binalara geçiş sağlanmıştır. Caminin cümle kapısı son derece basittir. Mihrabı mermer plaklarla kaplanarak yenilenmiştir. Sağdaki ilave yapı üzerinde bulunan çeşmenin kitabesi hicri 1281(miladi 1864) tarihli dir.

Camiin geçirdiği tahribatlar

Ahî Çelebi Camii, ilki 1539, ikincisi ise 1653’te olmak üzere Yemiş İskeleyi’nde çıkan yangınlarda iki defa yanmıştır. 1894 depremlerinde ağır hasar gördüyse de onarım gördü ve ayakta kaldı. Cami, 1980’li yıllarda Haliç’teki çevre düzenlemesi ve yeni Galata Köprüsü inşaat çalışmaları sırasında büyük hasar gördü ve denize doğru çökmeye başladı. Güvenli olmadığı gerekçesiyle de ibadete

kapatıldı. O yıllardan itibaren kaderine terk edilen 5 asırlık tarihi caminin zemini kaydı, sıvaları döküldü, minaresi yıkıldı.

Çinileri çalınan caminin süsmeleri dökülürken, hatları da neredeyse tamamen kayboldu. Zeminindeki kayma sorunu çözülemeyen Ahi Çelebi’nin başka yerde yeniden inşası bile gündeme geldi. Ayakta durabilmesi için çelik kafeslere alındı. 1990’da başlayan restorasyon projelerinden sonuç alınamayınca, uzun süre Haliç kıyısında bir otoparkın içinde kendi kaderine terk edildi.

Yenileme çalışmaları

Yaklaşık 20 yıl süren terk edilmişliğin ardından restorasyon projesiyle yeniden canlandırılmaya çalışıldı. Kaderine terk edilen cami için, 20 yıldır proje aşamasında kalan restorasyon nihayet 2000 yılının sonlarında başlamış oldu. İhaleye çıkarılmadığı için bir maliyet hesaplaması yapılmayan Ahi Çelebi Camii’nin restorasyonuna o tarihe kadar 1 milyon YTL’yi aşan masraf yapıldı.

Ahi Çelebi’yi kurtarma çalışmalarında ilk sorun zemin kaymasının önlenememesi ve yüksek restorasyon maliyetiydi. 10 Kasım 2000 tarihinde Vakıflar Genel Müdürlüğü ile Kerem İnşaat arasındaki sponsorluk anlaşmasıyla başlanan zemin güçlendirme çalışmasında, 360 adet 40 metre boyunda ve 1,2 metre çapında beton kazık çakılarak kayma ve oturma durduruldu. Haliç ve yağmur suları tahliye borularına bağlanarak zemini güçlendirilen cami için 9 aralık 2003 tarihinde yapılan restorasyon başvurusuna, 27 Eylül 2004 tarihinde onay çıktı.

Bu çalışmanın ardından 2 yıl boyunca düzenli olarak caminin zemininde kayma olup olmadığı kontrol edildi. Zemindeki kaymanın durduğunun tespit edilmesi üzerine Anıtlar Kurulu’nun da izniyle restorasyon çalışmaları başlatıldı. Zeminin yeni bir kazık sistemiyle güçlendirilen Ahi Çelebi’nin, yıkılan minaresi aslına uygun olarak yeniden inşa edildi. Kubbe ve duvarları sağlamlaştırıldı. Dökülen süsleme ve hatları yenilendi. Aslına uygun olarak onarılan caminin kapıları, 2006 yılının Ramazan ayında ibadete açıldı.

İstanbul'da Baharın Adı Lale

Baharın gelişiyle İstanbul'un dört bir yanını saran laleler kokusu ve estetiğiyle İstanbulluları da kuşatmaya başladı. Bu yıl 75 türde 10 milyon 700 bin lale diken Büyükşehir Belediyesi, düzenlediği "Lale Festivali"yle tarihimizden bir kesit olan "Lale Devri"ni anımsatıyor

İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin 2004 yılında başlatılan 'İstanbul Laleleriyle Buluşuyor' projesi kapsamında bugüne kadar 23 milyon lale dikildi. Büyükşehir Belediye Başkanı Kadir Topbaş tarafından başlatılan projeyle lale anavatanına dönerek İstanbul'a ayrı bir estetik güzellik kattı.

Büyükşehir Belediyesi 2007 yılında şehir geneline 10 milyon 700 bin lale dikti. Belediye 1 milyon adet lale soğanını ise İstanbul'da 22 farklı yerde kurulan stantlarda vatandaşlara dağıttı. Aralık ayında dikilen 10 milyon lale bu ay rengârenk açarak İstanbullulara farklı

güzellikler yaşattı. Lale, özellikle dünyanın gözbebeği Boğaziçi'ne çok yakıştı... Büyükşehir, bu yılki lale projesi kapsamında lalelerin temini, dikimi ve dağıtımına 2 milyon 900 bin YTL harcadı.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin, bu yıl üçüncüsünü düzenleyeceği Uluslararası Lale Festivali etkinlikleri, 5 Nisan 2008 Cumartesi günü Taksim Meydanı'nda düzenlenen açılış töreni ile başladı. 5-13 Nisan tarihleri arasında gerçekleştirilen etkinlikler kapsamında konserler, resim ve heykel sergileri, yarışmalar düzenlendi.

3. Lale Festivali'ni Taksim'de başlatan Başkan Topbaş, "Lale sadece saksıda bir çiçek değil. İstanbullulara verdiği estetik duygunun yanı sıra, açacağımız mezat salonundan dünyaya yapacağımız çiçek ihracatıyla 230 bin insanımız için iş, emek ve istihdam demek." dedi.

3. Uluslararası Lale Festivali, Taksim Meydanı'nda gerçekleştirilen törenle başladı. İstanbul Büyükşehir Belediyesi Başkanı Kadir Topbaş, Osmanlı döneminde Orta Asya'dan getirtilen ve bir devre adını veren lalenin, sanayileşme süreci ile birlikte ihmal edildiğini ve 150 yıl önce İstanbul'dan ayrıldığını belirterek, 2004 yılında başlattıkları "Lale Evine Dönüyor" projesiyle laleyi yeniden İstanbul'a getirdiklerini söyledi.

Harcanan para müdürlük bütçesinin sadece 1,2'si

Türk sanatı ve edebiyatına yansıyan bir kültürel bir değere dönüşen lalenin tohumunu Silivri, Çatalca ve Şile'nin köylerinde yetiştirilerek ekonomik bir değere dönüştürdüklerini vurgulayan Başkan Kadir Topbaş, yaratılan büyük sinerji ile artık sadece İstanbul'un değil başka şehirlerin de lale ile buluştuğunu ifade etti. Kadir Topbaş, "Bu yıl İstanbul'a 12 milyon civarında lale soğanı dikildi, 7 büyük lale bahçesi oluşturuldu. Bunun için 2,7 milyon YTL harcandı. Bu rakam Park ve Bahçeler Müdürlüğü bütçesinin sadece yüzde 1,2'sini oluşturuyor. Ayrıca bu sene 1 milyon 800 bin lale soğanının İstanbullulara dağıttık ve laleler evlerde de açıyor. Bu da insanımıza doğa sevgisi ve yaşama sevinci aşıyor" dedi.

"İstanbul'dan dünyaya çiçek ihraç edeceğiz"

Atatürk Havalimanı yakınındaki Çobançeşme Fidanlığı'nda büyük bir mezar salonu oluşturarak, İstanbul'un köylerinde yetişen lale başta olmak üzere birçok çiçeği ekonomik değere dönüştürecek çalışmayı yürüttüklerini anlatan Başkan Topbaş, "Başta lale olmak üzere, bu çiçeklerin oradan dünyaya satışını yapacağız. Bu, yılda 230 bin insanın emeği, iş gücü ve ekmeği anlamına geliyor. Laleyi ve diğer çiçekleri İstanbul'un caddelerine, meydanlarına, sahillerine dikerek hayatın içine soktuk. Dikilen laleleri koruyan, zarar vermeyen İstanbullulara teşekkür ediyorum" dedi.

Başkan Kadir Topbaş, konuşmasının ardından Lale Festivali kapsamında Taksim Meydanı'na kurulan çadırları gezerek aktiviteler hakkında bilgi aldı. Ebru sanatçısı Bora Özpeker ile birlikte ebru çalışması yapan Kadir Topbaş, yaptığı lale figürüyle büyük alkış topladı. Hollanda'nın ve Japonya'nın lale teması ile geleneksel sanatlarını sergilediği çadırları ve 3. Uluslararası Lale Festivali kapsamında açılan "En Güzel 100 Lale Fotoğraf Yarışması"nda ilk 100'e giren fotoğrafların bulunduğu sergi alanını da gezen Başkan Topbaş, vatandaşlarla da hatıra fotoğrafı çekirdi.

Festival etkinlikleri

Festivalde, 13 Nisan'a kadar sürecektir etkinlikler kapsamında, konserler, resim ve heykel sergileri, yarışmalar gibi çeşitli aktiviteler düzenlendi. Taksim Meydanı'nda festival boyunca her gün Türk Halk Müziği, Türk Sanat Müziği, pop müzik ve enstrümantal olmak üzere 4 farklı müzik grubu canlı performans sundu. Ayrıca, Emirgan Korusu Beyaz Köşk ve Sarı Köşk bahçeleri, Ortaköy Meydanı, Sultanahmet Meydanı, Bağdat Caddesi ve Göztepe Parkı olmak üzere 5 ayrı noktada, festival boyunca her gün farklı müzik gruplarının gösterileri yer aldı.

Topkapı Sarayı Müzesi 2. Avlu Revnakları'nda 7 Nisan Salı günü "Lale Yansımaları Sergisi", Emirgan Korusu Beyaz Köşk'te 13 Nisan Pazar günü "Laleler Heykel ve Tasarım Sergisi", Yıldız Sarayı Büyük Mabeyn'de 13 Nisan Pazar günü İsmail Acar'ın "Lale" temalı resim sergisi açıldı. "En Güzel 100 Lale Yarışması" ödül töreni de 10 Mayıs Cumartesi günü Emirgan Korusu'nda gerçekleştirilecek.

*Yine bezm-i çemene lâle fûrûzan geldi
Müjdeler gülşene kim vakt-i çerâğân geldi
Bülbül âşüftelenüp bezme gazelhan geldi,
Müjdeler gülşene kim vakt-i çerâğân geldi*

*Seyrolup raksı yine dilber-i mümtâzların
Yine eflâke çıkar nâleleri sâzların
Câna âteş birağur şu'lesi âvâzların
Müjdeler gülşene kim vakt-i çerâğân geldi*

Nedim

Yalova'ya 27 km uzakta, verimli topraklara sahip, sahil kenarında kurulmuş olan Altınova'nın tarihi eskilere dayanır. Gezip görülecek bir çok alanı bulunan ilçede farklı dönemlere ait hamamlar, su kemerleri, çeşmeler, kale gibi tarihi eserler bulunmaktadır. Birlik Dergisi olarak bu ilçeyi daha yakından tanımak ve yapılan çalışmalar hakkında bilgi edinmek için Altınova Belediye Başkanı Dr. Metin Oral ile kısa bir söyleşi yaptık.

Altınova ve yöresinde yaşam alanlarını genişletmek için hangi çalışmaları başlattınız?

Altınova'da yaşam alanlarını genişletmek için çocuk parkı ve etrafında ailelerinin de dinlenebileceği ve çocuklarına nezaret edebileceği çay bahçeleri yaptık. Bunun yanı sıra ilçe halkının düşün ve kültürel aktivitelerini gerçekleştirebilecekleri içinde tüm teknik donanımlara sahip bir Kültür Merkezi yapıldı. Aynı zamanda ilçe bayanlarının yararlanabileceği içinde tüm aletli jimnastiklerin bulunduğu bir fitness centre yapıldı. Şu anda da devam eden bir göl projemiz mevcut. Hersek Gölü ve çevresinin yaşam alanına açılması ve Altınova halkının denizle tanışabilmesi adına etrafında spor sahalarının ve dinlenme yerlerinin mevcut olduğu bir proje hazırlanmaktadır. Altınova'nın 1980'lerden önce bir köy durumunda olduğu düşünülürse

şu anda yapılan bu çalışmaların Altınova için çok büyük gelişmeler olduğunu rahatlıkla görebilirsiniz. Ayrıca Altınova'nın güneyinde bulunan orman alanımızı yürüyüş alanları, spor kompleksi, çay bahçesi ve restoranları bulunduran halka açık bir yer haline getirme projemiz mevcuttur.

Yalova ve çevresindeki insanlara bir ilçe olan Altınova ne verebilir?

Altınova meyve ve özellikle bahçe ve süs bitkileri konusunda Türkiye üretiminin %60'ını gerçekleştiren bir bölgedir. Ayrıca Altınova'nın tersane bölgesi olması nedeniyle sadece Yalova'nın değil, Türkiye'nin en önemli sanayilerinden biri olmasıyla dünyada ülkemiz bu sektörde çok iyi yerlere gelecektir.

Hersek Gölü'nde birçok kuş barınıyor ve siz belediye olarak bu gölü kiraladınız bu göle ait projelerden bahsedermisiniz?

Hersek Gölü'nde birçok kuş barınıyor. Göl konusundaki projelerimizde kuşlar bizim için özellikli bir yere sahip ki Hersek Gölü'ne anlam veren en önemli varlıklar kuşlarımız. Projelerimizde onların yaşam alanlarına müdahale etmeden gerçekleştirebileceğimiz çalışmalar mevcut. Hersek Gölü I. derecede doğal sit alanıdır. Göl çevresinde hazırlanan projede Çevre ve Orman Bakanlığı ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi ile ortaklaşa olarak çalışılıyor.

Kültürel mirasların gün yüzüne çıkarılması amacıyla belediye olarak hangi çalışmaları yapıyorsunuz?

Altınova birçok tarihi olayların yaşanmış olduğu bir bölge. Buradaki kültürel miraslar Altınova'nın bir nevi kimliği niteliğindedir. Bu yüzden de bundan önce Altınova'da ne gibi tarihsel olayların yaşanmış olduğunu araştırıyoruz ve bu kültürel mirasları ortaya çıkarmak için elimizden geleni yapıyoruz. Şu anda Osmanlı'nın Yalova'daki en eski eseri olan Hersek Camimiz restorasyonda. Hellenopolis kentinin kalıntılarını ortaya çıkarmak için kazı çalışmaları

yapılması düşünülüyor. Bunun yanında Tarihi Kentler Birliği'ne üyelik sürecini tamamlamak üzereyiz. Bu üyelikle birlikte tarihi mizi diğer kentlere tanıtmamız gibi bir imkanımız olacaktır.

Altyapı çalışmalarında Altınova'nın durumu nedir?

Altınova ilçe içerisinde kanalizasyon ana kollektör hattı ve parsel bazında hatlar tamamlanmış olup ev bağlantıları belediye tarafından yapılmıştır. Kollektör hatlarının yapımını iller bankası gerçekleştirmiştir. İlçemize bağlı 3 belde ile birlikte tüm hatlar arıtma tesisine gelmektedir. Arıtma tesisi 2005 yılında faaliyete geçmiştir. İlçemiz su ihtiyacı Yalova Yeşil Körfez su birliğine bağlı Gökçe Barajı'ndan gelen su ile 1000 tonluk depodan karşılanmaktadır.

İlçe içi su hatları yapılmış olup yaklaşık 60 km uzunluğunda içme suyu hattı mevcuttur.

Altınova Belediyesi olarak coğrafi konumdan kaynaklanan denize sahip olma avantajını nasıl kullanıyorsunuz?

Şu ana kadar bölgenin denize sahip olması gibi bir avantajı kullanamamakla beraber Hersek Gölü'nü kiralamamızla birlikte orada düşünmüş olduğumuz projeleri gerçekleştirebilirsek bu Altınova'nın denize sahip olması ile ilgili büyük bir avantajı haline dönüşecek. Aynı zamanda tersanelerle birlikte de bölgemiz daha avantajlı hale gelmiştir.

Altınova'nın sanayi yatırımlarını çekebilmek amacıyla belediye olarak ne gibi desteklerde bulunuyorsunuz?

Altınova'da sanayi yatırımı yapmak isteyen yatırımcılarımızla bire bir diyalog içindeyiz. Onların yaşadıkları problemleri değerlendiriyor ve belediye olarak onlara yardımcı olabileceğimiz konuların hepsi ile ilgili bilgilerimizi aktarıyoruz. Sanayinin yatırım yapması halkımız için istihdam demek ve Altınova'nın ekonomik durumunun güçlenmesi demek çünkü.

Siz Altınova gibi çok hızlı büyüyen ve gelişen bir ilçenin ihtiyaçlarını karşılayacak projeler geliştiriyorsunuz. Kendinize göre geliştirdiğiniz bir hizmet modeli var mı? Altınova'nın sizce en büyük avantajı nedir?

Bu hızlı büyüyen ve gelişen ilçenin ihtiyaçlarının karşılanması-na yönelik stratejik planlarımızı yaptık ve bu planlar doğrultusunda projelerimizi gerçekleştiriyoruz. İlçe olarak en büyük avantajımız coğrafi konumumuzdur.

Genel bütçe vergi gelirlerinden elde ettiğiniz pay dışındaki en önemli gelir kaynağınız nedir? (Emlak) vergisi ne kadar topluyorsunuz hedeflerinize ulaştınız mı?

Emlak vergisini toplama oranımız % 90 civarında. Bu bütçemizin yaklaşık %5 ini kapsamaktadır. Gelirlerimizi arttırmak için bölgemizdeki fırsatlardan yararlanıyoruz.

Marmara bölgesinde yakın gelecekte deprem bekleniyor bunun için ne tür hazırlıklar alıyorsunuz?

Kanunlar çerçevesinde alınması gereken tedbirler alınmaktadır. Aynı zamanda afet durumunda eğitilmiş acil müdahale ekiplerimiz ekipmanları ile hazır durumdadır. Afet durumu için çelik

**Altınova Belediye Başkanı
Dr. Metin Oral**

konstrüksiyon olan afet koordinasyon merkezimiz bulunmaktadır. Çadırlarımız ve sahra tipi yemekhanemiz bulunmaktadır.

AB ile ilgili ortak çalışmalarınız var mı?

AB ile ilgili ortak çalışmaları yapmayı çok istiyoruz ve bununla ilgili girişimlerde de bulunuyoruz. Fakat bölge olarak AB'nin projeleri genelde doğu bölgelerine yönelik olduğundan şu ana kadar gerçekleştirebildiğimiz bir projemiz olmadı.

Nasıl bir Altınova hayal ediyorsunuz?

Her şeyi ile kendisine yeten, ülke ekonomisine katkısı olan, sosyal ve kültürel alanları ile örnek teşkil eden, tarihi, sanayi ve çeşitli kültürleri doğasında buluşturarak kardeşliğin sağlandığı bir Altınova.

Marmara ve Boğazları Belediyeler Birliği'nin çalışmalarını nasıl buluyorsunuz. Sizce birlik kendisine düşen görevleri yerine getirebiliyor mu? Sizin birlikten beklentileriniz neler?

Birliğin çalışmaları şu an iyi gitmekte, kendisine düşen görevleri yerine getirmektedir. Özellikle düzenlenmiş olduğu eğitim seminerleri ile çalışanlarımızın gelişimine katkıda bulunmakta ve çeşitli belediyelerin çalışanlarını bir araya getirerek belediyelerdeki çalışmaların kritik edilmesine olanak sunmaktadır.

Yerelleşme ve Yerel Kalkınma

Küreselleşme - yerelleşme

20. Yüzyılın son çeyreğinden, özellikle de Berlin duvarının yıkıldığı ve soğuk savaşın sona erdiği 1989 yılından bu yana, dünya bir küreselleşme süreci yaşamaktadır. Ulaşım ve iletişim teknolojilerinin sunduğu imkânlarla, sadece geleneksel ulus devletler ve şirketler değil, bireyler de daha uzağa, daha ucuz ve daha hızlı ulaşabilmekte, dünyaya giderek ulaşılabilirlik açısından küçülen, ekonomik olarak büyüyen tek ve küreselleşmiş bir pazar haline gelmektedir.

Dünya sanayi toplumundan bilgi toplumuna, Fordist üretimden esnek üretime, ulus devletler dünyasından küreselleşmiş dünyaya, modernizmden post-modernizme önemli bir değişim ve dönüşüm yaşanmaktadır. Küreselleşen dünyada yerel'in yok olacağı düşünülmekteydi. Oysa küreselleşmenin yerel'i yok edici güçlü mekanizmalarına karşın, yerel'likler yok olmamış, yerel kendini yeniden üretime olanağı bulmuştur. Bilgi toplumunun kolaylaştırdığı esnek üretim biçimleri ve demokrasinin, farklılıkların korunması ve çeşitliliğin zenginlik olarak algılanması, yerel'in kendini yeniden üretmesine imkân sağlamıştır. (Tekeli, 2001)

Dünya ve toplumlar bir yandan küreselleşme yaşarken, aynı zamanda yerel farklılıkları öne çıkaran bir yerelleşme yaşama sürecine tanıklık etmektedir. Sanayi toplumunun yerel'i ulus devlet olurken, küreselleşen dünyanın yeni bir "yerel'i" ortaya çıkarmıştır. "Yerel" den neyi anlıyoruz? Yerel bir kent, metropol alan olabileceği gibi, bir havza veya bölge de olabilir.

Yerel'in farklı yaşam kültürü, kimliği, üretilen yerel bilgi ve deneyim, yerel'e üstünlük sağlamakta, onun yarışabilirliğini korumaktadır. Bu durum, üreten ve öğrenen yerel'i sosyal olgu olarak öne çıkarmaktadır (Tekeli, 2001). Bir toplulukta yaşayanların birlikte bir işi gerçekleştirme, yüz yüze ilişki içinde olma, yetersiz kalan klasik (hiyerarşik) tek aktörlü yönetim tarzından, çok aktörlü birlikte yönetmeyi (yönetişimi) başarmaları, yerel'e önemli üstünlükler sağlamaktadır. Yerel düzeyde kentlerin ve yerel toplulukların, merkezi yönetimin desteği yanında, kendi kaynaklarını, yerel bilgi ve deneyimlerini kullanarak, kalkınmaları/ gelişmeleri için yapacakları çok şey olduğu kabul edilmektedir.

"Sürdürülebilir Kalkınma" ve yeni planlama anlayışı

Birleşmiş Milletlerin 1972 STOCKHOLM İnsan Çevresi Konferansından sonra, 1987'de açıklanan "Ortak Geleceğimiz" Raporu'nda ve 1992 RİO Kalkınma ve Çevre Zirve'sinde, tartışılan ve benimsenen "Sürdürülebilir Kalkınma" kavramı, değişik ölçeklerdeki planlama ve yönetime yeni yaklaşımlar getirmiştir. Kalkınmayı salt ekonomik bir süreç olarak ele alan geleneksel anlayışların yerini, toplumların sosyal, siyasal, kültürel ve ekonomik gelişmelerini birlikte düşünen; kalkınma/gelişmeyi ekoloji ile birlikte ele alan; kalkınma ile doğal kaynaklar arasında sürdürülebilir bir denge kuran; bu günkü kuşakların ihtiyaçlarını karşılarken, gelecek kuşakların kendi ihtiyaçlarını karşılama hakkını göz ardı etmeyen bir anlayış almıştır.

"Sürdürülebilir Kalkınma" ile, topluluğun bütününe kalkınması ve gelişmesi hedeflenmelidir. Bu nedenle de ekonomik, sosyal ve çevresel sistemler entegre bir biçimde düşünülmelidir. Özellikle sosyal ve çevresel sürdürülebilirliğin, güçlü bir yerel yönetim ve sivil toplum desteği ile başarılacağı kabul edilmektedir.

Dünya küreselleşme ve yerelleşme süreçlerini yaşarken, planlamaya bakış açısı da değişmektedir. Türkiye'de 1960'larda başlatılan tek merkezden ve ulusal düzeyde, ekonomik kalkınma ve büyümeyi hedefleyen planlama anlayışının, mekandan kopuk olması, çeşitlilik ve farklılık içeren bölgeler ve yerel topluluklar için uygulanabilir olmaması, kalkınmanın sadece ekonomik boyutuna önem ve öncelik vermesi nedenleri ile yeterince başarılı olduğu söylenemez (ancak, 7. Beş Yıllık Kalkınma Planının "sürdürülebilir kalkınma" kavramına yer verdiğini burada belirtmek gerekir). Diğer yandan kentlerin sadece fiziki formlarına dönük klasik fiziki planlama (imar planlaması), kentin veya yerel topluluğun ekonomik sosyal ve çevresel (tarım topraklarının, su kaynaklarının ve çevrenin korunması gibi) sürdürülebilirliğine çözüm getirememiş, plansız ve sağlıklı kentleşmeyi önleyememiştir.

Stratejik planlama ve yerel yönetimler

Stratejik plan; belirli stratejik konulara odaklanan; çevre konusunda, fırsatlar ve tehditler açısından güçlü ve zayıf yönleri dikkate alan; dış trendleri, güçleri ve olası kaynakları irdeleyen; önemli kamu ve özel sektör aktörlerini belirleyen ve bir araya getiren; geniş kapsamlı ve değişik kademelerdeki kamu kuruluşlarını, ekonomik ve sivil toplum kuruluşlarını planlama sürecine katan; değişik kademelerdeki güç yapılarını dikkate alarak, uzun erimli vizyon ve stratejileri geliştiren; yeni yaklaşımları ve onları geleceğe taşıyan süreçleri ortaya koyan; kısa ve uzun dönemde, kararlara, eylemlere, sonuçlara ve uygulamalara odaklanan; kontrol, geri besleme ve revizyon süreçlerini içeren bir plandır. (Albrechts, 2005) Stratejik planlar, yerelliğin geleceğini etkileyen temel kararları, temel altyapı türlerini ve eksenlerini, örgütlenme biçimlerini ve uygulama kararlarının verilme süreçlerini içerecektir. (Tekeli, 2001)

Yerel veya bölgesel düzeyde kurumsal muhatabı olan bir stratejik planlama, yerel kaynakları harekete geçirici, ülke kalkınmasına katkıda bulunucu ve bölgeler arası gelişmişlik farklılıklarını azaltıcı bir rol oynayacaktır. Planı uygulamak durumunda olan yerel yönetimin halka yakın ve ihtiyaçlara cevap verici olması nedenleri ile, planın hazırlanması ve uygulanması aşamalarında, halkın, özel sektör temsilcilerinin ve sivil toplum kuruluşlarının katılımı, projelerin uygulanabilirliğini ve maliyetlerin

düşürülmesini sağlayacaktır. Nitekim yerel yönetim reformları çerçevesinde yeniden hazırlanan Belediye, Büyükşehir Belediyesi ve İl Özel İdarelerinin temel yasaları, nüfusu elli binin üstünde olan yerel yönetimlere, ilk yerel yönetim genel seçimlerinden sonra (31.12.2010 tarihine kadar) “Stratejik Plan” hazırlama görevini vermiştir.

Yerel yönetimlerce hazırlanacak Stratejik Planlar, kalkınma plan ve programları ile, varsa bölge planlarına uygun olacak, üniversitelerin, meslek odalarının ve sivil toplum kuruluşlarının katılımı ile hazırlanacaktır. Belediye Yasası ayrıca, kurulmasını istediği “Kent Konseyleri” ve belediye hizmetlerine gönüllü katılım düzenlemeleri ile, yönetime ve yerel hizmetlere halkın katılımını teşvik etmiş, sürdürülebilir kalkınma, çevreye duyarlılık, katılım ve yerinden yönetim ilkelerinin hayata geçirilmesine referansta bulunmuştur.

21. Yüzyılın Yerel Eylem Programı: Yerel Gündem 21

Birleşmiş Milletler RIO Çevre ve Kalkınma Zirvesinde (1992) kabul edilen, 21. Yüzyılın sürdürülebilir kalkınma için eylem planı olan “Gündem 21”, yerel yönetimlere, sürdürülebilir kalkınma konusunda önemli bir rol vermiştir. Çünkü, “Gündem 21”de karara bağlanan çok sayıda sorun ve çözümleri, yerel düzeydeki uygulamalarla yakından ilişkili olup, yerel yönetimlerin katılımı ve kendi aralarında işbirliği yapmaları, Gündem 21’in hedeflerine ulaşılmasında belirleyici olacaktır. Çünkü yerel yönetimler, ekonomik, sosyal ve çevresel altyapıyı kuran, işleten ve idame eden kuruluşlardır. Halka en yakın yönetimler olarak yerel yönetimler, sürdürülebilir kalkınmanın gerçekleştirilmesi için halkın bilgilendirilmesinde, yerel kaynakların harekete geçirilmesinde, yerel ihtiyaçlara cevap verilmesinde hayati rol oynamaktadırlar. Türkiye’de UNDP desteği ile, 50’nin üzerinde kent ve belediyede başlatılan “Yerel Gündem 21” programları başarılı olmuş ve RIO Zirvesinden 10 yıl sonra 2002 yılında düzenlenen JOHANNESBURG Zirvesinde, Türkiye’nin “Yerel Gündem 21” uygulamaları, bu alanda en başarılı örnekler olarak kabul edilmiştir.

Yerel kalkınma ama nasıl?

Yerel kalkınma için; yerelin yaratıcılığına, esnek üretim sistemlerine, sürekli değişen ve gelişen toplumsal ihtiyaçlara cevap verebilen, ekonomik, sosyal ve kültürel gelişmeyi ve kaynakların sürdürülebilir kullanımını amaçlayan, halkın katılımını sağlayan dinamik (stratejik) bir planlamaya ve yerel gelişmeye uygun bir kurumsal yapıya (yeniden yapılanan yerel yönetimlere) ihtiyaç duyulmaktadır. Yerel zenginliklerin yerel kurumlar, girişimciler ve sivil toplum örgütleri ile güçlenmesi, küresel düzlemde de yerel aktörleri daha dinamik hale getirecektir.

Merkezi planlamaya geçildiği 1960’lı yıllardan bu yana, yukarıdan aşağıya, planlı kalkınma (ekonomik plan), istenen düzeylerde başarılı olamıştır. Küreselle yerelin kesişme noktası olan kentler ve yerel topluluklar için aşağıdan yukarı kalkınma/gelişme modelleri uygulama zamanı gelmiş ve geçmektedir. Bu yaklaşımda önemli bir nokta ise, ulusal kalkınma hedefleri ile yerel gelişme modelleri arasında, özellikle sürdürülebilir çevre açısından uyum sağlayacak olan bölge veya havza stratejik planlarının hazırlanmasıdır. Avrupa Birliği (AB) bütçesinin önemli bir bölümünü, bölgesel gelişmeye, bölgeler arası gelişmişlik farkının giderilmesine ayırmaktadır. AB’nin bölgesel politikaları, “dayanışma” ve “uyum” ilkelerine dayanmaktadır.

Yerel düzeyde ortaya konacak kalkınma/gelişme modelleri, özellikle, yerel ölçekte ekonomik, sosyal ve kültürel gelişmenin sağlanmasını, doğal kaynakların ve kültür değerlerinin korunması ve geliştirilmesini amaçlamaktadır. Bu yaklaşımda yönlendirici, sadece mekânsal düzenlemeyi amaçlayan klasik imar planlaması değil, kaynakların sürdürülebilir kullanımını

gerçekleştirecek olan stratejik plan olacaktır. Kent yönetimlerinin uygulamaya koyacağı stratejik plan, kentin ve yerel topluluğun sosyal, ekonomik ve fiziksel gelişimini sürdürülebilir kılmayı hedeflemektedir.

Yukarıdaki yaklaşımlar ışığında geliştirilecek bir yerel kalkınma modelinde; yerel kalkınma programlarının uygulanacağı yerel düzeyde yetkili olan yerel yönetim (belediye, Büyükşehir Belediyesi, İl Özel İdaresi, Köy, Yerel Yönetim Birliği) ana aktör olacak, yasal ve kurumsal sorumluluğu üstlenecektir. İlgili yerel yönetim, kaynakların sürdürülebilir kullanımını amaçlayan ve diğer aktörlerin katılımı ile hazırlanmış olan stratejik planının hedeflerini gerçekleştirmek amacı ile ve “yönetişim” anlayışı ile diğer yerel aktörlerin katılımını sağlayacaktır. Ana aktör olan yerel yönetim kuruluşu, diğer aktörler olarak; yerel düzeyde görev yapan merkezi idare kuruluşlarını, özel sektör temsilcilerini, plan ve projelerden doğrudan etkilenecek olan “çıkart gruplarını”, sivil toplum kuruluşlarını, ilgili yurtaşları, planlama, projelendirme ve uygulama süreçlerine katacaktır. Diğer yerel aktörlerin katılımını sağlamak için, yasal olarak yetkili olduğu, kent konseyi, gönüllü kuruluşların hizmetlere katılımı, katılımcı planlama gibi mekanizmalardan yararlanacaktır.

Yerel kaynakların harekete geçirilmesi, yerel düzeyde ekonomik, sosyal ve çevresel sürdürülebilirliğin sağlanması, yerel yönetimin/yönetimlerin koordinasyonunda, tüm aktörlerin mutabakatına dayanan tabandan tavana bir kalkınma/gelişme anlayışı ile mümkün olabilecektir.

Yararlanılan kaynaklar:

- İlhan Tekeli, Geleceği Planlamak, TMMOB-Şehir Plancıları Odası, 2001, Ankara
- Albrechts Louis, Planlamada Yeni Politikalar ve Stratejiler, İTÜ Mimarlık-TMMOB, 2005, İstanbul
- Friedman Thomas, Küreselleşmenin Geleceği, Boyner Yayınları, 1999 İstanbul

Vicdanımızı Gözlerimize Takıp Mısır Medeniyetine Yelken Açtık

Geçtiğimiz Ocak ayının son haftası Birliğimizce Mısır'a teknik inceleme ve resmi temas programı gerçekleşti. Resmi temas kapsamında Kültürel Mirasın Korunması, Nehir Taşımacılığı ve Turizm Yönetimi konularında ilgili bilgiler edinildi. Kahire'de başlayan yolculuğumuz, güneyde Aswan, Kom Ombo, Edfu, Luksor şehirleri ile Nil kıyılarında seyrederken Kızıldeniz kıyısındaki bir turizm kenti Hurgada'dan sonra Kahire'de nihayete erdi. Birliğimizi temsil kapsamındaki katılımcılar ile hep birlikte hem tanışma ve kaynaşma hem de birlikte farklı deneyim ve görgüler edinme fırsatı ve mutluluğunu yaşadık. Bu geziden zihnimiz ve gönülümüzde kalanları bu platformda sizlerle paylaşmak ve bir gezi notu olarak kaleme almak bir sorumluluk olarak doğdu.

Mısır gezisinden geriye kalan simge ve imgeler; Nil ve Kızıldeniz, Piramitler, Sfenks, Tapınak mimarisi ve dev sütunlar, Güneş Tanrısı Ra, mumyalar, Fatimi mezarları, kiliseler, Memlûk camileri, Osmanlı camileri, Nil kıyısı tepeden seyreden gökdelen oteller, kamu binaları, salaş kafeler veya kahveler, çatısız ve boyasız evler, Aswan barajı, anıtlar vb. çoğaltılabilir.

Mısır'da, ekonomik kalkınma açısından ülkemizin 30-40 yıl gerisine giderek adeta zamanda bir yolculuk yaşadık.

Mısır'a tarihten ve toplumdan önce kimliğini sunan Nil nehri. Herodot Tarih'inde Mısır'ı nehrin armağanı olarak niteler, ne kadar doğru bir tespit olduğunu anlıyoruz. Mısır Nil ile var olmuş, onunla varlık kazanmış. Nil, dünyanın en uzun nehri olarak tanınıyor. Haritada izlenilen şekliyle güneyden doğar ve S kavsi yaparak ve kuzeyde delta vererek Akdeniz'e dökülür. Nil nehri güneşin altında adeta sonsuzluk içinde akar ve kaybolur. Böylece güneş ve Nil Mısır medeniyeti ve mimarlığına hükmeden iki dikey eksen oluşturur.

Firavunların Ülkesi: Piramitler, Obeliskler, Tapınaklar ve Kral Mezarları

Uzun yıllar firavunlar hüküm sürmüş bu topraklarda. Sık sık taşkınlık yapan Nil'in gözlemlenmesi, suyun yönetimi ve denetimi merkezi bir yönetimi ve akılcı bir bürokrasiyi gerekli kılmış. Güneş tanrısının oğlu olarak kabul edilen Firavunun ölümünden sonra yerine oğlu tahta geçmiş ve firavunun ruhu gökyüzündeki kayığının içindeki Ra ile bütünleşerek sonsuzluğa kavuştuğuna inanılmış. Genişleyen ölçek yönetimi firavunun bölgesel yönetimlere daha çok yetki vermesini gerekli kılmış ve merkezi iktidarın parçalanması ile eski krallık yıkılmış. Geçiş döneminin ardından Orta Krallık dönemi (MÖ 2052-1786) merkezi iktidar tekrar yapılmış. Eski Krallık döneminde firavunun tartışılmaz ve mutlak yetkisinin yerini zamanla bürokrasiyi iyi bir şekilde işleten Amon rahiplerinin artan etkisi almış. İkinci ara dönem sonrası güçlü merkezi yönetimin dönüşüyle sınırlar, güneyde Nubia (Sudan) kuzeyde Filistin'den Mezopotamya'ya kadar genişleyen arası bu dönem Yeni Krallık (MÖ 1575-1087) olarak anılmış. Bu dönemin önemli yöneticileri III. Thutmosis ve Firavun olarak yöneticilik yapan tek kadın Hatsepsut bilinmekte. Bu dönemin diğer önemli yanı Amenhotep'in dinsel, yönetsel ve sanatsal alandaki köklü reformlardır. Bu

reformlar hâkimiyetin sürdürülmesine yetmemiş Tutankamon'un 18 yaşında beklenmeyen ölümü ile yarım kalmıştır. Bu erken ölüme hazırlıksız oluşla krallar vadisine gömülen Firavun ardında büyük bir servet bırakmış. 1922'de arkeolog Howard Carter tarafından bulununcaya kadar korunabilen bu mezardan çıkarılan 2000 parça özel ve nadide eşya bugün ulusal müzede sergilenmektedir. Müze ziyareti sırasında izlenen değerli eşyanın çokluğu Firavunların gösterişli ve görkemli yaşantılarının soğukluğunu ve şaşırtıcı görkemini dışa vuruyor. Diğer firavunların hazineleri ne kadardı sorusunu sormadan edemedik.

II. Ramses dönemi (MÖ 1304–1237) Mısır silueti onun inşa ettirdiği tapınaklarla bezenmiş. Öylesine bir kudret kazanmış ki kendisinden sonra gelen dokuz firavun onun adını taşımayı tercih etmiş. MÖ 1000–525 arasında firavunların egemenliğinin sona erdiği biliniyor. Edfu, Luksor, Kom Ombo ve Karnak tapınakları kutsal güneş tanrısına adanmış, dev sütunları ile etkisini hissettiriyor. Karnak tapınağı obeliskleri ile diğerlerinden ayrılıyor. Kadeş Savaşı bu tapınağın ve Luksor tapınağının duvarlarına resmedilmiş.

Mısır'da firavunlar dönemi tüm ağırlığıyla görüldüyor ve hissediliyor. Kutup yıldızı ve güneşin dikey eksenine kusursuzca hizalanmış Giza'da firavun mezarları olan piramitler, dünyanın yedi harikasından biri olarak kabul edilmektedir. Giza bölgesinde 104 tane piramit bulunmakta. Sfenks granit taşından, Keops'un tam ortasına gelecek şekilde ve onu korumak amaçlı yapılmış. Firavun'un sadece doğduğu ve tahta çıktığı gün güneş ışığı gelecek şekildeki düzenleme bizi şaşkınlığa uğratıyor. Piramitler dede-baba-oğul ekseninde büyüğe saygıyı yüceltmek amacıyla büyüklükleri belirlenmiş. Piramitler çok görkemli, etkileyici ancak etrafları oldukça kirli. Mısırlıların niyeti sadece buradan para kazanmak gibi görünüyor. Bu yapıtları doğru olarak okuyamadıkları anlaşılıyor. Piramitlerle iki özellik açığa çıkıyor. Geometrik kesinlik ve yalınlık, güç ve ihtişam, ardından yanıtsız kalmış ölüm sorusu. Ellerinde hayat anahtarları öylece bekliyorlar ilahi kudretin önünde. Her şey fanidir diye fısıldıyor kulaklarımıza Firavunların ülkesi. Piramitlerin üzerinde şeffaf tüyler gibi uçuşuyor köle emekleri. Herhangi bir Firavun heykelinin karşısına dikilip, reel düzlemdeki başarısını ve liderliğini hak ettiği yere koyarak, ona acıma bakıyoruz. Sonsuzluğa taşınmak isterken kendisini ve yaşadığı toplumsal serüveni hissedemezdi ki sıradan insanın yüreğindeki anlamı ve gizi, ferdiyetin yüceliğini. Endülsü mutasavvıftan okuyunca öğreniyoruz, son elçinin güzellik sevgisi ile birlikte getirdiği hediye, henüz takdir edilmemiş yeryüzüne.

Piramitlerin görkemine zıtlık teşkil eden tuğla evlerin devletin çok yüksek olarak belirlediği vergi oranı yüzünden çatısız ve boyasız olarak adeta çıplak durup beklemeleri, kadim Mısır kentlerinin estetiğine gölge düşürüyor. Firavunların yaşadığı ve bugüne iz bıraktığı izler taş gibi ağırlığınca hissettiriyor kendini.

Bu topraklar MÖ 525'ler itibarıyla Perslerin yönetimine girmiş. MÖ 332–30 İskender'in egemenliği ile yaşanan Helenistik dönemde, İskenderiye kurulmuş. Büyük krallık Roma'nın koruduğu bir ülke konumunda ve MS 395'e kadar Roma yönetiminde kalmış. Bu dönemde Hristiyanlığın yayılışı Azizlerin etrafında toplanan inananlar ile mücadele alanına sahnedir Mısır ve nadide tapınakları. Tapınakların içinden kilisenin doğuşuna şahit olduk Mısır'da. İnanmış ilk Hristiyanların halkın giremediği tapınaklara sığınarak korunduklarını, yaktıkları ateşin isinin taş tavanlara geçerek bugüne taşındığı koyu gölgelerden okuduk ve onlara derinden saygı duyduk. MS 395–642 Bizans yönetimine geçen Mısır'da kültürel biçimlerin üretici gücü Hristiyan dini olmuş.

MS 642–1805 Arapların fethi ile Halife Hz. Ömer zamanında İskenderiye'nin alınması, Fustat kalesinin (Eski Kahire) kurulması

ile Mısır İslam dinini bağrında yüceltir. 7. ve 8. yüzyıl Emeviler ve Abbasiler hüküm sürmüş Mısır'da. 9. yüzyıl. Tolunoğulları'nın ev sahipliğini Tolunoğlu Camiinden okuyoruz. MS 935–969 İhsidiler, MS 969–1171 Fatimiler Fustat'ın yanında el-Kahire'yi (Muzaffer) yeni Kahire'yi kurmuşlar. Bu dönemin Kahire'deki anıt yapısı el- Ezher Camii olarak izlenir. MS 1171–1250 Eyyubiler dönemi ve Selahattin Eyyubi hancdanlığı kurmuş. 1187 de Kudüs krallığına darbe indirmiş. Kahire'de medfun Selahattin Eyyubi'yi kabri başında ziyaret ettik. MS 1250–1517 Memlükler dönemi anıt eserler Kalavun Camii (13. yy) Sultan Hasan Camii ve Medresesi. (14.yy) MS 1517–1805 Osmanlılar. Yavuz Sultan Selim Han'ın Mısır ve Ridaniye seferleri ile Osmanlı hüküm sürmüş bu topraklarda. MS 1805–1952 karmaşıklık ve Mehmet Ali Paşa ve ailesinin dış destekli yönetimi izleniyor. Bu dönem Mehmet Ali Paşa Camii ile Kahire silüetinde izleniyor.

Nasır dönemi 1953'te cumhuriyetin ilan edilmiş ve ekonomik anlamda Arap dünyası dayanışması çabası sarf edilmiş. Bu dönemi Rusların desteği ile inşa edilen Aswan Barajı ve anıtı izledik. 1972'de gerçekleşen referandumla Arap Cumhuriyeti Anayasası kabul edilmiş ve bugüne yol alınmış.

Kent yaşamından seyir

Mısır kentlerinde, geniş tutulan refüjlerin ortak alan, park, mesire yeri gibi kullanılması oldukça dikkat çekici. Mısır kentlerinde kültür yaşamının dinamiği, kulüpler ve kahveler olarak izleniyor. Gelir düzeyi ile belirlenen sosyal statü benzerliği ile üye olunan kulüpler ile evlilik ve akrabalık vb. sosyal süreçler sürdürülüyor.

Renkler, taş ve kumun doğal renginin hâkim karakteri etrafında sıralanı-

Yerel siyasetin ruhu ve medeniyetimiz

Bu gezi programlarının ortak güzelliği farklılığı buluşturması ve bir araya getirmesi. Fatih Belediyesi Meclis Üyesi Antranik Yontan, Sarıyer Belediyesi Meclis Üyesi Hamza Gökçek, Beykoz Belediyesi Teftiş Kurulu Başkanı Halil İbrahim Uludağ ve söze musiki katan bir hatip olarak Biga Belediye Başkanı Mehmet Özkan'ı tanıdık, her biri ne güzel insanlar. Sözleri, yürekleri, her biri

kendisi olarak farklılık kazanmışlar, hizmet ediyorlar insanımıza. Onlarla bir dikdörtgenin değil, yuvarlak çizen bir çizginin üzerinde el ele, gönül gönüle seyrettik Mısır'ı ve adeta bir umut doğdu bizim medeniyetimizden. Büyüyen bir halka olarak bizler aynı şeye, aynı toprağa aidiz hep birlikte ve derinden hissettik oralarda.

Peki, her şey mükemmel hiçbir şey eksik değil miydi Mısır gezisinde? Bir somut bir soyut ne eksikti? Koptik kiliselerini merak ettik aklımızda kaldı doğrusu. Bir de birazcık hoggörülmüş mü eksikti acaba diye sormadan edemedik kendimize. Ve bir dua ile ayrıldık Nil'in öz evladı ülkeden.

*Bizi insanlığa hizmetle onurlandır
Gönüllerimizi bu hazla tatlandır.*

yor. Kokulardan lotus çiçeği esansını ve çeşitli tütülleri dumanı ile çekiyoruz içimize ve belleğimize taşıyoruz Mısır hatırası olarak. Tatlara gelince baharatlar ve tropik meyveler yaygın biçimde göz önünde kentin kültürüne katılıyor. İlginç tatlıları tanıyoruz. Müzik ritmik, karmaşık, çölün ve Nil'in dinginliğinden kopuk onların aksi bir tür meydan okuma müziği olarak kendini duyuruyor bizlere, zorluklara ve belki de kadere. Mimari, doğal korumaya terkedilmiş eski, kamu binalarında güzel görünen modern sentezler izleniyor. Dış İlişkiler Bakanlığı binası buna bir örnek oluşturmakta. Kızıldeniz kıyılarında iddialı bir biçimde post modern mimariye örnek oluşturan yatay eksenli, Nil'e adeta dantela veren etkisi ile otel yapıları görülmeye değer. Bu anlamda Nil rant ikram ediyor kendi insanından çok küresel sermayeye ve yabancı turistlere. Kahire'nin modern yüzü Nil'in etrafında dik ayak kesilmiş modern hanlar ve kervansaraylar olan gökdelen oteller kibirlice ve tepeden bakışla tüketiyorlar hayatın kaynağı Nil'i. Kent kültürü başka başka. Kahire'de, Aswan'da, Kom Ombo, Edfu, Luksor'da, Hurgada'da. Turizm potansiyeli zenginleştirmiş Kızıldeniz kıyılarını. Nil ise tarımsal üretimin geçerliliğine paralel güç kaybetmiş yenedünya düzeninde. Mısır insanı sıcakkanlı ve hareketli, kent yaşamı iklimin etkisi ve marifeti ile gece de sürdürülüyor. Gece yaşayan kentlerde insanlar iç içe birbirleriyle. Pazarlık edebi geliştirmemişler belki ama ne kadar ilginç ki tok gözleri.

Ali Fuat Başgil Sempozyumu'na büyük ilgi

Kocaeli Ali Fuat Başgil Sosyal Bilimler Lisesi tarafından düzenlenen I. Ord. Prof. Dr. Ali Fuat Başgil Sempozyumu 17 Nisan 2008 tarihinde okulun konferans salonunda yapıldı.

Büyük bir ilgiyle takip edilen sempozyumda Ali Fuat Başgil her yönüyle tanıtıldı, hayatı, eserleri ve demokrasi mücadelesi konuşuldu. Oturum başkanlığını Edebiyatçı- Yazar Mehmet Nuri Yardım'ın yaptığı sempozyumu eğitimci-yazar Meryem Gündoğdu sundu.

Sempozyuma katılan ve büyük bir ilgiyle takip eden Kocaeli Büyükşehir Belediye Başkan Vekili İlyas Şeker, Büyükşehir Belediyesi olarak okulların her zaman yanında olduklarını ve eğitime her türlü desteği verdiklerini yaptıkları çalışmalardan örnekler vererek anlattı.

Oturum başkanı Mehmet Nuri Yardım, Ali Fuat Başgil'in hayatı boyunca bilimin haysiyetini ve şahsî vakarını korumasını bildiğini, Türk milletinin

yetistirdiği çok kıymetli bir âlim olan Başgil Hoca'nın tanınmasının gerekliliğini anlattıktan sonra böyle önemli bir sempozyumu düzenleyen okul yöneticilerine teşekkür etti.

Sempozyumda ayrıca, Ali Fuat Başgil'in akrabası olan Niyazi Kutan, Başgil'in hayatı, öğrenimin safhaları ve eserleri hakkında bilgiler verdi. Daha sonra söz alan Mehmed Niyazi, Ali Fuat Başgil'in ilkeli ve karakterli bir ilim adamı olduğunu, ülkemiz insanlarına hem yazdıkları hem de yaşadıklarıyla örnek olduğunu ve ülkemizde hukuk ilkelerinin yerleşmesinde büyük katkıları olduğunu örnekleriyle anlattı.

Sempozyum sonunda, Ali Fuat Başgil'in çerçevesi iki resmi Niyazi Kutan tarafından okula hediye edildi.

Ord. Prof. Dr. Ali Fuat Başgil

Vefatının 35. Yılında Edebiyat Ve Fikir Adamı Kemal Tahir

İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kültürel ve Sosyal İşler Daire Başkanlığı Kültür Müdürlüğü'nce düzenlenip, Kültür A.Ş tarafından organizasyonu yapılan "Vefatının 35. Yılında Edebiyat ve Fikir Adamı Kemal Tahir" programı, Tarık Zafer Tunaya Kültür Merkezi'nde gerçekleştirildi..

Eserlerinde ele aldığı toplum ve tarih tezleri, edebiyat ve fikir dünyasında geniş yankılar uyandırıp tartışmalara yol açan Kemal Tahir, vefatının 35. yılı münasebetiyle 19 Nisan 2008 Cumartesi günü, saat 14.00'de özel bir etkinlikle anıldı. Prof. Dr. Kurtuluş Kayalı, Hulki Aktunç, Cengiz Yazoğlu ve Prof. Dr. Hüsamettin Arslan'ın katıldığı toplantının öncesinde, Kemal Tahir'in hayatından kesitlerin sunulduğu bir belgesel gösterimi yapıldı. Kemal Tahir Vakfı'nda muhafaza edilen kitap, kişisel eşyalar, fotoğraf ve özel koleksiyon sergisi de aynı gün Tarık Zafer Tunaya Kültür Merkezi'nde görülebilir.

Vefatının 35. Yılında
Edebiyat ve Fikir Adamı
Kemal Tahir
19 Nisan Cumartesi
Saat: 14.00
Sergi
Belgesel Film Gösterimi
Açıkoturum
Prof. Dr. Kurtuluş Kayalı
Hulki Aktunç
Cengiz Yazoğlu
Prof. Dr. Hüsamettin
Arslan
Yer: Tarık Zafer Tunaya
Kültür Merkezi
KÜLTÜREL VE SOSYAL İŞLER DAİRE BAŞKANLIĞI - KÜLTÜR MÜDÜRLÜĞÜ
İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

Tarihçi İlber Ortaylı ve Ressam Devrim Erbil Balıkesir’de

Düzenlediği kültür-sanat programları ile dikkat çeken Balıkesir Belediyesi, Mart ayında ünlü edebiyatçılarımızdan şair Hilmi Yavuz’dan sonra Nisan ayında Prof. Dr. İlber Ortaylı’yı ağırladı. 05 ve 19 Nisan tarihlerinde gerçekleştirilen Tarih Sohbetleri’nde, Anadolu’nun Türkleşmesi ile Anadolu’daki Türk Kültürü’nün oluşum süreçlerini anlatan Ortaylı, 3 Mayıs’ta yapılan son programda ise Mevlana’nın bu süreçlere olan etkilerine değindi.

Bu arada Balıkesir Belediyesi’nin, ünlü ressamlarımızdan Prof. Devrim Erbil adına kurduğu Çağdaş Sanatlar Müzesi, önemli bir sergiye ev sahipliği yaptı. Ülkemizin önde gelen Hat, Tezhib, Ebru ve Minyatür sanatçılarının eserlerinin yer aldığı “Geleneksel Türk Sanatçıları El Sanatları Sergisi” 18 Nisan günü açıldı. 15 Mayıs’a kadar açık kalacak

olan sergide, Abdullah Taşçı, Ahmet Çoktan, Ali Toy, Cevat Kuran, Davut Bektaş, Erol Balcı, Ferhat Kurlu, Mahmut Peşteli, Mehmet Memiş, Orhan Dağlı, Savaş Çevik, Uğur İnan ve Yılmaz Eneş’in eserleri yer alıyor.

Prof. Dr. İlber Ortaylı

İSÖM Gösteri Sanatları Topluluğu’ndan 23 Nisan Gösterisi

Türkiye’de büyük coşkuyla kutlanan 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı’nda engelli çocuklar, yaptıkları gösterilerle ayakta alkışlandılar. İstanbul Büyükşehir Belediyesi Özürlüler Müdürlüğü (İSÖM), İstanbul’da yaşayan engelli çocuklar ve aileleri için Harbiye Cemil Topuzlu Açıkhava Tiyatrosu’nda bir program düzenledi. Yaklaşık 3 bin kişinin katıldığı programda sahne alan İSÖM Zihinsel Özürlüler Gösteri Sanatları Topluluğu’nun gösterisi büyük alkış aldı. Gerekli eğitim verildiği takdirde her engellinin bir şeyleri başarabileceğinin ispatı olan gösterilerde engelli çocuklar, mehter, halk oyunu, şarkı ve türküleriyle 23 Nisan’ı doyusya kutladılar.

Topkapı Sarayı Müzesi Has Ahırlar'da Surre-i Hümayun Sergisi

Surre-i Humayun'lar gün yüzüne çıktı

İstanbul Büyük Şehir Belediyesi (İBB) Kültür A.Ş. ile Topkapı Sarayı Müzesi'nin organizasyonu-yla "Surre-i Humayun" başlıklı sergi, Topkapı Sarayı Has Ahırlar Bölümü'nde açıldı. İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Kadir Topbaş'ın da katıldığı törenle açılan sergi 16 Nisan-25 Mayıs 2008 tarihleri arasında gezilebilecek.

Mukaddes yerlerin ve Hac yollarının emniyetini sağlamayı kutsal görev olarak üstlenen Halife/Sultanlar tarafından Mekke ve Medine halkı ile Mekke Şeriflerine gönderilen "Surre"ler (para veya değerli eşya), 5 asır sonra Topkapı Sarayı'ndaki sergiyle gün yüzüne çıktı.

Abbasiler döneminde başlayan ve Yavuz Sultan Selim'in Mısır'ı fethinin ardından surre ve surre alayı geleneksel hale geldi. Padişah'ın da katıldığı törenlerle Topkapı Sarayı'ndan yola çıkan surre alayları, Haremeyn halkına gönderilen paraların dışında, nadir bulunan kıymetli halılar, seccadeler, murassa avizeler, şamdanlar, paha biçilmez Mushaf-ı Şerif'ler, örtüler, elbiseler ve pek çok kıymetli eşya gönderilirdi.

Birinci Dünya Savaşı sırasında Haremeyn toprakları Osmanlı Devleti'nden ayrılırken, Medine Müdafii Fahreddin Paşa, yüzyıllarca Medine'ye gönderilmiş kıymetli hediyelerin İngilizler'in eline geçmemesi için fetva alarak bu eşyaları Ravza-i Mutahhara'da bir deftere kaydettirerek Topkapı Sarayı'na göndermiştir. Topkapı Sarayı Müzesi koleksiyonlarına giren bu eserler, "Surre-i Humayun" konulu sergiyle 5 asır sonra ilk kez bir arada sergilenmeye başlandı.

Başkan Topbaş'a mahmelin replikası hediye edildi.

Sergi İBB Başkanı Kadir Topbaş'ın da katıldığı törenle açıldı.

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Kadir Topbaş, tüm İstanbullular'ı, Surre Alayı'nın, muhteşem, hassasiyetle hazırlanmış, mukaddes topraklara derin bir saygıyı yansıtan heyecan verici koleksiyonunu görmeye davet etti.

Kadir Topbaş'a ayrıca Surre Alayı'nın önünde giden devenin üzerine konulan ve "mahmel" denilen çadır örtünün ön yüzünün replikası, sergiyi hazırlayan sanatçı Bahadır Taşkın tarafından hediye edildi.

Topkapı Has Ahırlar Bölümü'nde gerçekleştirilen açılışa İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Kadir Topbaş'ın yanı sıra, Topkapı Sarayı Müzesi Başkanı Prof. Dr. İlber Ortaylı, Kültür AŞ Genel Müdürü Nevzat Bayhan, İstanbul Müftüsü Mustafa Çağrıcı ve birçok davetli katıldı. Açılışta ayrıca müzik dinletisi de gerçekleştirildi.

Sergilenen
kıymetli eserlerden bir parça

Bölgeler Komitesi Türkiye Çalışma Grubu Toplantısı İstanbul'da Gerçekleştirildi

Bölgeler Komitesi (1) Türkiye Çalışma Grubu Toplantısı (2) (BK TÇG) 3-4 Nisan 2008 tarihlerinde Lütfi Kırdar Kongre ve Sergi Sarayında gerçekleştirildi. 3 Nisan'daki Türkiye Çalışma Grubu Toplantısını, 4 Nisan'da gerçekleştirilen "Türkiye'de yerel ve bölgesel seviyede AB fonları yönetimi ve kapasite geliştirilmesi" konulu seminer takip etti.

Türkiye Çalışma Grubu'nun 4. mutakat toplantısı, İstanbul Büyükşehir Belediyesi ve Marmara ve Boğazları belediyeler Birliği Başkanı Kadir Topbaş'ın daveti üzerine İstanbul'da yapıldı. MBB, toplantının organizasyonuna önemli katkılarda bulundu.

Toplantı, Çalışma Grubu Başkanı Karl-Heinz Klär'in açılış konuşması ile başladı. Klär Türkiye ile ilişkilere verdikleri önemden bahsetti ve daha önceki toplantılarda olduğu gibi Türkiye ve Bölgeler Komitesi arasında bir Ortak İstişare Kurulu'nun kurulmasının gerekliliğini hatırlattı. Klär'den sonra karşılama konuşmasını yapmak için kürsüye çıkan İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Kadir Topbaş, konukları İstanbul gibi eşsiz bir şehirde ağırlamaktan duyduğu memnuniyeti dile getirdi ve TÇG'nin yerel

yönetimler açısından önemini vurguladı. Topbaş'tan sonra söz alan Dışişleri Bakanlığı Avrupa Birliği Genel Müdür Yardımcısı Emre Yunt, AB – Türkiye ilişkilerinin genel bir değerlendirmesini yaptıktan sonra Dışişleri Bakanlığı'nın TÇG'nin etkinliğine verdiği önemi vurguladı.

Daha sonra kürsüye gelen Türk ve Avrupalı temsilciler, AB sürecinde yerel yönetimlerin oynamaları gereken rolden, yerinden yönetimin (desantralizasyon) ve yerel yönetimlerin demokratikleşmeye olan katkısından ve onların güçlendirilmesinden, yerel yönetimlerin iş yüklerine uygun gelir elde etmelerinin öneminden bahsettiler.

4 Nisan'da gerçekleştirilen "Türkiye'de yerel ve bölgesel seviyede AB fonları yönetimi ve kapasite geliştirilmesi" konulu seminerde Türk belediye başkanları gerçekleştirdikleri AB projelerden ve bu projelerin gerçekleştirilme sürecinde karşılaştıkları zorluklardan bahsettiler. Merkezi Yönetim temsilcileri gerçekleştirilen projelerin toplam büyüklükleri ve bu sayıyı artırmak için yapılması gerekenleri konusunda katılımcıları bilgilendirirken, Avrupa

Komisyonu temsilcileri ise projeler için ayrılan kaynakları ve bunlara nasıl başvurulabileceğini anlattılar ve Türkiye'nin genel durumu hakkındaki değerlendirmelerini dile getirdiler.

MBB Başkan Vekili ve Zeytinburnu Belediye Başkanı Murat Aydın toplantıda yapılan çalışmalarını anlattı

MBB'den toplantıya geniş katılım

Marmara ve Boğazları Belediyeler Birliği, Türkiye Çalışma Grubu toplantısında büyük bir ekip ile temsil edildi. MBB Başkanı Kadir Topbaş'ın yanı sıra Zeytinburnu Belediye Başkanı ve MBB Başkan Vekili Murat Aydın, Tekirdağ/Hayrabolu Belediye Başkanı ve MBB Meclisi Uluslararası İlişkiler ve AB'ye Uyum Komisyonu Başkanı Şener Çelikay, Bursa/Yıldırım Belediye Başkanı ve MBB Encümen Üyesi Özgen Keskin, Bursa/Nilüfer Belediye Başkanı ve MBB Encümen Üyesi Mustafa Bozbey ile MBB Genel Sekreteri Doç. Dr. Recep Bozlağan toplantıya konuşmacı olarak katıldılar. MBB temsilcileri, AB sürecinde yerel yönetimlerin üstlenmeleri gereken rolden, belediye birlikleri ve Türkiye'deki AB kurumlarının temsilcilikleri ile koordinasyonun artması gerektiğinden, belediye çalışanlarına teorik ve pratik proje yazma ve yürütme eğitimlerinin verilmesinin öneminden, proje ortaklığı için yabancı belediye bulmalarına yardımcı olacak bilgi ve koordinasyon ağlarının oluşturulmasının gerekliliğinden bahsettiler. Ayrıca Murat Aydın Ortak İstişare Kurulunun kurulmasını öneminden ve belediye birliklerinin yurt dışında irtibat ofisi açmalarının önündeki yasal engellerin kaldırılması gerektiğinden bahsederken, Şener Çelikay MBB'nin AB ve uluslararası ilişkiler alanında kat ettiği mesafeyi dile getirdi. Özgen Keskin, Yıldırım Belediyesi'nde gerçekleştirdikleri projeleri anlattıktan sonra AB projesi yazma sürecinde bürokrasinin çok yoğun olduğunu ve bu konuda destek verme vaadiyle gelen danışmanlık şirketleri-

nin bazılarının güvenilir olmadığını anlattı. Mustafa Bozbey, Nilüfer Belediyesi'nde gerçekleştirdikleri projelerden bahsettikten sonra AB projesi yazmak için gereken tam zamanlı kalifiye eleman ihtiyacının acilen karşılanması gerektiğinin altını çizdi. AB'yi sadece bir finansal kaynak olarak değil bir medeniyet projesi olarak gördüklerini bildiren Doç. Dr. Recep Bozlağan ise AB hibelerinin Türkiye'nin büyüklüğü göz önüne alındığında yetersiz kaldığını bu kaynağın artırılması gerektiğini ifade etti.

(1) Avrupa Birliği kurumsal yapısı içerisinde yerel ve bölgesel yönetimlerin sesi olan Bölgeler Komitesi 1994 yılında kuruldu. Halen 344 üyesi olan Komitede, AB üye ülkelerinin bölge ve şehirlerini temsilcileri dört yıl süreyle görev yaparlar. Komite üyeleri, AB ülkelerinin teklifi üzerine AB Konseyi tarafından tayin edilir. Bölgeler Komitesi sayesinde, yerel ve bölgesel yönetimler Birliğin karar alma sürecine aktif şekilde katılırlar ve Komite'nin AB'nin ekonomik, siyasal ve sosyal bütünleşmesinde önemli rol oynamasını sağlarlar. Yerel ve bölgesel yönetimleri doğrudan ilgilendiren alanlarda bir karar alırken, AB Kurumları Bölgeler Komitesi'nin görüşüne başvurmak zorundalar. Bu alanlar: ekonomik ve sosyal bütünleşme, eğitim, kamu sağlığı, istihdam politikası, sosyal politika kültür, çevre, mesleki eğitim, ulaşım ve Avrupa-aşırı altyapı ağlarıdır.

(2) Bölgeler Komitesi, 5 Aralık 2006 tarihli kararı ile Türkiye ile Avrupa Bölgeler Komitesi arasında bir Çalışma Grubu'nun kurulmasını kararlaştırdı. Türk katılımcılarıyla ilk ortak toplantısı 13 Nisan 2007'de Brüksel'de yapıldı. Bölgeler Komitesi Türkiye Çalışma Grubu'nun amaçları, Avrupa Topluluk Programları, fonlar ve bölgesel politikaların şekillendirilmesinde rol oynamak ve genişleme sürecini yerel ve bölgesel düzeyde takip etmek için bir siyasi forum oluşturmaktır. Ayrıca Türkiye ve Avrupa'daki yerel ve bölgesel yönetimleri sürekli olarak bir araya getirmek ve üyelik sürecinde istişare yapmalarına zemin hazırlamaktır.

Toplantıya MBB Başkanı Kadir Topbaş'da katıldı

Kent 2008 12. Belediye İhtiyaçları Kent Mobilyaları Park Bahçe Düzenlemeleri ve Ekipmanları Fuarı

Türkiye Belediyeler Birliği (TBB) ile Marmara ve Boğazları Belediyeler Birliği'nin (MBB) destekleriyle gerçekleştirilen Kent 2008 12. Belediye İhtiyaçları Kent Mobilyaları Park Bahçe Düzenlemeleri ve Ekipmanları Fuarı 6 -9 Mart 2008 tarihinde düzenlendi.

TÜYAP Fuar ve Kongre Merkezi'nde düzenlenen törene TBB ve Adana Büyükşehir Belediye Başkanı Aytaç Durak, Marmara ve Boğazları Belediyeler Birliği Başkanvekili ve Zeytinburnu Belediye Başkanı Murat Aydın ile Türkiye ve KKTC'den birçok il ve ilçe belediye başkanları katıldı. Marmara ve Boğazları Belediyeler Birliği olarak bu tür organizasyonların her zaman yanında olduklarını ve bundan sonra da desteklerinin devam edeceğini belirten Başkanvekili Murat Aydın, "Böylesine önemli bir etkin-

likte gönül isterdi ki dünyanın çeşitli ülkelerinden belediyeler de yer alsın. İnşallah 2009'da yapılacak fuara çok sayıda yabancı ülke belediyesi katılacaktır. Bununla ilgili çalışmaların şimdiden başlatılması gerekmektedir" diye konuştu. Türkiye'de özellikle son 10 yılda belediyeçilik anlamında çok önemli mesafelerin kat edildiğine dikkat çeken Aydın, "Böylesine önemli bir stratejik bir noktada yerel yönetimlerimiz bu fuarda bir araya geldi. Burada birbirlerinin birikimlerinden yararlanma imkânı bulacakları" dedi. Gayretli çalışmaların neticesinde Türkiye'de belediyeçilik anlamında dünyaya örnek teşkil edecek yatırım ve projeler gerçekleştirilmektedir." dedi.

Yapılan konuşmaların ardından tüm başkan ve davetliler açılış kurdelesini birlikte kesti. Başkan Aydın ve Durak daha sonra stantları teker teker dolaşarak yetkililerden bilgi aldı.

MBB Başkan Vekili ve Zeytinburnu Belediye Başkanı Murat Aydın fuarın açılışını yaptı

MBB Şubat Ayı Encümen Toplantısı Balıkesir'de Yapıldı

MBB Şubat ayı Encümen Toplantısı 28 Şubat 2008 tarihinde Balıkesir'de yapıldı. Toplantıya Zeytinburnu Belediye Başkanı ve MBB Başkan Vekili Murat Aydın, Çanakkale Gümüşçay Belediye Başkanı M.Tamer Ergün, Balıkesir Belediye Başkanı Sabri Uğur ve Bursa Nilüfer Belediye Başkanı Mustafa Bozbey katıldılar.

MBB Başkan Vekili Murat Aydın'ın başkanlığında gerçekleştirilen toplantıda Güneydoğu Avrupa Yerel Yönetim Birlikleri Ağı (NALAS) tarafından 06-07 Mart 2008 tarihlerinde Üsküp'te yapılacak "Yerel Yönetim Birliklerinin, Yerel Yönetimlere Yönelik Eğitimlerde Rolü" konulu konferansa, MBB'yi

temsilen Genel Sekreter Doç Dr. Recep Bozlağan'ın katılması kararı alındı.

Üye belediyeleri ve bağlı kuruluşlarının personeline yönelik, "Yurtiçi Temas, Tanıtım ve Teknik İnceleme Programı'nın 24-28 Mart 2008 tarihleri arasında Gaziantep ve Şanlıurfa'da yapılması kararlaştırıldı.

Bir sonraki encümen toplantısı, 28 Mart 2008 tarihinde Bursa İli Orhangazi Belediyesi'nde yapılacaktır.

Avrupa Konseyi Yerel ve Bölgesel Yönetimler Kongresi Bahar Dönemi Toplantısı Malaga'da Yapıldı

Bahar dönemi ilk toplantısını İspanya'nın Malaga şehrinde gerçekleştiren Avrupa Konseyi Yerel ve Bölgesel Yönetimler Kongresi çalışmaları hayli yoğun geçti. Kongre üyeleri, Türkiye ve İspanya'da yerel ve bölgesel demokrasinin durumu, Karadeniz havzasında bölgeler arası işbirliği, taslak halindeki Yeni Avrupa Kentsel Şartı, şehir diplomasisinin geliştirilmesi, Kosova ve Bosna Hersek'te düzenlenen seçimlerin gözlem raporları ve kentsel alanlarda biyolojik çeşitlilik gibi konuları ele aldılar.

13 Martta Kongre Başkanı Halvdan Skard ve Malaga Belediyesi Başkanı Francisco de la Torre Prados'un yaptığı açılış konuşmalarının ardından gündem maddelerinin görüşülmesine geçildi.

Toplantının Türkiye'de yerel demokrasinin durumu konulu bölümünde Türkiye'yi temsilen İçişleri Bakanlığı mahalli idarelerden sorumlu Müsteşar Yardımcısı Zekeriya Şarbak bir konuşma yaptı. Şarbak, Türkiye'de son yıllarda yerel yönetimler alanında yapılan reformları anlatıp, yapılacak yeni düzenlemeler hakkında bilgi verdi. Kanunlaşması durumunda yerel yönetimlerin özerkliğini daha da geliştirecek birçok tasarının gündemde olduğunu söyleyen Şarbak, konuşmasının ardından Kongre üyelerinin sorularını yanıtladı.

Toplantıya, Kongre'nin Bölgeler Meclisi Başkanı Yavuz Mildon'un yanı sıra Türk heyeti üyeleri ve Türkiye Belediyeler Birliği uzmanları da katıldılar. Ayrıca aynı toplantıya MBB Genel Sekreter Doç. Dr. Recep Bozlağan ile AB ve Uluslararası İlişkiler Merkezi yöneticisi Murat Daoudov, Kongre Genel Sekreterliği'nin davetlisi olarak katıldılar. MBB teknik heyeti, 2008 Mayıs ayında Strasbourg'da düzenlenecek olan Kongre Genel Kurulu toplantısı için gerekli hazırlıkları yapmak amacıyla, birçok ülke heyetinin çalışmalarını incelediler.

MBB Mart Ayı Encümen Toplantısı Orhangazi’de Yapıldı

MBB Mart ayı Encümen Toplantısı 28 Mart 2008 tarihinde Bursa İli Orhangazi Belediyesi Toplantı Salonu’nda yapıldı. Toplantıya Zeytinburnu Belediye Başkanı ve MBB Başkan Vekili Murat Aydın, Yıldırım Belediye Başkanı Özgen Keskin, Nilüfer Belediye Başkanı Mustafa Bozbey ve Saraybahçe Belediye Başkanı H.Vehbi Yenice katıldılar.

MBB Başkan Vekili Murat Aydın’ın başkanlığında yapılan toplantıda; Birlik Meclisi 2008 yılı Olağan I. Toplantısı ile ilgili olarak, Birlik Başkanlığı’nca başlatılan hazırlık çalışmalarının yeterliliğine, Birlik hizmet binasının onarım çalışmalarının tamamlanmasını müteakip 2008 yılının Mayıs ayı içerisinde yabancı misyon, uluslararası kuruluş ve yerel yönetim platformları temsilcilerinin davet edileceği bir açılış töreni düzenlenmesine karar verildi.

AB ve uluslararası ilişkiler alanında gerçekleştirilen faaliyetlere de yer verilen toplantıda; 11-13 Haziran 2008 tarihlerinde Hollanda’nın Lahey kentinde yapılacak 1. Uluslararası Şehir Diplomasisi Konferansına temsilen katılma, Birlik Genel Sekreterinin, Avrupa Yerel Yönetim Üst Düzey Bürokratları Birliği’ne (UDITE) üye olması hususunun uygunluğuna ve Birlik Başkanlığı’nca gerekli işlemlerin başlatılmasına karar verildi.

Toplantıda ele alınan en önemli konu, Birlik tarafından yaptırılması düşünülen Belediyecilik Eğitim Merkezi oldu. Birlik Meclisi’nin 19 Nisan 2007 tarih ve 2007/01 sayılı kararı ile Encümene verilen yetki doğrul-

tusunda yapılan araştırma ve değerlendirmeler neticesinde, Bursa İli Orhangazi İlçesi sınırları içerisinde İznik Gölü kenarında mülkiyeti Orhangazi Belediyesi’ne ait arsanın, üye belediyelerin kolay ulaşabileceği bir yerde ve eğitim kompleksi olarak kullanılmaya müsait olması nedeniyle, arsa tahsis ile ilgili gerekli kararın alınması için, konunun Birlik Meclisi’nin 2008 yılı Olağan I. Toplantısına sunulması kararlaştırıldı.

Saraybahçe Belediye Başkanı Halil Vehbi Yenice tarafından gündeme getirilen; Tuzla Belediyesince hazırlanan Çevre Risk Haritasının üye belediyelere duyurulması konusundaki öneri uygun bulunarak henüz bu konuda herhangi bir düzenleme yapmamış olan belediyeler için örnek teşkil etmesi amacıyla tavsiye niteliğinde tüm üye belediyelere duyurulacak.

05 Haziran 2008 Dünya Çevre Günü dolayısıyla Encümen üyesi Yıldırım Belediye Başkanı Özgen KESKİN tarafından gündeme getirilen Çevre Forumu hazırlanması konusundaki öneri uygun bulunarak Birliğimizce bir Çevre Forumu hazırlanması kararlaştırılarak, bir sonraki encümen toplantısının 29 Nisan 2008 tarihinde İstanbul’da yapılmasına karar verildi.

“Yerel Yönetimlere Yönelik Eğitim Sağlanmasında Yerel Yönetim Birliklerinin Rolü” Çalıştayı Nalas Tarafından Üsküp’te Düzenlendi

Avrupa Konseyi’nin destekleri ile kurulan Güney-Doğu Avrupa Yerel Yönetim Birlikleri Ağı NALAS, 6-7 Mart 2008 tarihlerinde Makedonya’nın başkenti Üsküp’te yerel yönetimlerin eğitim ihtiyaçları ve birliklerin eğitim hizmetlerindeki rolü konulu bir çalıştay düzenledi. Çalıştay, NALAS’ın üyelerine yönelik olarak başlattığı “Anında Cevap” (Quick response) programı kapsamındaki ilk girişimi olup, eğitim stratejisini geliştirme aşamasında olan Karadağ Belediyeler Birliği’nin talebi üzerine düzenlendi.

Üsküp’te bir araya gelen Makedonya, Arnavutluk, Kosova, Sırbistan, Karadağ, Bosna Hersek, Slovenya ve Romanya yerel yönetim birlikleri temsilcileri ve eğitim sorumluları, yerel yöneticilere yönelik verilen eğitimler konusunda deneyimlerini paylaştılar. Çalıştay süresince, yerel yönetim birliklerinin eğitim alanındaki rolü birçok yönüyle tartışıldı.

Çalıştayda Marmara ve Boğazları Belediyeler Birliği’nin eğitim çalışmaları incelendi.

Eğitim çalışmalarını tanıtmak üzere Üsküp’e giden MBB teknik heyeti, Genel Sekreter Doç. Dr. Recep Bozlağan başkanlığında çalıştaya katıldı. Yakın zamanda NALAS’a üyelik sürecini başlatmış olan MBB, 1975 yılından bu yana elde ettiği eğitim tecrübesini anlattı. MBB’nin eğitim seminerleri ve

özellikle Yerel Yönetim Akademisi, NALAS üyeleri arasında büyük ilgi gördü.

Çalıştay programından sonra, AB mali destekleri ile Üsküp’te inşa edilen “Belediyeler Evi”nin açılışı yapıldı. Uzun yıllar kiralık ofislerinde kalan Makedonya Yerel Yönetimler Birliği ZELS’in girişimleri ile elde edilen bu önemli mali destek, adaylık sürecinde yerel yönetim ve desantralizasyon çalışmalarını sürdüren Makedonya için büyük bir katkı oldu. Açılışını AB Komisyonu Genişlemeden Sorumlu Üyesi Olli Rehn’in yaptığı törene, MBB Genel Sekreteri Doç. Dr. Recep Bozlağan ve AB ve Uluslararası İlişkiler Merkezi Yöneticisi Murat Daoudov katıldılar. Yeni binada ZELS’in yanı sıra NALAS da faaliyet gösterecektir.

ZELS’in yeni binasını Olli Rehn açtı.

AB Bölgeler Komitesi'nden MBB'ye Ziyaret

Avrupa Birliği Bölgeler Komitesi Türkiye Çalışma Grubu Başkanı Karl-Heinz Klär Marmara ve Boğazları Belediyeler Birliği'ni ziyaret etti

Avrupa Birliği Bölgeler Komitesi Türkiye Çalışma Grubu (BK TÇG) Başkanı Karl Heinz Klär ve beraberindeki heyet, MBB Başkan Vekili Murat Aydın ve MBB Genel Sekreteri Doç. Dr. Recep Bozlağan ile İstanbul Büyükşehir Belediyesi Haliç Sosyal Tesislerinde yemekli bir toplantıda buluştular. Toplantının ardından Bölgeler Komitesi heyeti MBB hizmet binasını ziyaret etti.

Ertesi gün yapılacak olan Türkiye Çalışma Grubu toplantısı için İstanbul'a gelen heyet, MBB ile yapılan görüşmelerde Birliğin başarılı çalışmalarını takdir ettiklerini ifade ettiler. Karl-Heinz Klär, Birliğin çok aktif olduğunu ve onunla ilişkilerini daha da geliştirmek istediklerini, TÇG'nin 2009 yılındaki bir toplantısının yine İstanbul'da, MBB binasında yapılabileceğini ifade etti. Türkiye ile Bölgeler Komitesi arasında Ortak İstişare Komitesi'nin kurulmasının önemine tekrar değinen Klär, topluma en yakın yönetim birimleri olan yerel yönetimlerin, AB sürecinde daha aktif rol oynamaları gerektiğinin altını çizdi.

MBB Başkan vekili Murat Aydın, TÇG'nin Türkiye'deki bir sonraki toplantısının MBB hizmet binasında gerçekleştirilmesi fikrini memnuniyetle karşıladıklarını ve Ortak İstişare Komitesi'nin kurulması için gerekli girişimlerde bulunulacağını ifade etti. Yerel ve bölgesel yönetimlerin Brüksel ve Strasbourg gibi şehirlerde irtibat ofisi açmalarının öneminden bahseden Murat Aydın, Marmara Bölgesindeki yerel yönetimlerin kapasitesinden söz ederek MBB'nin çalışmalarını tanıttı.

Toplantının sonunda Bölgeler Komitesi heyetine MBB adına hatıra hediyeleri sunuldu ve ilişkilerin daha da güçlenmesi temennileri dile getirildi.

MBB Başkan Vekili Murat Aydın ve (BK TÇG) Başkanı Karl Heinz Klär

Fransız Birleşik Kentler'den MBB'ye Ziyaret

Uluslararası işbirliği ve kalkınma alanında faal olan ve 500 Fransız yerel yönetim birimini temsil eden Birleşik Kentler (Cités Unies) Örgütü Genel Müdürü Bertrand Gallet ve Uluslararası İşbirliği Uzmanı Astrid Frey, Marmara ve Boğazları Belediyeler Birliği'ni ziyaret etti.

İstanbul ve Ankara'da bir dizi görüşmelerde bulunmak üzere Türkiye'ye gelen Birleşik Kentler heyeti ile 15 Nisan 2008 tarihinde Birlik binasında bir toplantı yapıldı. MBB Genel Sekreteri Doç. Dr. Recep Bozlağan, AB ve Uluslararası İlişkiler Merkezi Yöneticisi Murat Daoudov ve Merkez Uzmanı Osman Erol İnce ile görüşen Fransız heyeti iki ülkenin yerel yönetimleri arasında işbirliğinin artırılması gerektiğini ifade etti. İki ülke arasındaki tarihi bağlara rağmen günümüzde Türk ve Fransız yerel yönetimleri arasındaki işbirliğinin yetersiz düzeyde olduğuna dikkati çeken Bertrand Gallet, bu bağlamda işbirliğini geliştirmek için gerekli araştırma ve ön çalışma yapmaya geldiklerini ve ilişkileri geliştirmeyi hedeflediklerini anlattı.

MBB Genel Sekreteri Doç. Dr. Recep Bozlağan, Türkiye'nin birçok alana olduğu gibi kamu yönetimi alanında da Fransa'dan etkilendiğini ve kamu yönetimi modelini Fransa'dan esinlenerek düzenlediğini hatırlatarak, bu anlamda Fransa'nın ve Fransız yerel yönetimlerin Türkiye açısından büyük öneminin olduğunu ifade etti. Ancak son yıllarda iki ülke arasında yaşanan bir takım sorunların var olduğunu ve bunların el birliği ile aşılması gerektiğine değindi. Ayrıca, yerel yönetimler düzeyinde Avrupa ile Asya arasında köprü olan Marmara ve Boğazları Belediyeler Birliği'nin, iki ülke arasında yerel düzeyde işbirliğinin geliştirilmesinde katkı yapacak potansiyele sahip olduğunu ifade etti. Bozlağan konuşmasında yerel yönetimler arası kalkınma işbirliğinin önemine de değindi ve Birliğin bu konudaki önerilerini sıraladı. Örneğin, Olimpiyat Oyunları veya Expo Sergisi için seçilecek aday şehir için, kalkınmaya verdiği destek bir kriter olarak alınmalı; böylece etkinliğe ev sahipliği yapacak gelişmiş şehirlere, geliştirmekte olan şehirlerle ortaklık kurup uluslararası etkinlik düzenlemede tecrübe paylaşımı yapma şartı getirilmelidir.

Fransız heyet, bu yaklaşımın dünyada kabul edilmesi gerektiği ifade ederek, Dünya Birleşik Kentler ve Yerel Yönetimler Örgütü eş-başkanlığını yürüten ve aynı zamanda MBB Başkanı da olan Kadir Topbaş'ın bu konuda girişimlerinin etkili olacağını söylediler. Aynı zamanda, yerel yönetim birliklerinin önemi üzerinde duran Fransız Birleşik Kentler temsilcileri,

yerel yönetimlerin yetkilerinin genişletilmesi alanına kendi çalışmalarından bahsettiler. Gallet, son yıllarda Birleşik Kentler bünyesinde hazırlanan ve daha sonra ulusal mecliste kabul edilen iki yasa örneği verdi. Bu düzenlemeler sayesinde bir yandan, su ve kanalizasyon alanında elde edilen karın yüzde birini geliştirmekte olan ülke şehirlerinin su ihtiyaçlarını karşılayacak projelere harcanması sağlandı, diğer yandan, belediyelerin geleneksel görev ve yetkileri yanında yurt dışındaki belediyelerin kalkınmasına destek verme yetkisi tanındı. Böylece yerel yönetimlerin uluslararası alanda doğrudan eylem sahibi olma hakkı tanınmış oldu.

Fransız yerel yönetimlerin ve Birleşik Kentler'in, uluslararası alanda da etkili olduğundan bahseden Gallet, Fransa'nın 2008 yılının ikinci yarısında AB dönem başkanlığını yürüteceğini; Birleşik Kentler'in girişimleri sonucu bu dönemde AB tarafından güçlü yerel yönetim vurgusunun yapılacağını; bu amaçla dönem öncelikleri programı hazırlıkları için Fransız Dışişleri Bakanlığı ile yakın çalışma içinde olduklarını anlattı. Nisan ayının sonunda Avrupalı yerel yönetim birliklerinin Brüksel'de bir araya geleceğini ve bir çalışma yapacağını ifade eden Gallet, MBB'yi bu tür çalışmalar içinde görmekten mutlu olacaklarını söyledi. Ayrıca, 22-23 Haziran 2008 tarihlerinde Marsilya'da düzenlenecek olan Akdeniz Yerel Yönetimler Forumu'na da MBB temsilcilerinin aktif katılmaları önerisinde bulundu.

Bu örneklerden hareketle, bir dönem Fransız merkeziyetçi sisteminden esinlenen Türkiye'nin, günümüzde Fransa'nın yerel yönetimleri yetkilendirme çalışmalarını da örnek alması gerektiği ifade eden Bozlağan, iki kuruluş arasında uluslararası işbirliği alanında ortak faaliyetlere Birlik olarak hazır olduklarını ifade etti.

Yerel Yönetimlerde Yeni Yaklaşımlar

Adapazarı Büyükşehir Belediyesi tarafından gerçekleştirilen ve yerel yönetimlerin daha iyi hizmet üretebilmesi için geliştirilmesi gereken yönetim anlayışını sorgulayan “Yerel Yönetimlerde Yeni Yaklaşımlar Konferansı”, 29-30 Mart tarihlerinde yapılan dört oturumla gerçekleştirildi. Açılış konuşmasının Adapazarı Büyükşehir Belediyesi Başkanı Aziz Duran’ın yaptığı konferansın protokol konuşması ise yerel yönetimler reformunun baş mimarı olarak bilinen İstanbul Milletvekili Prof. Dr. Ömer Dinçer tarafından yapıldı.

Başkanlığını Doç. Dr. Recep Bozlağan’ın yaptığı birinci oturumun konusu “küreselleşme” üzerinde yoğunlaştı. Konferansın ilk konuğu olarak küreselleşme ile birlikte ülkeleri birbirinden ayıran sınırların ortadan kalktığına ve şehirlerin öneminin arttığına vurgu yapan Prof. Dr. Ersin Nazif Gürdoğan, şehirlerin üretim koridorlarının birer merkezi olması gerektiğinin altını

çizdi. Fakat üretim koridorlarının merkezi olan bu şehirlerin çalışılabilir olmasının yanında yaşanılabilir şehirler de olması gerektiğini; bu başarılabilirse, üretim koridoru olan bu merkezlerin kültür koridorlarına dönüşebileceklerini ve ancak o zaman küreselleşen dünyada rekabet edebileceklerini vurguladı. Oturumun ikinci konuğu olan Doç. Dr. Hüseyin Özgür ise, günümüzde kentlerin artan önemine değinerek konuyu yerel ve küresel bağlamda bir değerlendirmeye tabi tuttu. Buna göre küresel ekonomi ile bütünleşmenin bütün kentler için gerekli bir şey olmadığını, ancak bunun gerekli ve faydalı olduğu durumlarda bütünleşmenin, illa da yabancı sermaye ile yapılmasının bir zorunluluk olmadığını; tam tersine, yapabiliyorlarsa bunun yerel ve ulusal aktörlerin imkânları ile yapabilmenin daha doğru olacağını vurguladı. Bunun yanında kente gelen yatırımların sağladığı katma değer açısından harcamalardan daha büyük olması gerektiğinin altını çizdi. Birinci oturumun son konuğu olan Prof. Dr. Musa Eken ise kentlerin yeni rolünün çevreye, sosyal hayata, ekonomik gelişmeye ve alan yönetimine ilişkin amaçları hızlı bir şekilde gerçekleştirmek olduğunu ifade etti. Bunun için de stratejik bir bakış açısının gerekliliğinin önemine vurgu yaptı.

Doç. Dr. Hamza Ateş’in başkanlık ettiği ikinci oturumun temel vurgusu ise “yönetişim” kavramı oldu. Yrd. Doç. Dr. Hamza Al, yerel yönetim kavramı üzerinde durarak bu kavramın yerelin merkeze ortak edilmesi anlamına geldiğine, dahası bu kavramın

yerindelik (subsidiarty) anlayışı ile birleşmesi sonucunda bazı alanlarda yerelin birincil kurum haline geleceğine, böylece de katılımcı yönetimin gerçekleştirilebileceğine dikkatleri çekti. Konferansın ikinci konuğu olan Prof. Dr. Hüner Şencan ise kamudaki yönetişime dikkatleri çekerek kamuda sağlanacak iyi yönetişimin genel kamu iyiliğini doğuracağına vurgu yaptı. Şencan yönetişimin, vatandaşın devlet ile devletin ise vatandaş ile bütünleşmesi anlamına geleceği, böylece anlaşmazlık ve çatışmaların önemli ölçüde azalacağına işaret etti. Bu oturumun en ilginç sunumu ise iletişim uzmanı Kemal Öztürk tarafından yapıldı. Şehir iletişimi başlıklı sunumunda yönlendirme tabelalarından, bilgilendirme merkezlerine, binaların dizilişinden renklere, meydanların genişliğinden, trafiğin akışına kadar şehirlerin iletişimi olduğundan söz etti. Öztürk, iletişimi karmaşık olan şehirlerin insanı yorduğunu, zihni bunalıttığını fakat iletişimi kolay şehirlerin ise huzur ve sakinliğin, dinginliğin mekânları olduğunu vurguladı.

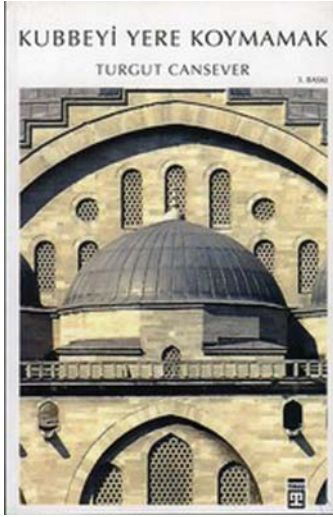

Prof Dr. Mustafa Aykaç başkanlığında gerçekleştirilen üçüncü oturum ise “kentlin toplumsal ve kültürel yapısının yansımaları” konularına odaklandı. Oturumun ilk konuğu Doç. Dr. Halis Yunus Ersöz, yeni kamu yönetimi çerçevesinde yerel yönetimlerin kentsel ve sosyal politika fonksiyonlarının hızla genişlediğinden ve merkezi hükümetlerin de mahalli düzeydeki tüm hizmetleri yerel yönetime devretme eğiliminde olduklarından bahsetti. Yrd. Doç. Dr. Nail Yılmaz ise, kentin sosyal yapısını genel olarak bir değerlendirmeye tabi tutarak, günümüz kentlerinin uyum ve bütünleşmeden ziyade farklılaşma ve ayrışmaların mekânları olduğundan; dolayısıyla da yerel yönetimlerin hizmet üretiminde ve politika geliştirmelerinde bu yapıyı dikkate almaları gerektiğinden söz etti. Oturumun son konuğu olan Yrd. Doç. Dr. Aynur Can ise kentsel dönüşüm ve estetik ilişkisi üzerinde durarak, Türkiye’deki kentsel dönüşüm uygulamalarına eleştirel bir yaklaşım getirdi. Can, kentsel dönüşümler gerçekleştirilirken tarihi ve kültürel mirasın korunması yanında; kentin sakinleri arasında sosyal ve kültürel ilişkilerin gelişeceği kent kültürünün oluşturulabileceği; kent estetiğinin de ön planda tutulması gereken bir dönüşümün hedeflenmesinin gerekliliğini vurguladı.

30 Mart 2008 Pazar günü gerçekleştirilen ve Prof. Dr. Özer Ergün’ün başkanlık ettiği son oturumda ise “çevre, iklim değişiklikleri ve gıda hijyeni” üzerinde duruldu. Oturumun ilk konuşmacısı Prof. Dr. Mikdat Kadioğlu idi. Artan şehirleşme ve sanayileşmeye bağlı olarak ortaya çıkan sera gazlarının neden olduğu atmosfer kirlenmesine ve küresel ısınmaya dikkatleri çeken Kadioğlu, bu durumun ortaya çıkardığı ve çıkacağı tehlikelere vurgu yaptı. Kadioğlu bu tehlikeleri bertaraf edebilmek ya da en aza indirgeyebilmek için yenilenebilir enerjilere yönelmek gerektiğine ve enerji tasarrufuna işaret etti. Bu konuda da yerel yönetimlere büyük görevler düştüğünün altını çizdi. Çevre koruma ve atık yönetimi ile ilgili olarak konuşan Doç. Dr. İbrahim Demir ise, tüketim çılgınlığı ile beraber ortaya çıkan kirliliğin başta insanlar olmak üzere tüm canlıları ve çevreyi rahatsız etmeye başladığını ifade etti. Kirliliğin sadece oluştuğu çevreyi ya da bölgeleri değil, sınırlarının ötesini de etkilediğini belirten Demir, çevre kontrolünün esasının kontrollü büyüme, üretimin ruhsatlandırılması ve üretim süreçleri ile tüketimin kontrol altına alınması noktasında yerel yönetimlere düşen sorumluluğun önemini hatırlattı. Son olarak konuşan Prof Dr. Bülent Nazlı ise gıda hijyeni ve güvenliği ile ilgili bilgilendirici bir sunum yaptı.

**İstanbul Milletvekili
Prof. Dr. Ömer Dinçer’e plaket**

Kubbeyi Yere Koymamak

Kendine özgü düşünme sistemini yine kendine özgü bir sesle dile getiren Turgut Cansever, Tanzimat'la gelen geleneğe rijid düşmanlık ile buna tepki olarak giderek kalınlaşan sözde muhafazakâr sığınmacı tavrın evliliği sonucunda verimsizleşen bir ortamda, kargaşadan, gündelik hesaplardan uzakta kendi fikir ve sanat kozasını örtüyor. Bilge mimar, duymak isteyenlerin bile zor fark edeceği seyreklikteki yazı ve konuşmalarıyla düşüncelerini kamuoyuna duyuruyor. Cansever Kubbeyi Yere Koymamak ile Konfüçyüs'ten İbn Arabî'ye, Medine'den Brasília'ya, Sinan'dan Haussmann'a, sanat müziğinden Barok müziğe, tevhide dayalı mimariden modern mimarinin babalarına uzanan derin ve ısıtılı bir çizgide üretilen bu felsefenin ana hatlarını kuşatan bir eser ortaya koyuyor.

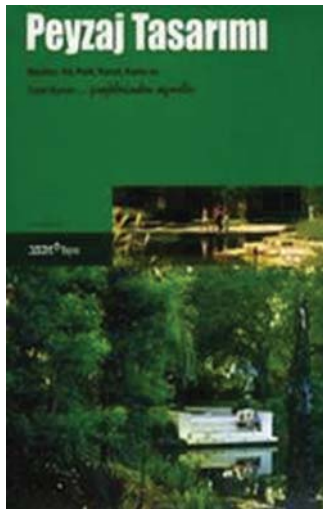
Mimariye ve mimari felsefesine ilgi duyanlar başta olmak üzere, kültür ve sanat tarihine meraklı okurların da dikkatini çekecek bir çalışma olan Kubbeyi Yere Koymamak bilge mimar Turgut Cansever'in yanı sıra Mustafa Armağan, Ömer Madra, Nevzat Sayın, Mustafa Kutlu, Sefa Kaplan, Ayla Ağabegüm, Belkis İbrahimhakkıoğlu, Beşir Ayvazoglu gibi isimlerin seslerini de taşıyor. Mimari felsefesi, modern mimarinin ve Rönesans'ın yanılgıları, Osmanlı ve İslam şehirciliği, dünden bugüne İstanbul, Osmanlı mimarisinden postmodern mimariye geçiş gibi konulara odaklanıyor.

Kentsel Yenileme

Ülkemizde 2000 yılı sonrasında yaşanan gelişmeler, her alanda olduğu gibi "kentsel yenileme" ve dönüşüm konularında da etkisini gösteriyor. Yerel yönetim reformu ve imar mevzuatı kapsamında gerçekleşen tüm yasal düzenlemelerin odağında kentsel yenileme ve dönüşüm yer alıyor. Kentlerimiz, bu bağlamda, farklı sektörlerin işbirliğiyle hızlı bir değişim süreci yaşıyor; mekân hızla tüketiliyor ve aynı hızla yeniden üretiliyor. Artık kentsel mekânı biçimlendiren ve paylaştıran yeni ilkeler, politikalar, değişen güç dengeleri söz konusu.

Çalışma Yasal-Yönetmelik Boyut, Planlama ve Uygulama, ülkemizde son yılların en güncel tartışma konuları arasındaki "kentsel yenileme" kavramını dönemlere ayırarak kuramsal boyutlarıyla ele almayı, ardından yasal ve yönetsel yönleriyle tartışmayı, son olarak da uygulama alanını, uzun yıllardan beri bu deneyimi paylaşan Batılı ülkelerden ve Türkiye'den örnekler vererek somutlaştırmayı amaçlıyor. Pelin Pınar Özden, konuya ilişkin ilkesel, yasal, yönetsel ve uygulamaya dönük öneriler getirerek, alandaki temel tartışmaları geniş bir perspektifte buluşturuyor, derinlikli sorgulamalarıyla analizini güçlü kılıyor.

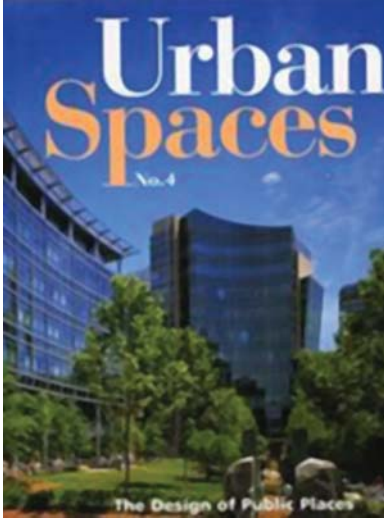

Peyzaj Tasarımı

Meydan, Yol, Kamu ve Ticari Kurumlar, Park, Bahçe ve Konut çevre düzenlemesine ilişkin çoğu ödüllü, uygulanmış 70 proje içeren kitap, Peyzaj mimarları ve öğrenciler için peyzaj tasarımında son eğilimleri izleyebilecekleri bir albüm niteliğinde.

Kitapta, hepsi uygulanmış olan bu 70 projenin konseptten uygulamaya, bütün tasarım süreci; problemin analiz edilmesi, bir çözüm tasarlanması ve uygulamanın denetlenmesi tüm ayrıntılarıyla okuyucuya sunulmuştur.

Peyzaj Tasarımı, okuyucuya görsel olarak yol gösterici yaklaşımlar sunuyor; başarılı peyzaj mimarlığı örneklerinin pek çok konsept ve tasarım girdilerinden sentezlendiğini ve genellikle birden çok bakış açısı içerdiğini vurguluyor.

Urban Spaces

Kamusal Alanlar temasıyla hazırlanan dizinin dördüncü kitabında; dünyaca ünlü 37 mimarlık ofisinin tasarladığı ve hayata geçirdiği 250'yi aşkın proje; mahalleler, kültür merkezleri, eğitim yapıları, eğlence merkezleri, kamu binaları, oteller, konferans yapıları, parklar, iş merkezleri ve çok kullanımlı binalar başlıkları altında toplanıyor.

“Urban Spaces 4” şehir planlamacıları, mimarlar, peyzaj mimarları ve şehir planlama, tasarım ve inşaatından sorumlu tüm kamu görevlileri için temel bir referans kaynağıdır.

Büyük boy renkli resimler ve planlar eşliğinde sunulan projeler, proje künyesi ve kısa açıklayıcı bilgilerle destekleniyor.

300mm x 230 mm ciltli 600 renkli fotoğraf 400 illüstrasyon ve çizim.

Haliç'te Seyrüsefer

Bundan tam 150 yıl önce, 1857 yılının ilk aylarından Tophane Müşiri Rodoslu Ahmed Fethi Paşa, birkaç küçük vapurla Haliç iskeleleri arasında yolcu taşımacılığına başladı. Böylece, İstanbul'un yakın geçmişinin önemli renklerinden Haliç vapurları altınboynuz sularında seyrüsefere çıktılar. Prof. Dr. Ali Akyıldız'ın Haliç Vapurları Şirketi'nin tarihini kuruluşundan 1941'de feshedilip bütün mal varlığının Devlet Denizyolları Umum Müdürlüğü'ne devredilmesine kadar uzanan süreçte takip ettiği bu eser, İstanbul'un şehiriçi ulaşım ve denizcilik tarihinin az bilinen bir sayfasına ışık tuttuğu gibi, kentin en eski bölgelerinden birinin sosyal manzarasındaki dönüşümleri ile yansıtıyor. Haliç vapurları şirketi serüvenini Kâğıthane eğlencelerinden Haliçteki kayık yarışlarına, nüfus profilinin ve yaşam biçiminin değişmesinden denizin dolmasına, örgütlenen yolcuların şikâyet dilekçelerine kadar uzanan kah sancılı kah hüzünlü kah mizahi hikayesine bu gün hemen hiçbirisi var olmayan vapurların, insanların, sandalların, yitmiş bir zamanın fotoğrafları, resimleri, karikatürleri eşlik ediyor.

İstanbul Gezi Rehberi

Dünyanın en eski yerleşim merkezlerinden biri olan İstanbul, tarih boyunca içinden çeşitli medeniyetler geçen; Bizans, Osmanlı gibi büyük imparatorluklara başkentlik yapmış olağanüstü tarihî dokuya sahip bir kent. Ve bugünkü İstanbul'da, bu yaşam keşmekeşinin içinde gözümüzden kaçan, haberimizin bile olmadığı bu müthiş tarihî zenginlik hâlâ yerli yerinde duruyor. Savaşlardan, yangınlardan, depremlerden sağ kurtulmuş, yaralı çıkmış birçok bina hızla yenilenen kentin dinamiğine direnerek bir kenarda sessiz sedasız varlığını sürdürüyor.

Murat Belge bu rehber kitapta İstanbul'un eşsiz zenginliğini, o kendine has üslûbuyla, aralara serpiştirdiği ilginç hikâyeler ve tarihî “dedikodularla”, Pera, tarihî yarımada, Boğaziçi, Üsküdar gibi eski yerleşim merkezlerinin yanı sıra Pendik'e, Florya'ya, Küçükçekmece'ye, Kilyos'a, hatta Polonezköy'e kadar uzanan bir güzergâhta gözler önüne seriyor.

Yeditepeli şehir İstanbul'u tepe tepe gezmek isteyenler ya da gezmeden bilmek isteyenler için...

Yüksek Lisans:

Elif Özdemir(2007) İstanbul Kıyı Mekânında Dolgu Alanların Rekreatif Kullanımının Planlama Açısından İrdelenmesi İstanbul Avcılar örneği, Yıldız Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Şehir ve Bölge Planlama Anabilim Dalı.

Çalışma bütününde çevre, kıyı, kıyı mekânı, dolgu alan, rekreasyon kavramları, kavramsal ve kuramsal açıdan tanımlanmıştır. Çalışma süresince elde edilen bu kavramsal ve kuramsal temeli mekânsal bir sisteme oturtabilmek ve örnekleyebilmek amacıyla geçmiş kıyı ile yakın ilişkiler kurmuş ve günümüzde de dolgu çalışmaları devam etmesi, kıyı düzenlemesi ile ilgili birçok uygulama projesi hazırlanması nedeni ile Avcılar Kıyı Dolgu Alanı örnek alan olarak seçilmiştir. Çevre, kıyı, kıyı mekânı, dolgu alan, rekreasyon kavramları ile ilgili bir çok yerli ve yabancı kaynak taranarak hazırlanan kavramsal çerçeve dışında, Avcılar kıyı dolgu alanında hafta içi ve hafta sonu olmak üzere ayrı zamanlarda, kullanıcılarla yüz yüze görüşülerek, rasgele seçim metodu ile bir anket çalışması da yapılmıştır. Bu anket çalışması doğrultusunda Avcılar ve yakın çevre halkının kıyı dolgu alanı ile ilgili istekleri, sorunları belirlenmiştir.

Bu anket çalışmasının sonuçlarından yola çıkılarak hazırlanan sonuç kısmında belirlenen sorunlar ve çözüm önerilerinin Avcılar kıyı dolgu alanı ile ilgili yapılacak düzenlemelere ışık tutması ve bir kaynak oluşturması amaçlanmıştır. Tez çalışması kapsamında kentleşmenin ortaya koyduğu olumsuz koşullar ve yeşil alanların azalması ile rekreasyon amaçla kıyıların doldurulmasıyla yapılan planlamaların ve kıyı düzenleme çalışmalarının hem kıyı ekolojik dengesi, doğal yapı hem de insan açısından önemi ortaya konmuştur.

Doktora:

Sevilay Can (2007) Tanker Kazaları Sonrası İstanbul Boğazı'ndaki Yakıt Kirliliği Simülasyonu, Yıldız Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.

Türk Boğazları, Karadeniz'i Ege denizine bağlayan tek deniz yoludur. Karadeniz'in kuzeyinde ve Hazar Denizinde üretilen petrolün büyük bir kısmının deniz yoluyla boğazlardan Avrupa'ya ve diğer ülkelere ulaştırıldığı düşünüldüğünde, boğazlardaki emniyetli geçiş büyük önem arz eder. İstanbul Boğazı Karadeniz petrolünün tek geçiş yolu olması, çevresinde on üç milyonun üzerinde insanın yaşaması ve çok dar bir boğaz olması sebebiyle tanker kazaları için çok fazla risk taşımaktadır. Günümüze kadar birçok büyük tanker kazası olmuş ve boğaz çevresi büyük zarar görmekle beraber, boğaz trafiğe kapanmak zorunda kalmıştır.

Bu çalışmada, İstanbul Boğazı'ndaki olası tanker kazaları sonrası yakıt kirliliği simülasyonu yapılarak, boğazdaki yakıt dağılımı hesaplanmıştır. Boğazın dört farklı bölgesi için yapılan hesaplarda, çok fazla model ve bunu çözmek için sonlu hacimler yöntemi kullanılmıştır. Türbülansın da katıldığı zamana bağlı çözümlerde, yakıt dağılımının yanı sıra, akıntı dağılımları da incelenmiş, parametrik çalışma için üç farklı rüzgâr etkisi, ters rüzgâr etkileriyle kıyaslanmıştır.

Sonuçlar, boğazda sirkülasyonun fazla olduğu noktalarda, özellikle koylarda, yakıtın bölgeyi daha geç terk ettiğini göstermiştir. Ters rüzgâr etkilerinde ise, bazı bölgelerin daha riskli hale geldiği görülmüştür. Bu sonuçlara göre, bu bölgelerde olabilecek tanker kazalarında, hangi noktalarda ön tedbirlerin alınması gerektiği ortaya konmuştur. Bu sebeple bu çalışma, Çevre ve Orman Bakanlığı'nın Denizcilik Müsteşarlığı ile ortaklaşa 2005 yılında yürürlüğe soktukları 5312 sayılı "Deniz çevresinin petrol ve diğer zararlı maddelerle kirlenmesinde acil durumlarda müdahale ve zararların tazmini esaslarına dair kanun" için bir alt yapı oluşturmaktadır. Böylece İstanbul Boğazı için bir Acil Müdahale Plan'ı oluşturulabilecektir. Anahtar kelimeler: İstanbul Boğazı, tanker kazaları, yakıt dağılımı, simülasyon, CFD.